

๒๐๑๖
๗๔๔๔ ๐
๕.๖

สำนวนเกาหลีและสำนวนไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ

ปริญญานิพนธ์

ของ

ชุนซิล ควน

๗ พ.ย. ๒๕๖๗

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

มีนาคม ๒๕๖๗

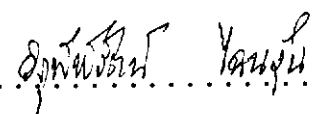
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

191069

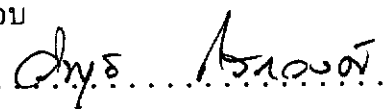
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตวิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

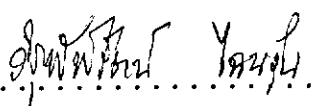
คณะกรรมการควบคุม

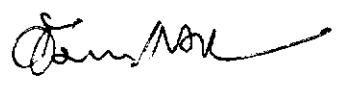
..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพุธ โสภวงศ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ โฉนจั่น)

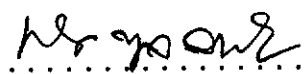
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพุธ โสภวงศ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ โฉนจั่น)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. อัมพร สุขเกษม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่... 4 ... เดือน... มีนาคม ... พ.ศ. ๒๕๓๗

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพุธ โสภวงศ์ และอาจารย์วิรุฬห์รัตน์ ไฉนจั่น คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง ตลอดจนมา ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อัมพร สุขเกษม ที่ได้ช่วยกรุณาตรวจ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ อันเป็นส่วนเสริมสร้างความเข้าใจภาษาไทยแก่ ข้าพเจ้าให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาข้อมูลได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคุณวิเชียร โอฬาริกศิริ ที่ให้ความอนุเคราะห์แปลบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ วิชาเอกภาษาไทยทุกคนที่ให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะคุณศิริกุล สันติชาติ คุณอัญชลี นิมสอาด ที่ช่วยเหลือสนับสนุนการจัดพิมพ์ ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ชุนชิล กวน

๔ มีนาคม ๒๕๓๗

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ บทนำ	๑
ภูมิหลัง	๑
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	๓
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	๓
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	๓
นิยามศัพท์เฉพาะ	๔
ข้อตกลงเบื้องต้น	๔
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	๕
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
๒ ลักษณะทั่วไปของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย	๑๑
๒.๑ ลักษณะทั่วไปของสำนวนเกาหลี	๑๓
๒.๑.๑ จำนวนคำ	๑๓
๒.๑.๒ การแบ่งวรรค	๒๐
๒.๑.๓ การซ้ำคำ	๒๖
๒.๑.๔ การใช้คำในสำนวน	๓๖
๒.๑.๕ ความหมายของสำนวน	๓๗
๒.๒ ลักษณะทั่วไปของสำนวนไทย	๔๑
๒.๒.๑ จำนวนคำ	๔๒
๒.๒.๒ การแบ่งวรรค	๕๒
๒.๒.๓ สัมผัส	๕๗
๒.๒.๔ การใช้คำในสำนวน	๗๖

๓	เปรียบเทียบความหมายของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย	๘๒
๔	ศึกษาเปรียบเทียบที่มาของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย	๑๒๔
๕	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๗๑
	บรรณานุกรม	๑๗๕
	ภาคผนวก	๑๗๘
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	๑๘๗

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

การใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารของบุคคลทั้งภายในและภายนอกกรอบครัวที่เป็นบุคคลอื่นๆ นับเป็นกิจวัตรที่สำคัญในชีวิตประจำวันของเราเป็นอย่างมาก อาจเปรียบเทียบการใช้ภาษากับเครื่องมือประเภทของมีคมต่าง ๆ ถ้าเครื่องมือไม่คมก็ใช้ได้ผลไม่เต็มที่ฉันทัด ถ้าเรารู้ภาษาไม่ดีพอก็ไม่อาจจะใช้ให้ได้ผลดีฉันทัดนั้น การที่เราได้มีโอกาสฝึกฝนจนสามารถรู้ภาษาและใช้การได้ดีก็เท่ากับเป็นการลับของมีคมเพื่อจะได้ใช้การได้ดีขึ้น

เนื่องจากเราใช้ภาษาอยู่ทุกวัน ความคุ้นเคยและการใช้ภาษาเป็นประจำนี้อาจทำให้เราเห็นภาษาเป็นเรื่องธรรมดา แต่แท้ที่จริงแล้วภาษาเป็นเรื่องที่สำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่ง การสืบทอดอารยธรรม วัฒนธรรมตลอดจนความเข้าใจอันดีของมนุษย์จะเป็นไปไม่ได้ถ้าปราศจากภาษาเป็นอุปกรณ์ เหตุนี้การศึกษาเรื่องภาษาจึงเป็นประโยชน์และสำคัญยิ่ง

การศึกษาภาษาต่างประเทศนั้น จำเป็นต้องศึกษาวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาด้วย ในทำนองเดียวกันการศึกษาภาษาของเราเองก็ต้องศึกษาวัฒนธรรมควบคู่ไปด้วย การศึกษาภาษานั้นมีการศึกษาหลายแง่มุม ส่วนหนึ่งในภาษาก็เป็นเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจ

ส่วนนี้เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารให้มีประสิทธิภาพต่อความเข้าใจ ความประทับใจและก่ออารมณ์ของบุคคลทั่วไปตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ชาติที่เจริญแล้วมีส่วนปรากฏในภาษาและวรรณคดีของชาตินั้น ในส่วนนั้นมักจะปรากฏความคิด ความรู้สึก วัฒนธรรม ลักษณะชีวิต และลักษณะสังคมของมนุษย์ปรากฏอยู่เป็นจำนวนมาก การศึกษาเรื่องส่วนนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญทั้งในด้านการสื่อสารและในด้านวัฒนธรรม ตลอดจนความเข้าใจชีวิตจิตใจของมนุษย์โดยทั่ว ๆ ไป

ผู้วิจัยเป็นชาวเกาหลีใต้มีความคุ้นเคยกับภาษาของประเทศเกาหลีใต้เป็นอย่างดี เพราะเป็นภาษาประจำชาติของผู้วิจัย เมื่อได้มีโอกาสศึกษาภาษาไทยจึงได้สังเกตเห็นว่าภาษาไทยมีการใช้ส่วนที่มีความหมายคล้ายคลึงกับส่วนในภาษาเกาหลี การใช้คำที่นำมาเปรียบแตกต่างกันไปบ้างเหมือนหรือคล้ายคลึงกันบ้าง เช่น

สำนวนไทยสำนวนเกาหลี

วัวล้มตื่น ความหมาย ได้ดีแล้วล้มฐานะเดิม

กบไม่นึกถึงลูกกบ ความหมาย ได้ดีแล้วล้มฐานะเดิม

เล็กพริกขี้หนู ความหมาย ตัวเล็กแต่เก่งกล้าสามารถ

พริกเล็กเผ็ด ความหมาย คนตัวเล็กมีความสามารถมาก

ผงเข้าตาตัวเอง ความหมาย แก้ปัญหาตัวเองไม่ได้

หมอรักษาโรคตัวเองไม่ได้ ความหมาย ช่วยแก้ปัญหาคนอื่นได้ แต่แก้ปัญหาตัวเองไม่ได้

สำนวนเหล่านี้เมื่อนำมาวิเคราะห์จะพบว่ามีความหมายของสำนวนไทยและสำนวนเกาหลีเหมือนกัน คือ ความหมาย "ได้ดีแล้วล้มฐานะเดิม" สำนวนไทย "วัวล้มตื่น" ซึ่งมีที่มาของสำนวนจากสัตว์ คือ วัว สำนวนเกาหลี "กบไม่นึกถึงลูกกบ" ซึ่งมีที่มาของสำนวนจากสัตว์ คือ กบและเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบที่มา จะเห็นว่าที่มาของทั้งสองสำนวนนี้ มีที่มาจากประเภทเดียวกัน คือ มีที่มาจากสัตว์ แต่แตกต่างกันที่ชนิดของสัตว์ ซึ่งที่มาของทั้งสองสำนวนทำให้เห็นว่าชาวไทยมีความใกล้ชิดกับสัตว์เลี้ยง เช่นวัว ซึ่งเป็นสัตว์ที่ใช้แรงงานในการทำเกษตรกรรม ดังนั้นจึงอาจเป็นไปได้ว่าผู้ที่ริเริ่มใช้สำนวน "วัวล้มตื่น" นั้น มีความใกล้ชิดกับชีวิตความเป็นอยู่แบบเกษตรกรรมและเมื่อพิจารณาถึงคำว่า "ตื่น" แล้วซึ่งเป็นคำที่มักใช้กันในหมู่ชาวชนบท ก็จะสนับสนุนข้อคิดเห็นข้างต้นยิ่งขึ้น และสำหรับสำนวนเกาหลีที่ว่า "กบไม่นึกถึงลูกกบ" ซึ่งมีที่มาจากกบ สัตว์ชนิดนี้มักจะพบเห็นได้ตามทุ่งนาหรือในพื้นที่ที่มีฝนตก ดังนั้นที่มาของสำนวนนี้ทำให้ทราบว่าประเทศเกาหลีก็มีการประกอบอาชีพแบบเกษตรกรรมและมีลักษณะของภูมิอากาศที่คล้ายประเทศไทยตรง คือมีฝนตก

ตัวอย่างสำนวนไทยและสำนวนเกาหลีข้างต้น จะเห็นว่ามีความคล้ายคลึงกัน ถึงแม้ว่าจะมีผู้ศึกษาถึงสำนวนไทยและสำนวนเกาหลีไว้อย่าง แต่ก็ยังไม่มีผู้ใดได้ศึกษาเปรียบเทียบ

เทียบสำนวนเกาหลีกับสำนวนไทยมาก่อน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเปรียบเทียบ
สำนวนเกาหลีและสำนวนไทย
โดยจะศึกษาเกี่ยวกับความหมาย ที่มา ตลอดจนความคล้ายคลึงของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ
ในแต่ละสำนวน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของสำนวนเกาหลี และสำนวนไทย
๒. เพื่อเปรียบเทียบความหมายของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย
๓. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบที่มาของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเปรียบเทียบในสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย อัน
สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม สิ่งแวดล้อม และชีวิตความเป็นอยู่ของชนชาติ
เกาหลีและไทย ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชนชาติ
ทั้งสอง
๒. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทยของชาว
เกาหลีและชาวไทย รวมทั้งยังเป็นแนวทางให้ผู้สนใจสำนวนเกาหลีและสำนวนไทยได้ศึกษา
ค้นคว้าให้กว้างขวางต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. ศึกษาสำนวนเกาหลีจากหนังสือต่อไปนี้
 - ๑.๑ Maxims and Proverbs of Old Korea by Tae Hung Ha
ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๙ ๒๕๓๐
 - ๑.๒ พจนานุกรมสำนวนเกาหลี **한글 속담 사전** [hankuk soktam
sajeon] ของ กินฮัก ชอย (Geun Hag Choi) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒
๒๕๓๓

๑.๓ ได้ประโยคจากอักษร ได้ภาษาจากการพูด **ᨧᩢ᩠ᨦ ᨧᩢ᩠ᨦ ᨧᩢ᩠ᨦ**

ᨧᩢ᩠ᨦ [keulsoke keul idko malsoke malidta]

ของ คร.จูบอง จอง ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑ ๒๕๓๐

๒. ศึกษาสำนวนไทยจากหนังสือต่อไปนี้

๒.๑ สำนวนไทยเล่ม ๑ และเล่ม ๒ ของ กาญจนาคพันธุ์

๒.๒ สำนวนไทย ของ ผศ.ประเทือง คล้ายสุบรรณ

๒.๓ ภาษา - พาสาร ของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

๒.๔ ภาษิต คำพังเพย สำนวนไทยประเภทต่าง ๆ ในพจนานุกรม
ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕

๒.๕ หนังสืออื่น ๆ ที่กล่าวถึงสำนวนไทย

๓. ศึกษาเปรียบเทียบสำนวนเกาหลีกับสำนวนไทย โดยสำนวนที่นำมาศึกษา
ต้องมีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่แสดงออกมาเป็นข้อความพิเศษเฉพาะภาษาหนึ่ง ๆ
โดยมีความหมายเป็นนัย กินความหมายลึกซึ้ง มิใช่แปลความหมายของคำโดยตรงตัว
เป็นความหมายในเชิงอุปมาเปรียบเทียบ

สำนวนไทย หมายถึง ถ้อยคำตามความหมายของสำนวนที่เป็นภาษาไทย

สำนวนเกาหลี หมายถึง ถ้อยคำตามความหมายของสำนวนที่เป็นภาษาเกาหลี

ลักษณะทั่วไปของสำนวน หมายถึง ลักษณะของโครงสร้าง และการจัดประเภท
ของสำนวน

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะใช้วิธีการเปรียบเทียบในเรื่องของคำและความหมายของคำ
หรือข้อความที่เป็นสำนวนไทยและสำนวนเกาหลี โดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่ได้จากการศึกษา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การถอดเสียงของคำและข้อความใช้สัทอักษร ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้การถอดเสียงคำภาษาเกาหลี ผู้วิจัยใช้ตามระบบของ Guidelines for the Romanization of Korean

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ตามขั้นตอนดังนี้

๑. สืบค้น รวบรวมหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวนทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาเกาหลี เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า
๒. รวบรวม คัดเลือกข้อความและความหมายของสำนวนไทยและสำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน
๓. ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย
๔. ศึกษาเปรียบเทียบความหมาย และวิเคราะห์ถึงที่มาของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย
๕. เสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

๑. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสำนวน

๑.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสำนวนไทย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ให้ความหมายของคำว่า "สำนวน" ไว้ว่า สำนวน น. ถ้อยคำที่เรียบเรียง โวหาร บางทีก็ใช้ว่าสำนวนโวหาร, คติ เช่นปิดสำนวน ถ้อยคำที่ไม่ถูกไวยากรณ์ แต่รับใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง, การแสดงออกมาเป็นข้อความพิเศษเฉพาะภาษาหนึ่ง ๆ หรือหนังสือแบบหนึ่ง ๆ เช่น ข้อความสำนวนหนึ่งบทความ ๒ สำนวน (ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๒๕ : ๘๐๕)

คำซ้ำบ้าง และเป็นการเปรียบเทียบบ้าง ส่วนที่รวบรวมไว้นี้ได้มาจากแหล่งอ้างอิงต่าง
ได้แก่ หนังสือเรื่องไกรทอง ขุนช้างขุนแผนคำวิไชยเชษฐ์ ท้าวแสนปม นิราศทวาราวดี
พระราชหัตถเลขารัชกาลที่ ๗ พระราชหัตถเลขาประพาสชวราชกาลที่ ๗ พระอภัยมณี
คำกลอน มหาเวสสันดรชาดกกุมาร มิตรสภา สุภาสิตสุนทรภู่รามเกียรติ์ พลเสพย์ ลักวิทยา
ลักราชของขุนฟุ่ม สังข์ทอง สุบิน เสนาพญาราชวังสัน การอธิบายคำในส่วนนั้นจะเรียง
ตามลำดับพจนานุกรม โดยบอกสำนวน และอธิบายความหมาย พร้อมทั้งแหล่งที่มาของ
สำนวน (ราชบัณฑิตยสถาน : ๒๕๓๕)

เพ็ญแข วิจารณ์สุนทร ได้แบ่งประเภทภาษิตตามสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบหรืออ้างอิงไว้
ในหนังสือคำนิยมในสำนวนไทย โดยแบ่งไว้เป็น ๔ ประเภท คือ

๑. หมวดสัตว์ต่าง ๆ
๒. หมวดพืชต่าง ๆ
๓. หมวดของใช้ในบ้าน
๔. หมวดน้ำ

(เพ็ญแข วิจารณ์สุนทร. ๒๕๒๓ : ๑๖ - ๒๑)

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ ได้รวบรวมสำนวนไทยไว้ในหนังสือ ภาษา - พาสาร์ โดย
เรียบเรียงตามลำดับอักษร ก - ค อธิบายความหมายของแต่ละสำนวน และบอกที่มาของ
บางสำนวนไว้ด้วยนอกจากนั้นยังบอกที่ใช้สำนวนนั้น ๆ เช่น ใช้เป็นคำอุปมาอุปไมย ใช้ใน
ความเปรียบเทียบ และได้ให้ตัวอย่างประโยคหรือข้อความที่สำนวนนั้น ๆ ปรากฏอยู่
(ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. ๒๕๒๓ : ๑ - ๔๐)

ประเทือง คล้ายสุบรรณ ได้กล่าวถึงมูลเหตุที่เกิดสำนวนไทยว่า มีมูลเหตุมาจากหลายทางด้วยกัน เป็นต้นว่า

๑. เกิดจากธรรมชาติ
๒. เกิดจากสัตว์
๓. เกิดจากการกระทำ ความประพฤติ การปฏิบัติและการกินอยู่ของคน
๔. เกิดจากอวัยวะต่าง ๆ
๕. เกิดจากของกินของใช้
๖. เกิดจากแบบแผนประเพณีและวัฒนธรรม
๗. เกิดจากศาสนา
๘. เกิดจากนิทาน ตำนาน วรรณคดี หรือประวัติศาสตร์
๙. เกิดจากการละเล่น กีฬาหรือการแข่งขัน

(ประเทือง คล้ายสุบรรณ. ๒๕๒๙ : ๑๐)

๑.๒ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสำนวนเกาหลี

กินฮัก ซอย (Geun Hag Choi) กล่าวว่า

... สำนวนเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับแสดงถึงค่านิยม ความรู้สึก ประสบการณ์ดีเลว ประชญาเป็นสิ่งที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ เป็นสมบัติทางจริยธรรมและคุณธรรมที่ถือเป็นหน้าที่ที่ต้องสืบทอดสู่คนรุ่นหลัง สำนวนแบ่งตามความหมายได้ เช่น ความหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต สำนวนที่เกี่ยวกับดินฟ้าอากาศ สำนวนที่เกิดจากร่างกาย สำนวนที่เกิดจากเครื่องมืออาชีพ สำนวนที่เกี่ยวกับสัตว์ และได้รวบรวมสำนวนเรียงตามลำดับอักษร พร้อมทั้งอธิบายความหมายของสำนวนในพจนานุกรมสำนวนเกาหลี (กินฮัก ซอย. ๒๕๓๓ : ๕๒๙)

ดงซึล บั๊ก (Dong Sil Park) ได้รวบรวมสำนวนเกาหลีไว้ในหนังสือชื่อ

속담 외미 풀이 [soktam euimiphuli] ซึ่งแปลว่า "การอธิบายความหมายของสำนวน" โดยเรียบเรียงตามลำดับอักษรรวมทั้งอธิบายความหมายของแต่ละสำนวน (ดงซึล บั๊ก. ม.ป.ป.: ๑ - ๑๙๖)

แทฮึง ฮา (Tae Hung Ha) ได้ศึกษาสำนวนเกาหลีและได้รวบรวมไว้ในหนังสือชื่อ Maxims and Proverbs of Old Korean โดยเรียบเรียงตามลำดับอักษรภาษาอังกฤษที่ได้จากการแปลความหมายของสำนวนเกาหลี พร้อมทั้งคำอธิบายความหมายของแต่ละสำนวน (แทฮึง ฮา. ๒๕๓๐ : ๑ - ๓๑๕)

ดร.จูยอง จอง ได้รวบรวมสำนวนเกาหลีที่ใช้โดยทั่วไปไว้ในหนังสือชื่อ

글속어 글있고 말속어 말있다 [keulsoke keul idko malsoke malidta] ซึ่งแปลว่า "ได้ประโยคจากอักษร ได้ภาษาจากการพูด" โดยเรียบเรียงตามลำดับอักษรภาษาเกาหลีและอธิบายความหมายของแต่ละสำนวนไว้ด้วย อีกทั้งเปรียบเทียบสำนวนภาษาอังกฤษที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และได้วิเคราะห์เกี่ยวกับค่านิยม ความคิดเห็น และประเพณีของทั้งสองประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านนำสำนวนเกาหลีไปใช้ให้เกิดประโยชน์และใช้ให้ถูกต้องในชีวิตประจำวัน (จูยองจอง. ๒๕๓๐ : ๑ - ๓๒)

๒. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวน

๒.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวนไทย

จิราภรณ์ ภทรานุภทร ได้ศึกษา "ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในภาษาไทย" พบว่าถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในภาษาไทยอาจมีลักษณะส่วนประกอบเป็นคำคำเดียว หรือวลี หรือประโยคก็ได้ เมื่อนำสำนวนมาใช้ในประโยคสามารถทำหน้าที่ได้เหมือนคำคำเดียว สำนวนบางสำนวนทำหน้าที่ได้เพียงอย่างเดียว บางสำนวนทำหน้าที่ได้ ๒ อย่าง และบางสำนวน

ทำหน้าที่ได้ ๓ อย่าง ส่วนความหมายของสำนวนนั้นเกี่ยวข้องกับความหมายเดิมหรือความหมายรวมเดิมของถ้อยคำแบ่งเป็น ๔ แบบ คือความหมายเปรียบเทียบ ความหมายเกี่ยวข้อง ความหมายที่เกิดจากการเทียบเสียงของคำ และความหมายที่ได้จากเรื่องราวลักษณะตัวละคร วิธีการ ประเพณี วรรณคดี และการละเล่นอื่น ๆ (จิราภรณ์ ภัทรานุกัทร. ๒๕๒๑ : ๒๒๓)

ฉิน หยงหลิน ได้ศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่ประกอบด้วยคำ ๔ คำ กับสำนวนไทย พบว่าสำนวนจีนและสำนวนไทยมีทั้งที่เหมือนและต่างกันในด้าน จำนวนคำ ลักษณะสัมผัสการกำหนดเสียงวรรณยุกต์ การซ้ำคำ การเลือกใช้คำหน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายการเปรียบเทียบความหมายของสำนวนมี ๓ ประเภท คือ ประเภทมีความหมายคล้ายคลึงหรือตรงกับสำนวนไทยและนำสิ่งที่เปรียบเทียบเหมือนกัน สำนวนที่เหมือนหรือคล้ายคลึงแต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกันบางประการ และประเภทสุดท้าย สิ่งที้นำมาเปรียบเทียบนั้นต่างกัน ผลสะท้อนทำให้เห็นวัฒนธรรมและทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ของคนจีนและไทยที่เหมือนหรือต่างกัน (ฉิน หยงหลิน. ๒๕๒๖ : ๑ - ๕)

๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวนเกาหลี

จางชุน บัก (Jang Chun Park) ได้วิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เปรียบเทียบสำนวนเกาหลีกับสำนวนญี่ปุ่น" โดยศึกษาเฉพาะสำนวนเกาหลีกับสำนวนญี่ปุ่นที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน ผลการศึกษาทำให้ทราบและเข้าใจถึงภูมิประเทศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมนิยมประเพณีของทั้งสองประเทศ (จางชุน บัก. ๒๕๓๐)

ลักษณะทั่วไปของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย

คำว่า "สำนวน" มีผู้ให้ความหมาย และคำจำกัดความเกี่ยวกับ สำนวนไว้หลายท่าน ดังเช่นในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า สำนวน ไว้ว่า เป็นถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้น หรือ โวหาร บางทีก็ใช้ว่าสำนวนโวหาร, คดี เช่น ปิดสำนวน หรือ สำนับสำนวน คือ พุดจาหลักเสียงไม่ให้ความเข้าใจตรง ๆ แต่กลับเล่นถ้อยคำ บางถ้อยคำไม่ถูกหลักไวยากรณ์ แต่รับใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง การแสดงออกมาเป็นข้อความพิเศษ เฉพาะภาษาหนึ่ง ๆ หรือหนังสือแบบหนึ่ง ๆ เช่น ข้อความสำนวนหนึ่ง บทความ ๒ สำนวน (ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๒๕ : ๘๐๕)

ความหมายของคำว่าสำนวนและสำับคสำนวนที่กล่าวมาข้างต้น ตรงกับความหมายของคำว่า idiom ในภาษาอังกฤษว่า ข้อความหรือถ้อยคำที่เป็นที่ยอมรับว่ามีความหมายไม่ตรงตามตัวอักษร (The World Publishing Company. 1960 : 370) และข้อความหรือถ้อยคำที่มีความหมายพิเศษไปจากที่ใช้กัน หรือที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะทางไวยากรณ์ (Grolier. 1970 : 420)

ประเทือง คล้ายสุบรรณ ได้กล่าวถึงความหมายของสำนวนไทยว่า ถ้อยคำในภาษาไทยที่ใช้พุดจาสื่อสารกัน โดยมีความหมายเป็นนัย กินความกว้างหรือลึกซึ้ง มิใช่แปลความหมายของคำตรงตัว เป็นความหมายเชิงอุปมาเปรียบเทียบ หมายรวมไปถึง คำคม สุภาษิต คำพังเพย คำกล่าวและโวหารต่าง ๆ ด้วย

โวหาร คือการพุดเกินจริงหรือเปรียบเทียบความเป็นความหมายโดยนัย ซึ่งความหมายของถ้อยคำนั้นมีอยู่สองประการ คือ ความหมายโดยอรรถกับความหมายโดยนัย เช่น คำว่าหนู ความหมายโดยอรรถหมายถึงสัตว์ ส่วนความหมายโดยนัยหมายถึง อ้วน ง่าย เป็นต้น

สุภาษิต หมายถึงคำกล่าวดีหรือคำพูดที่เป็นคติ เป็นถ้อยคำที่แสดงหลักความจริง มุ่งแนะนำสั่งสอนหรือเตือนสติให้คิด สุภาษิตไทยส่วนใหญ่มักได้มาจากพระพุทธศาสนา คุณธรรม และหลักในการดำเนินชีวิตของคนไทย เช่น "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" "น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า" "เมื่อน้อยให้เรียนวิชา ให้หาสินเมื่อใหญ่"

คำพังเพย เป็นถ้อยคำที่กล่าวแสดงความเป็นจริง ความคิดเห็น หรือสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่งไว้เป็นกลาง ๆ เพื่อให้คนนำไปใช้ให้เข้ากับเรื่องที่พูดให้ได้ความดีขึ้น คำพังเพยส่วนมากมักมีลักษณะเป็นข้อคิด และมีความหมายลึกซึ้ง เช่น "ชี้ช้างจับตั๊กแตน" "ต๋าน้ำพรึกละลายแม่น้ำ" "ปิดทองหลังพระ" "พบไม่งามเมื่อยามขวานบิน"

คำคม คือถ้อยคำที่เป็นคารม หรือ โวหารอันคมคายเป็นคำพูดที่หลักแหลมหรือเป็นแง่คิดมีความหมายลึกซึ้งกินใจ อาจเป็นที่เกิดขึ้นใหม่หรือใคร ๆ พูดก็ได้ ต่างกับสุภาษิตและคำพังเพยตรงที่ว่ามักเป็นเรื่องเฉพาะตัว และมีความหมายใช้ในวงแคบกว่า เช่น "ถ้าจะรักจงลืมคำว่าเสียใจ"

คำขวัญ คือถ้อยคำที่บุคคล คณะบุคคล ส่วนราชการ สถาบัน หรือเอกชนหน่วยใดหน่วยหนึ่งคิดขึ้นเพื่อเป็นเครื่องเตือนใจ ชักชวน ช่วยเชิดชูส่งเสริมกิจการ หรือเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนใหญ่มักเป็นข้อความไม่ยาวนาน ถ้อยคำมักมีความคล้องจอง หรือมีสัมผัสเป็นร้อยกรองสั้นๆ เพื่อให้อ่านและจำขึ้นใจได้ง่าย เช่น "เสียชีพอย่าเสียสัตย์" "มีลูกมากจะยากจน" "งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข"

คติพจน์ คือถ้อยคำที่เป็นคติ แต่เป็นคติเฉพาะของคนใดคนหนึ่งยึดถือประจำ บางคนก็ใช้พุทธภาษิตเป็นคติพจน์ บางคนอาจยึดถือโวหารหรือคำพังเพย หรือบางคนก็คิดขึ้นเอง เช่น "ชีวิตคือการต่อสู้" "เป็นหัวหมา ดิกว่าเป็นหางราชสีห์"

สุภาษิต คำพังเพย คำคม คำขวัญ โวหาร หรือคำกล่าวต่าง ๆ ก็ตาม ล้วนเป็นข้อความที่มีความหมายโดยนัย เป็นการเปรียบเทียบ ความหมายกินใจความกว้างหรือลึกซึ้ง ทำนองเดียวกันจึงกล่าวเรียกรวม ๆ กันไปว่า สำนวนไทย (ประเทือง คล้ายสุบรรณ).

การศึกษาสำนวนในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้นอกจากสำนวนตามความหมายข้างต้นแล้วยังหมายรวมถึงคำพังเพย และสุภาษิต ซึ่งผู้วิจัยจะศึกษาถึงลักษณะของสำนวนไทยและสำนวนเกาหลีในด้านจำนวนคำ สัมผัส การซ้ำคำ การเลือกใช้คำ

คำ ในความหมายของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ หมายถึงเสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่งหรือหลายครั้ง และมีความหมาย

๒.๑ ลักษณะทั่วไปของสำนวนเกาหลี

๒.๑.๑ จำนวนคำ สำนวนเกาหลีมีตั้งแต่ ๒ คำจนถึง ๑๗ คำ ส่วนใหญ่แล้วจะมี ๔ คำ

สำนวนเกาหลีที่มี ๒ คำ

코양이 뿌

koyangi ppul

แมว เขา

แมวมีเขา

หมายถึง เป็นสิ่งที่หาได้ยาก

시작이 반

sijaki ban

การเริ่ม ครึ่ง

หมายถึง การเริ่มต้นคือความสำเร็จไปครึ่งหนึ่ง

สำนวนเกาหลีที่มี ๓ คำ

코양이 았혀 지

koyangi aphe jwi

แมว หน้า หนู

แมวหน้าหนู

หมายถึง กลัวมากเกินไปจนทำอะไรไม่ได้

개천에서 용 난다
 kaecheoneseo yong nanda
 ลำธารเล็ก มังกร เกิด
 มังกรเกิดจากลำธารเล็ก ๆ

หมายถึง คนที่มีความสามารถ บางครั้งอาจเกิดมาจากผู้ที่อยู่
 ในฐานะต่ำต้อย

입술에 chimina 빠르지
 ibsule chimina pareuji
 ริมฝีปาก น้ำลาย ทาชิ
 ทาน้ำลายริมฝีปาก

หมายถึง พูดโกหกเชื่อถือไม่ได้

궁지에 물린 개
 kungjie molrin kae
 ตรอก สูดทาง หมา
 หมาจนตรอก

หมายถึง ทำอย่างไรก็ไม่พ้น ต้องหันกลับมาสู่
สำนวนเกาหลีที่มี ๔ คำ

물리 낚여야 고기가 모인다
 muli kipheoya kogiga moinda
 น้ำ ลึก ปลา มา(รวม)
 ปลามารวมกันอยู่ในน้ำลึก

หมายถึง นายที่ดีย่อมเป็นที่พึงพิงของบริวาร

장구를 처야 춤을 추지
janggureul chyeoya chumeul chuji

กลอง ดี รำ เดิน

ตีกลองเดินรำ

หมายถึง ต้องมีคนช่วยจึงจะทำงานได้

สำนวนเกาหลีที่มี ๕ คำ

추연 고생은 은 주고 산다
chonyeon kosaengeun euneul jugo sanda

หนุ่ม ความลำบาก เงิน ให้ ชื้อ

ลำบากแต่หนุ่มหาเงินไว้ซื้อ

หมายถึง ลำบากแต่หนุ่มเพื่อความสบายในวันข้างหน้า

쉬 편 났어 쉬 쉬네unta
swi deoun bangi swi sikneunta

ง่าย อุ่น ห้าง ง่าย เป็นลง

ห้องอุ่นนั้กมักเย็นง่าย

หมายถึง ความรักที่ง่ายย่อมเบื่อง่าย

สำนวนเกาหลีที่มี ๖ คำ

참새가 방앗간 귀 지나가지 못
chamsaega bangadkaneul keujeo jinagaji mod

นกกระจอก โรงสี เลาย ผ่าน ไม่

한다

hand

ได้

นกกระจอกบินผ่านโรงสีแล้วอยู่เลย ๆ ไม่ได้ (ต้องแอบกินข้าว)

หมายถึง ถ้าชอบสิ่งใดก็อดที่จะลิ้มลองหรือทำในสิ่งนั้นไม่ได้

돈이 없으면 저막강산이요 돈어
doni eobseomyeon jeokmakgangsaniyo doni
เงิน ถ้าไม่มี ภูเขาแห้งแล้ง เงิน

있으면 금수 강산이라
iseumyeon keumsugangsanira

ถ้ามี ภูเขาสมบูรณ์

ไม่มีเงินภูเขาแห้งแล้ง มีเงินภูเขาสมบูรณ์

หมายถึง ถ้าเป็นคนมีเงินก็มีคนห้อมล้อม

สำนวนเกาหลีที่มี ๗ คำ

내 밥 먹은 까 밥 두축을 문다
nae bab meogeun kaega bal dwichugeul munda
ฉัน ข้าว กิน หมา เท้า ข้อมเท้า กัด

หมากินข้าวของฉันกัดเท้าฉัน

หมายถึง ไม่รู้จักบุญคุณของผู้ที่ช่วยเหลือ

끓은 달걀 저코 성 밑으로 못
koleun dalkyal jiko seong miteuro mod
เสีย(เน่า) ไข่ แบก กำแพง ใต้ ไม่

가졌다
kagedta

ไป

แบกไข่เน่าผ่านใต้กำแพงไม่ได้

หมายถึง กลัวเกินกว่าเหตุ

สำนวนเกาหลีที่มี ๘ คำ

osen	sae	osi	jodko	sarameun	yed	sarami
เสื้อ	ใหม่	เสื้อ	ดี	คน	เก่า	คน

jodta
ดี

เสื้อใหม่เสื้อดี คนเก่าคนดี

หมายถึง ถ้าเป็นเสื้อผ้าต้องเป็นของใหม่จึงจะดี ถ้า
เป็นคนต้องเป็นคนที่มีรู้จักกันมานาน ๆ แล้วจะดีกว่า

milkaru	jangsahamyeon	barami	bulgo	sokeum
แป้ง	ขาย	ลม	พัด	เกลือ

jangsahamyeon	biga	onda
ขาย	ฝน	มา

ขายแป้งลมพัด ขายเกลือฝนตก

หมายถึง ถ้าโชคไม่ดี จะทำอะไรก็ไม่ประสบผลสำเร็จ

phalsib	noindo	sesal	meogeun	aihantho
แปดสิบ	แผ่น	สามปี	ได้	เด็ก

baeul	geosi	idta
เรียน	สิ่ง	มี

ผู้เล่าอายุแปดสิบปีมีสิ่งที่เรียนจากเด็กสามขวบได้

หมายถึง คำพูดของผู้ที่อ่อนวัยกว่าบางทีก็ต้องรับฟัง

สำนวนเกาหลีที่มี ๕ คำ

올챙이	죽	생각은	못	하고
olchaengi	jeok	saenggageun	mod	hago
ลูกกบ	สมัย	ความคิด	ไม่	ทำ

개구리	된	생각만	한다
kaeguri	doen	saenggakman	handa

กบ เป็น ความคิด ทำ

กบไม่คิดถึงสมัยเป็นลูกกบ

หมายถึง คนที่ได้ดีแล้วลืมความเป็นอยู่ของตนในอดีต

สำนวนเกาหลีที่มี ๑๐ คำ

거문고	인	놈이	춤을	추면	잘
keomungo	in	nomi	chumeul	chumyeon	khal
จิม	แบก	คน	รำ	เต้น	มีด

선	놈도	춤을	춘다
sseun	nomdo	chumeul	chunda

ถือ คน รำ เต้น

คนแบกจิมเต้นรำ คนถือมีดเต้นรำ

หมายถึง คนที่ชอบเลียนแบบคนอื่น

네 말이 좋으니 네 말이 좋으니 하여도
 nae mali joeuni ne mali joeuni hayeodo
 ฉัน ม้า ดี คุณ ม้า ดี ว่า

달려 보아야 안다
 dalryeo boaya anda
 วิ่ง ลอง รู้

ม้าของฉันดีหรือม้าของคุณดีก็ไม่รู้ลองวิ่งดูจะรู้

หมายถึง ของสิ่งใดจะดีหรือไม่ต้องทดลองหรือทดสอบดูจะรู้

สำนวนเกาหลีที่มี ๑๑ คำ

나무에 잘 오르는 놈 떼어지고 아쉽
 namue jal oreuneun nom tteoleojigo heeom
 ต้นไม้ เก่ง ปีน คน ตก การว่ายนน้ำ

잘 차는 놈 빠져 죽는다
 jal chineun nom ppajyeo jukneunda
 เก่ง ว่ายน คน จม ตาย

คนที่ปีนต้นไม้เก่งก็ตกต้นไม้ คนที่ว่ายน้ำเก่งก็จมน้ำตาย

หมายถึง สิ่งที่ตนเองมั่นใจก็ยิ่งผิดพลาดได้บ่อยครั้ง

สำนวนเกาหลีที่มี ๑๒ คำ

영감 뺨은 누워 먹고 아들 뺨은
 yeonggam babeun nuweo meokko adeul babeun
 สามี ข้างว นอน กิน ลูกชาย ข้างว

안자 먹고 딸의 뺨은 세서 먹는다
 anja meokko taleui babeun seoseo meokneunda
 นั่ง กิน ลูกสาว ข้างว ปีน กิน

ข้าวของสามีนอนกิน ข้าวของลูกชายนั่งกิน ข้าวของลูกสาวยืนกิน
 หมายถึง ถ้าสามีเลี้ยงดูจะสบายใจ ถ้าลูกชายเลี้ยงยังพอ
 ทนได้แต่ถ้าลูกสาวเลี้ยงจะลำบากใจที่สุด

สำนวนเกาหลีที่มี ๑๗ คำ

재수	없는	포수는	곰을	잡아도
jaesu	eobneun	phosuneun	komeul	jabado
โชค	ไม่มี	นายพราน	หมี	จับ

.

응답이	없고	복	없는	봉사는	점을	배워	노아도
ungdami	eobko	bok	eobneun	bongsaneun	jeomeul	baeweo	noado
ตอบ	ไม่มี	โชค	ไม่มี	คนตาบอด	หมอดู	เรียน	แล้ว

감기	알	놈도	없다
kamgi	alneun	nomdo	eobda
คนไข้	มี	คน	ไม่มี

พรานที่โชคไม่ดีจับหมีไม่มีตบ คนตาบอดเรียนหมอดูแล้วไม่มีคนไข้
 (ชาวบ้านเมื่อไม่สบายมักจะไปหาหมอดู)

หมายถึง คนที่โชคไม่ดีทำอะไรก็ไม่ประสบความสำเร็จ

๒.๑.๒ การแบ่งวรรค สำนวนเกาหลีโดยทั่วไปจะมีการแบ่งวรรค
 เป็น ๒ วรรค ๓ วรรค และ ๕ วรรค ส่วนมากจะแบ่งเป็น ๒ วรรค โดยแบ่งตามโครง
 สร้างไวยากรณ์ ซึ่งในแต่ละวรรคจะมีจำนวนคำไม่แน่นอนดังตัวอย่างต่อไปนี้

สำนวนเกาหลีที่มี ๔ คำ แบ่งเป็น ๒ วรรค

가자	태산이요	돌아 서자	송산이라
kajani	taesaniyo /	dolaseojani	sungsanira
ไป	ภูเขาส่ง	กลับ	ภูเขาส่ง
ทางไปมีภูเขาส่ง	ทางกลับก็มีภูเขาส่ง		

หมายถึง ทำอย่างไรก็ไม่ได้

호사	말하느데	상사	말한다
honsa	malhaneunde /	sangsa	malhanda
เรื่องการทำงาน	พูด	เรื่องการตาย	พูด
พูดเรื่องการทำงาน แต่ว่าพูดเรื่องการตาย			
หมายถึง คุณกันไม่รู้เรื่อง			

สำนวนเกาหลีที่มี ๕ คำ แบ่งเป็น ๒ พรรค

뻥물은	보이지도	안느데	생발부쳐
naedmuleun	boijido	anneunde /	sinbalbutheo
ลำธาร	เห็น	ไม่	รองเท้า

벗는다
beodneunda

ถอด

ไม่เห็นลำธาร ถอดรองเท้า

หมายถึง สิ่งที่ยังมาไม่ถึง แต่รีบร้อนทำก่อน

내가	중이	되니	고기가	천하다
naega	jungi	doeni /	kogiga	cheonhada
ผม	พระ	เป็น	เนื้อ	ต่ำ
ผมเป็นพระ เนื้อเป็นของต่ำ				

หมายถึง สิ่งของที่จำเป็นหายาก สิ่งที่ไม่จำเป็นหาง่าย

종로에서	뻥	맞고	한강에서
Jongroeso	ppyam	madko /	hangangeseo
ถนนจงโร	แกำม	ถูกตบ	แม่น้ำฮัน

화풀어 한다
hwapuli handa

ต่อว่า

ถูกตบแก้มที่ถนนจงโรi ๑๐๐ว่าที่แม่๑น้ำฮัน

หมายถึง แก๑แค้น๑ผิดที่ผิดคน

สำนวนเกาหลีที่มี ๖ คำ แบ่งเป็น ๒ วรรค

우 물이 맑아야 아랫 물이 맑다
ud muli malgaya / araed muli malta

ข้างบน น้ำ สะอาด ข้างล่าง น้ำ สะอาด

น้ำข้างบนสะอาด น้ำข้างล่างก็สะอาด

หมายถึง ผู้นำทำดี ลูกน้องก็ทำดี

고치 일 hamyeon / 고치 밥 meokneunda
koun il hamyeon / koun bab meokneunda

ดี งาน ทำ ดี ข้าว กิน

ทำงานดี กินข้าวดี

หมายถึง ถ้าทำดีผลก็ดี ทำชั่วผลก็ชั่ว

สำนวนเกาหลีที่มี ๗ คำ แบ่งเป็น ๒ วรรค

겉은 창씨글 보며 1 해
keodneun chamsaereul bomyeon / keu hae

เดิน นกกระจอก เห็น นั้น ปี

대과를 한다
daekwareul handa

การสอบ ได้

เห็นนกกระจอกเดิน ปีนั้นการสอบได้

หมายถึง จะสามารถสอบเข้ารับราชการได้

สำนวนเกาหลีที่มี ๘ คำ แบ่งเป็น ๒ วรรค

웃은 새 옷이 좋고 사람은 옛 사람이
 oseun sae osi jodko / sarameun yed sarami
 เสื้อใหม่ เสื้อ ดี คน เก่า คน
 좋다
 jodta
 ดี

เสื้อใหม่เสื้อดี คนเก่าคนดี
 หมายถึง ถ้าเป็นเสื้อต้องเป็นของใหม่จึงจะดี ถ้าเป็น
 คนต้องคนที่รู้จักกันนาน ๆ แล้วจะดีกว่า

사람은 죽으면 이름을 남기고
 sarameun jukeumyeon ireumeul namgigo /
 คน ตาย ชื่อ ไว้
 벼는 죽으면 가축을 남긴다
 beomeun jukeumyeon kajukeul namginda
 เสื้อ ตาย หนัง ไว้

คนตายไว้ชื่อ เสื้อตายไว้หนัง

หมายถึง ทำสิ่งใดให้สมเกียรติของตน

낮 말은 새가 들코 밤 말은
 nad maleun saega deudko / bam maleun
 กลางวัน การพูด นก บิน กลางคืน การพูด
 쥐가 들는다
 jwiga deudneunda
 หนู บิน

พูดกลางวันงักไต่ยีน พูดกลางคืนหนุไต่ยีน

หมายถึง ให้ระมัดระวังในการพูด

สำนวนเกาหลีที่มี ๕ คำ แบ่งเป็น ๒ วรรค

돈이	많으면	장사를	잘하고	소매가
doni	maneumyeon	jangsareul	jalhago	/somaega
เงิน	มาก	ค้าขาย	เก่ง	แขนเสื้อ
키름	춤을	잘	춘다	
kilmyeon	chumeul	jal	chunda	
ยาว	รำ	เก่ง	เต้น	

เงินมากค้าขายเก่ง แขนเสื้อยาวเต้นรำเก่ง

หมายถึง ถ้าจะทำอะไรต้องมีทุนมากและมีพื้นฐานดีจึงจะ

ประสบผลสำเร็จ

สำนวนเกาหลีที่มี ๑๐ คำ แบ่งเป็น ๒ วรรค

kehrungo	인	놈이	춤을	춘다	잘
keomungo	in	nomi	chumeul	chumyeon	/ khal
จิม	แบก	คน	รำ	เต้น	มีด
썸	놈도	춤을	춘다		
sseun	nomdo	chumeul	chuda		
ถือ	คน	รำ	เต้น		

คนแบกจิมเต้นรำ คนถือมีดเต้นรำ

หมายถึง คนที่ชอบเลียนแบบคนอื่น

สำนวนเกาหลีที่มี ๑๑ คำ แบ่งเป็น ๕ วรรค

소낙비는	오려하고	똥은	마췌고		
sonakbineun	oryeohago	/ ddongeun	maryeobgo	/	
ฝน	จะตก	จี้	ปวด		
괴타리는	옹치고	꽃집은	냄여지고	소는	뚜어
koetharineun	ongchigo	/ kkoljimeun	neomeojigo	/ soneun	ddwieo
ร้าว	พัง	ของ	ล้น	วัว	วิ่ง

나갔다
nagadta

ไป

ฝนจะตก จีปวด ร้าวพัง ของล้น วัววิ่งไป

หมายถึง มีเรื่องที่จะต้องทำหลายเรื่องแต่ไม่รู้จะทำอะไรก่อน

สำนวนเกาหลีที่มี ๑๒ คำ แบ่งเป็น ๓ วรรค

영감	똥은	누워	먹고	아들	똥은
yeonggam	babeun	nuweo	meokgo	/ adeul	babeun
สามี	ข้าว	นอน	กิน	ลูกชาย	ข้าว
안자	먹고	딸이	똥은	서서	먹는다
anja	meokgo	/ ddaleui	babeun	seoseo	meogneunda
นั่ง	กิน	ลูกสาว	ข้าว	ยืน	กิน

ข้าวของสามีนอนกิน ข้าวของลูกชายนั่งกิน ข้าวของลูกสาวยืนกิน

หมายถึง สามีเลี้ยงสบายใจ ถ้าลูกชายเลี้ยงพอทนได้

ลูกสาวเลี้ยงลำบากใจที่สุด

สำนวนเกาหลีที่มี ๑๗ คำ แบ่งเป็น ๒ วรรค

ㅏㅓ ㅖㅓ ㅖㅓ ㅓㅓ ㅓㅓ
jaesu eobneun phosuneun komeul jabado

โชค ไม่มี นายพราน หมี จับ

ㅇㅓㅓㅓ ㅖㅓ ㅓㅓ ㅓㅓ ㅓㅓ ㅓㅓ ㅓㅓ
ungdami eobko / bok eobneun bongsaneun jeomeul baeweo

ดับ ไม่มี โชค ไม่มี ตาบอด หมอดู เรียบ

ㅓㅓㅓ ㅓㅓㅓ ㅓㅓ ㅓㅓ ㅓㅓ
noado kamgi alneun nomdo eobda

แล้ว คนไข มี คน ไม่มี

พรานที่โชคไม่ดีจับหมีไม่มีดับ คนตาบอดเรียบหมอดูแล้ว

ไม่มีคนไข

หมายถึง คนที่โชคไม่ดีทำอะไรก็ไม่ประสบความสำเร็จ

๒.๑.๓ การซ้ำคำ ลักษณะของสำนวนเกาหลีจะมีการใช้คำเชื่อม และการใช้คำซ้ำเป็นส่วนมาก การซ้ำคำอาจจะซ้ำคำเพียงบางส่วน ซ้ำทั้งคำ หรือซ้ำคำเชื่อม ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

๒.๑.๓.๑ การซ้ำคำบางส่วน คำในสำนวนเกาหลีที่มีความหมายนั้น แต่ละคำอาจจะมีส่วนประกอบของคำเชื่อมอยู่ด้วย ซึ่งผู้วิจัยจะขีดเส้นใต้เป็นเส้นคู่ แสดงให้เห็นว่าเป็นคำเชื่อม

ก. การซ้ำคำบางส่วนในวรรคเดียวกัน

๑) การซ้ำคำบางส่วนในวรรคเดียวกันที่มี

คำเชื่อมคำเดียว

갈치* 갈치 꼬리 무다
kalchiga* kalchi kkori munda

ปลาดาบ ปลาดาบ หาง กัด

ปลาดาบกัดหางปลาดาบ

หมายถึง พวกเดียวกันขัดแย้งกันเอง

가시 나무에 가시가 나다
kasi namue kasiga nanda

หนาม ต้นไม้ หนาม เกิด

ต้นไม้นามเกิดหนาม

หมายถึง ไม่มีอะไรพิเศษ เดิมเป็นอย่างไรก็เป็นอย่างนั้น

사람은 죽으면 이름을
saram-eun jukeumyeon ireumeul

คน ตาย ชื่อ

남기고 부은 죽으면 가죽을 남긴다
namkigo / beomeun jukeumyeon kajukeul namkinta

ไว้ เสือ ตาย หนัง ไว้

คนตายไว้ชื่อ เสือตายไว้หนัง

หมายถึง ทำสิ่งใดให้สมเกียรติของตนเอง

*คำที่ขีดเส้นใต้สองเส้นคือคำเชื่อม

๒) การซ้ำคำบางส่วนในวรรคเดียวกันที่มี

คำเชื่อมทั้ง ๒ คำ

강생이 동근 동근이 아나가
 kangsaengi ddongeun ddongi aninga

ลูกหมา จี้ จี้ ไม่ใช่หรือ
 จี้ของลูกหมาไม่ใช่จี้หรือ

หมายถึง อาจจะมีสิ่งที่แตกต่างกันแต่ก็มีพื้นฐานเดียวกัน

ข. การซ้ำคำบางส่วนระหว่างวรรค

การซ้ำคำบางส่วนระหว่างวรรคจะมีเฉพาะ

การซ้ำคำบางส่วนที่มีคำเชื่อมคำเดียว

회사 말하느다 상사 말하느다
 honsa malhaneunde / sangsa malhanda

เรื่องการแต่งงาน พูด เรื่องการตาย พูด

พูดเรื่องการแต่งงาน พูดเรื่องการตาย

หมายถึง คุณกันไม่รู้เรื่อง

가네 날이 장 날 이다
 kaneun nali jang nal ida

ไป วัน ตลาด วัน เป็น

วันไปเป็นวันตลาด

หมายถึง บังเอิญทำอะไรก็โชคดี

이 절도 못 믿고 저 절도 못 믿는다
i jeoldo mod midko / jeo jeoldo mod midneunda

นี้ วัด ไม่ เชื่อ โฉน วัด ไม่ เชื่อ
ไม่เชื่อวัดนี้ ไม่เชื่อวัดโน้น

หมายถึง ทุกอย่างเชื่อไม่ได้

킬이 animyeon kaji malgo / mali animyeon thadhaji malla
kili animyeon kaji malgo / mali animyeon thadhaji malla

ถนน ไม่ใช้ ไป ไม่ คำพูด ไม่ใช้ ว่า อย่า

ไม่ใช่ถนนไม่ไป ไม่ใช่คำพูดอย่าพูด

หมายถึง ทำสิ่งใดต้องดูให้รอบคอบก่อน

까마귀도 내 ddang kkamagwiramyeon bangabdaa
kkamagwido nae ddang kkamagwiramyeon bangabdaa

นกกา ผม ดิน นกกา ถ้ำ ยินดี

นกกาถ้านกกาติน ผมยินดี

หมายถึง สิ่งใดก็ตามหากเป็นสิ่งที่มาจากท้องถิ่นของตน ย่อมมีความยินดี หรือภูมิใจในท้องถิ่นตนเอง

๒.๑.๓.๒ การซ้ำคำทั้งคำ ลักษณะการซ้ำคำทั้งคำในสำนวนเกาหลีจะเป็นการซ้ำคำที่เป็นคำเดียวกัน และมีความหมายเหมือนกัน ซึ่งโดยทั่วไปจะมีทั้งการซ้ำคำทั้งคำในวรรคเดียวกัน และการซ้ำคำทั้งคำระหว่างวรรค และมีทั้งการซ้ำคำที่อยู่ชิดกันและมีคำอื่นคั่น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ก. การซ้ำคำทั้งคำในวรรคเดียวกัน

๑) การซ้ำคำทั้งคำในวรรคเดียวกัน

ที่ไม่มีคำเชื่อม

간다	간다	하루	아이	셋	나도
<u>kanda</u>	<u>kanda</u>	hamyeonseo	ai	sed	nadko
ไป	ไป	ว่า	ลูก	สาม	ตลอด

간다

kanda

ไป

ไปว่าไปตลอดลูกสามคน

หมายถึง อยากจะเลิกแต่เลิกไม่ได้

남	이	한	숨	나	이	열	셋	보다	낫다
nameui	<u>kogi</u>	han	jeomi	nae	<u>kogi</u>	yeol	jeom	boda	nadta

คนอื่น เนื้อ หนึ่ง ชื่น ฉันท เนื้อ ลิบ ชื่น กว่า ดี

เนื้อหนึ่งชื่นของคนอื่นดีกว่าเนื้อลิบชื่นของตัวเอง

หมายถึง สนใจแต่ทรัพย์สินของผู้อื่น

จากการศึกษาการซ้ำคำในสำนวนเกาหลีพบว่า การซ้ำคำทั้งคำในวรรคเดียวกัน อาจจะมีการซ้ำคำที่อยู่ชิดกัน และการซ้ำคำที่มีคำอื่นคั่น และอาจจะซ้ำสองคำ หรือสามคำ ก็ได้ ดังตัวอย่าง

간다 간다 hamyeonso ai sed nadko kanda
kanda kanda hamyeonso ai sed nadko kanda

ไป ไป ว่า ลูก สาม ตลอด ไป

ไปว่าไปตลอดลูกสามคน

หมายถึง อยากจะเลิกแต่เลิกไม่ได้

๒) การซ้ำคำทั้งคำในวรรคเดียวกันที่มี

คำเชื่อม

일은 dokkuna eodeun dokkuna ilban
 ileun dokkina eodeun dokkina ilban

หาย ขวาน ได้ ขวาน เหมือน

ขวานที่หายกับขวานที่ได้เหมือนกัน

หมายถึง ของใหม่กับของเก่าก็เหมือนกันไม่ต่างกัน

ข. การซ้ำคำทั้งคำระหว่างวรรค

๑) ซ้ำคำทั้งคำระหว่างวรรคที่ไม่มีคำเชื่อม

고운 il hamyeon / 고운 bab meokneunda
koun il hamyeon / koun bab meokneunda

ดี งาน ทำ ดี ข้าว กิน

ทำงานดี กินข้าวดี

หมายถึง ถ้าทำดีผลก็ดี ทำข้าวผลก็ข้าว

이 절도 못 믿고 저 절도 못 믿는다
i jeoldo mod midko / jeo jeoldo mod midneunda

นี่ วัด ไม่ เชื่อ นั่น วัด ไม่ เชื่อ
ไม่เชื่อวัดนี้ ไม่เชื่อวัดนั้น

หมายถึง ทุกอย่างเชื่อไม่ได้

๒) คำคำทั้งคำระหว่างวรรคที่มีคำเชื่อม

낮 말은 새까 들고 밤 말은 새까 듣는다
nad maleun saeka deudko / bam maleun jwika deudneunta

กลางวัน การพูด นก ยิน กลางคืน การพูด หนู ยิน

พูดกลางวันนกได้ยิน พูดกลางคืนหนูได้ยิน

หมายถึง ให้ระวังในการพูด

죄는 지은 데로 가고 억은 억은 데로 간다
Joeneun jieun dero kako / teokeun takeun dero kanda

ความชั่ว ทำ ที่ ไป บุญ ทำ ที่ ไป

ความชั่วไปด้วยตามทำชั่ว บุญไปด้วยตามทำบุญ

หมายถึง ถ้าทำร้ายคนอื่น ผลกลับมาตัวเอง

가뭇 끝은 있어도 장마 끝은 없다
kamum kkeutheun iseodo / jangma kkeutheun eobda

แห้งแล้ง ล้นสุด มี ฝนตกหนัก ล้นสุด ไม่มี

ແຫ່ງແລ້ງມີລິ้นສຸດ ຝນຕກໜັກໄມ້ມີລິ້ນສຸດ

หมายถึง ความแห้งแล้งเสียหายน้อยกว่าน้ำท่วม

kujehal keoseun eobseodo / doduk majeul keoseun idda
 干涸 干涸 旱灾 / 干旱 干旱 干涸 干涸

ช่วยเหลือ สิ่ง ไม่มี ขโมย ถูก สิ่ง มี
 帮助 东西 没有 偷窃 被 东西 有

ไม่มีสิ่งช่วยเหลือ แต่มีสิ่งถูกขโมย

หมายถึง คนจนก็ถูกขโมย

ในสำนวนเกาหลี การซ้ำคำทั้งคำระหว่างวรรค คำซ้ำอาจอยู่ต้นวรรค กลางวรรค หรือท้ายวรรคก็ได้ และอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน สำนวนเกาหลีส่วนมากการซ้ำคำทั้งคำมักจะเป็นการซ้ำคำเชื่อมด้วย บางสำนวนอาจมีทั้งคำซ้ำที่มีคำเชื่อมและไม่มีคำเชื่อมอยู่ในสำนวนเดียวกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

nameui kogi han jeomi nae kogi yeol jeom boda nadta
 名字 名字 名字 名字 名字 名字 名字 名字 名字 名字

คนอื่น เนื้อ หนึ่ง ชื่น ผม เนื้อ ลีบ ชื่น กว่า ดี
 别人 肉 一个 喜欢 我 肉 瘦 喜欢 比 好

เนื้อหนึ่งชิ้นของคนอื่นดีกว่าเนื้อลืบชิ้นของตัวเอง

หมายถึง สนใจแต่ทรัพย์สินของผู้อื่น

๒.๑.๓.๓ การซ้ำคำเชื่อม

ก. การซ้ำคำเชื่อมในวรรคเดียวกัน

dotuki je bali jeolinta

คนขโมย ตัวเอง เท้า ส้น

คนขโมยเท้าตัวเองส้น

หมายถึง คนทำความผิดจะมีพิรุณออกจากอาการ

ข. การซ้ำคำเชื่อมระหว่างวรรค

na meokjani silko / kae jujani akkabda

ฉัน กิน ไม่ชอบ หมา ให้ เสียตาย

ฉันไม่ชอบกิน ให้หมาเสียตาย

หมายถึง สำหรับตนเองไม่มีประโยชน์แต่ก็ไม่อยากให้คนอื่น

kolado jeodkugi jodko / neulgeodo yeonggami jodtha

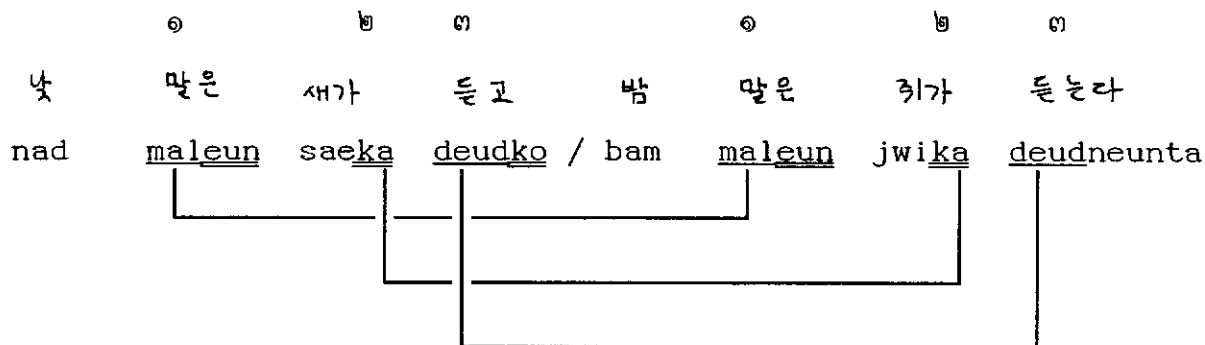
เสีย(เน่า) น้ำปลา ดี แก่ สามมี ดี

น้ำปลาเน่าแล้วดี สามมีแก่แล้วดี

หมายถึง น้ำปลาเน่าแล้วอร่อย เหมือนกับสามมีอยู่กันจนแก่

แล้วจึงดี

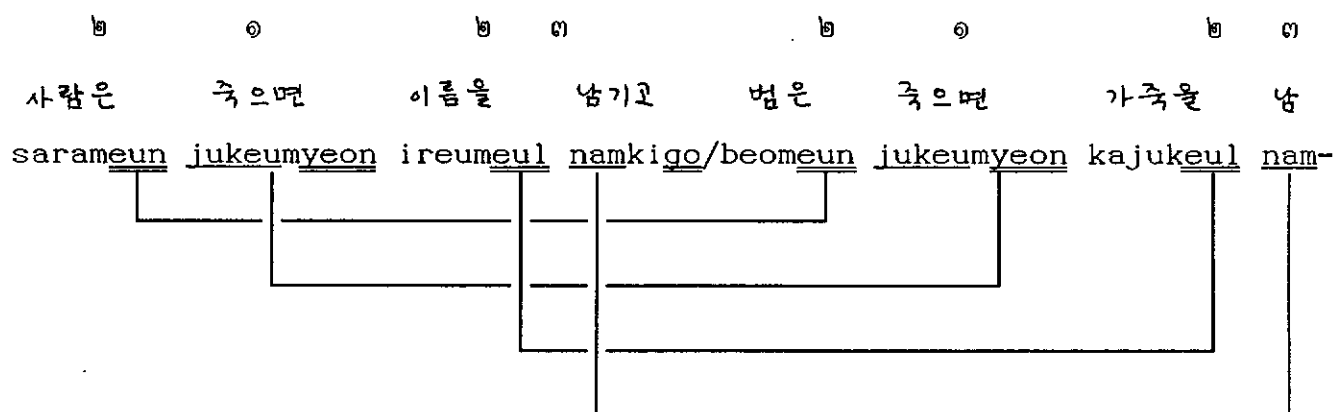
จากการวิเคราะห์ลักษณะการซ้ำคำในสำนวนเกาหลี ผู้วิจัยพบว่า การซ้ำคำในวรรคเดียวกันมีเป็นส่วนน้อย ส่วนการซ้ำคำระหว่างวรรค คำที่ซ้ำกันจะอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน และบางสำนวน มีทั้งการซ้ำคำบางส่วน การซ้ำคำทั้งคำ และการซ้ำคำเชื่อมอยู่ในสำนวนเดียวกัน ซึ่งส่วนมากเป็นการซ้ำคำระหว่างวรรค ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กลางวัน การพูด นก บิน กลางคืน การพูด หนู บิน

พูดกลางวันนกได้บิน พูดกลางคืนหนูได้บิน

หมายถึง ให้ระวังในการพูด

คน ตาย ชื่อ ไว้ เลือด ตาย หนัง ไว้

คนตายไว้ชื่อ เลือดตายไว้หนัง

หมายถึง ทำสิ่งใดให้สมเกียรติของตนเอ

kinda

kinda

๑ คำซ้ำทั้งคำที่มีคำเชื่อม

๒ คำซ้ำคำเชื่อม

๓ คำซ้ำบางส่วน

๒.๑.๔ การใช้คำในสำนวน

๒.๑.๔.๑ การใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน

나는 새끼가 야기 아니라 야기 아니라 halsueobta
 naneun saeeke yeogi anjara jeogi anjara halsueobta

빈 นก ที่นี่ นั่ง ที่นั่น นั่ง ไม่ได้

นกบินนั่งที่นั่นนั่งที่นั่นไม่ได้

หมายถึง ทำตามใจตนเองไม่ได้ และถ้าใครมีความมั่นใจ

ตนเองจะบังคับเขาไม่ได้

나는 말이 코야가 는다 코다
oneun mali kowaya kaneun maldo kobda

มา คำพูด สวย ไป คำพูด สวย

คำพูดสวยมา คำพูดสวยไป

หมายถึง ใครพูดดีมาก็พูดดีตอบ

가게 씨름 는 씨름
kaneun seweol oneun backbal

ไป เวลา มา ผมขาว

เวลาผ่านไปผมขาวมา

หมายถึง เวลาผ่านไปใคร ๆ ก็แก่ลง

가 른 철 수 록 고 라 지 고 말 은 할 수 록 거 칠 어 권 다
karuneun chhilsurok kowajigo maleun halsurok keochileojinda

แป้ง ยิงตี ดี คำพูด ยิ่งพูด ไม่ดี

แป้งตีดี คำพูดพูดไม่ดี

หมายถึง คนพูดมากไม่ดี

๒.๑.๔.๒ การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

가 자 니 태 산 이 요 돌 아 서 자 니 승 산 이 라
kajani thaesaniyo dolaseojas sungsanira

ไป ภูเขาแทซาน กลับ ภูเขาซุงซาน
(ภูเขาสูง) (ภูเขาสูง)

ไปภูเขาแทซานกลับภูเขาซุงซาน

หมายถึง ไปทางไหนก็ได้ หรือทำอย่างไอก็ไม่ได้

๒.๑.๕ ความหมายของสำนวน สำนวนเกาหลีมีการเปรียบเทียบใน
ลักษณะต่าง ๆ ซึ่งแยกประเภทได้ดังนี้

๒.๑.๕.๑ สำนวนที่มีการเปรียบเทียบ สำนวนประเภทนี้มี
การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง อาจมีคำที่ใช้แสดงการเปรียบเทียบเช่น "เหมือน"
"เป็น" "ดัง" "ราวกับ" และอื่น ๆ อยู่ในสำนวน หรือไม่มีก็ได้ ดังตัวอย่าง

돈 이 었 으 며 저 막 강 산 이 요 돈 이 이 세 으 며
doni eobseumyeon jeokmakkangsaniyo doni iseumyeon
เงิน ถ้าไม่มี ภูเขาแท้งแล้ง เงิน ถ้ามี

금 수 강 산 이 라

keumsukangsaniira

ภูเขาสมบูรณ์

ไม่มีเงินภูเขาแห้งแล้ง มีเงินภูเขาสมบูรณ์ (ถ้าเป็นคนรวยก็มี
บริวารมาก)

เป็นการเปรียบเทียบความมั่งมี กับความจนว่าเหมือนภูเขา คือ ถ้า
เป็นคนมีฐานะการเงินดีก็มีบริวารมาก เหมือนกับภูเขาที่อุดมสมบูรณ์มีต้นไม้ขึ้นมากมาย หาก
ไม่มีเงินทองก็ไม่มีบริวารมาอาศัยพึ่งพิง เช่นเดียวกับภูเขาที่แห้งแล้งต้นไม้ไม่สามารถอยู่ได้

오세운 새 오시 조고 사rameun yed sarami jodta
เสือ ใหม่ เสือ ดี คน เก่า คน ดี
เสือใหม่เสือดี คนเก่าคนดี

เป็นการเปรียบเทียบเสื้อผ้ากับคนว่า ถ้าเป็นเสื้อผ้าต้องเป็น
ของใหม่จึงจะเป็นของดี แต่ถ้าเป็นคน ต้องเป็นคนที่มีรู้จักกันมานาน ๆ รู้จักนิสัยใจคอที่
แท้จริงแล้วจะดีกว่า

돈이 많으면 장사를 잘하고 소매가 싸면
doni maneumyeon janyysareul jalhago somaeya kilmyeon
เงิน มาก ค้าขาย เก่ง แขนเสื้อ ยาว
술을 잘 차다
chumeul jal chunda
รา เก่ง เต็ม

เงินมากค้าขายเก่ง แขนเสื้อยาวเต็มราเก่ง

เป็นการเปรียบเทียบบุคลิกของคน ๒ อาชีพ คือ ถ้าเป็นคนที่
อาชีพค้าขายหากมีเงินมากย่อมเท่ากับมีเงินทุนดี มีพื้นฐานทางการค้าดี ย่อมเท่ากับประสบ
ความสำเร็จในอาชีพส่วนการแต่งกายด้วยชุดประจำชาติของคนเกาหลี แขนเสื้อจะยาว
เวลาเต็มราหากทำให้แขนเสื้อชูและย่อลงคล้ายปีกนกยูงได้ จะถือว่าคนนั้นเต็มราเก่ง

paekbeon deud neunkeosi hanbeon boneun keodman
 ร้อยครั้ง การฟัง หนึ่งครั้ง การเห็น

못하다
 modthata
 ไม่ดี

การฟังร้อยครั้ง ไม่เท่ากับการเห็นหนึ่งครั้ง
 เป็นการเปรียบเทียบว่าคำบอกเล่าจากปากคนหลาย ๆ คน ก็ยังไม่ชัดเจนเท่ากับการเห็นด้วยตาตนเอง

๒.๑.๕.๒ สำนวนที่นำไปใช้เปรียบเทียบ สำนวนประเภทนี้ไม่มีการเปรียบเทียบอยู่ในสำนวน แต่นำไปใช้เปรียบกับสิ่งต่าง ๆ สภาพ หรือเหตุการณ์ต่างๆ

jageun gochuga maebda
 เล็ก พริก เผ็ด

พริกเล็กเผ็ด

เป็นการเปรียบเทียบคนตัวเล็ก หรือคนธรรมดาที่ไม่มีอำนาจอาจจะทำงานหรือทำสิ่งใดได้ดีกว่าคนที่ตัวใหญ่ หรือมีอำนาจวาสนา

kungjie molrin kae
 ตรอก สุดทาง หมา

หมาจนตรอก

เป็นการเปรียบเทียบกับคนที่ไม่มีทางไปหรือหนีไม่พ้น แล้วหันกลับมาดูว่าเหมือนหมาจนตรอก

umul aneui kaekuri

อูมุล อเนุย คาเอคური

อูมุล อเนุย คาเอคური

อูมุล อเนุย คาเอคური

เป็นการเปรียบเทียบคนที่ไม่มีความรู้ เหมือนกับคนที่ติดอยู่ในอ่าง
ไปไหนไม่ได้ไม่เห็นสิ่งภายนอกว่าเป็นอย่างไร รู้เห็นแต่เพียงในอ่างที่อยู่เท่านั้น

norureul phihani beomi naonda

นอริเรุล ฟิฮานี เบอมี นาอนดา

นอริเรุล ฟิฮานี เบอมี นาอนดา

เป็นการเปรียบเทียบการหลีกเลี่ยงการกระทำหรือเหตุการณ์
อย่างหนึ่งอย่างใด แต่กลับไปพบกับเหตุการณ์อื่นที่ยิ่งยากลำบากกว่าเดิม

so ilko oeyangkan kochiki

โซ อิลโก อเยอังกาน โคชิกิ

โซ อิลโก อเยอังกาน โคชิกิ

เป็นการเปรียบเทียบการกระทำที่ไม่ได้คิดเตรียมการป้องกัน
เหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดผลเสีย แต่ปล่อยปละละเลยให้เกิดความเสียหายก่อนแล้วจึงคิดหา
ทางป้องกัน

จากการศึกษาสำนวนเกาหลีในเรื่องการเปรียบเทียบนั้น พบว่ามีการเปรียบเทียบ
ทั้งในเนื้อหาของสำนวน และการนำสำนวนไปใช้ในการเปรียบเทียบการกระทำ สิ่งของ
หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ แต่การนำสำนวนไปเปรียบเทียบกับพฤติกรรม หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ
จะมีสำนวนมากกว่า

๒.๒ ลักษณะทั่วไปของสำนวนไทย

ประเทือง คล้ายสุบรรณ์ ได้กล่าวถึงลักษณะของสำนวนไทยว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้

๑. มีความหมายโดยนัย คือความหมายไม่ตรงตัวตามความหมายโดยตรง พุคอย่างหนึ่งมีความหมายไปอีกอย่างหนึ่ง เช่น

กินปูนร้อนท้อง หมายถึง รู้สึกเดือดร้อนเพราะมีความผิดอยู่

ขนทรายเข้าวัด หมายถึง ร่วมมือร่วมใจกันทำบุญ

ฤๅษีเลี้ยงลิง หมายถึง เลี้ยงเด็กซุกซน

๒. ใช้ถ้อยคำกินความมาก การใช้ถ้อยคำในสำนวนส่วนใหญ่เข้าลักษณะใช้คำน้อยกินความมาก เนื้อความมีความหมายเด่น เช่น ก่อหวอด ขึ้นคาน คว่ำบาตร ขมื่นกับขุน คมในฝัก กิ่งท่าใต้ทอง ไกลไกลกินต่าง เด็ดบัวไว้บาย ซึ่งล้วนมีความหมายอธิบายได้ยืดยาวส่วนที่ใช้ถ้อยคำหลายคำ แต่ละคำก็ล้วนมีความหมายและช่วยให้ได้ความกระจ่างชัดเจน

๓. ถ้อยคำมีความไพเราะ การใช้ถ้อยคำในสำนวนไทยมักใช้ถ้อยคำสละสลวยมีสัมผัสคล้องจอง เน้นการเล่นเสียงสัมผัสสระ สัมผัสอักษร ให้เสียงกระทบกระทั่งกันเกิดความไพเราะน่าฟัง ทั้งสัมผัสภายในวรรคและระหว่างวรรค มีการจัดจังหวะคำหลายรูปแบบ เช่น

กลุ่มคำซ้อน ๔ คำ เช่น "ก่อกรรมทำเข็ญ" "ก่อร่างสร้างตัว" "คู่ฟ้าตัวเมีย" "คู่เรียงเคียงหมอน"

กลุ่มคำซ้อน ๖ คำ เช่น "จึงก็ราข้าก็แรง" "จี้ก้อนใหญ่ให้เด็กเห็น" "บุให้รำคาญให้รู้" "ลูกเต็มบ้าน หลานเต็มเมือง"

กลุ่มคำซ้อน ๘ คำ หรือมากกว่าบ้าง เช่น "ไถ่ถามเพราะชนคนงามเพราะแต่ง" "กินอยู่กับปากอยากอยู่กับท้อง" "กำแพงมีหูประตูมิดตา" "คบคนให้ดูหน้า ซื้อผ้าให้ดูเนื้อ" "โค่นกล้วยอย่าไว้หน่อ ม่าพ่อย่าไว้ลูก" "เอาลูกเขามาเลี้ยง เอาเมียเขามาอม"

ลักษณะสัมผัสคล้องจอง มีทั้งคล้องจองกันในข้อความตอนเดียว เช่น "ตื่นก่อนนอนหลัง" "ต้อนรับขับสู้" "ผูกสมัครรักใคร่" "โอภาปราศรัย" และคล้องจองกันในข้อความที่เป็นสองตอนซึ่งมีอยู่จำนวนมาก หรือในข้อความมากกว่าสองตอน เช่น "น้ำมาปลา กินมด น้ำลคมคกินปลา" "เอาหูไปนา เอาตาไปไร่" "อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน จะจนใจเอง" หรือ "มีเมียเด็กใช้ควายเล็กไถนาตอน สอนคนแก่"

๔. ส่วนนวนไทยมักเป็นการเปรียบเทียบหรือมีประวัติที่มา ส่วนใหญ่มาจากการเปรียบเทียบกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ ประเพณี ศาสนา นิยานิทานต่าง ๆ กิริยาอาการและส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น "กลับหน้ามือเป็นหลังมือ" "นอนตาไม่หลับ" "ใจดีสู้เสือ" "กินไข่ขี้ฉี่" "ว่าแต่เขาอิเหนาเป็นเอง"(ประทีป คล้ายสุบรรณ. ๒๕๒๙ : ๑๒ - ๑๔)

นอกจากลักษณะที่กล่าวมาข้างต้น สามารถอธิบายรายละเอียดของลักษณะสำนวนไทยได้ดังนี้

๒.๒.๑ จำนวนคำ คำในสำนวนไทยอาจมีจำนวนตั้งแต่ ๑ คำถึง ๑๘ คำ ส่วนใหญ่เป็นวลีหรือประโยคสั้น ๆ

สำนวนไทยที่มี ๑ คำ

กล้วย

หมายถึง เรื่องง่าย ๆ

จอด

หมายถึง ไปไม่รอด หรือไม่สำเร็จ

ปอด

หมายถึง ความรู้สึกหวาดหวั่น

ลิง

หมายถึง ชุกชน ไม่อยู่เฉย

สำนวนไทยที่มี ๒ คำ

กล้วยกล้วย

หมายถึง เรื่องง่าย ๆ

เสียหน้า

หมายถึง ทำสิ่งที่ผิดพลาดจนได้รับความอับอาย หรือผู้อื่นทำ

ก็ได้

แก้เผ็ด

หมายถึง แก้แค้น คือทำตอบแทนแก่ผู้ที่เคยทำความเดือดร้อน

หรือความเจ็บปวดไว้แก่ตน

แก้มือ

หมายถึง ทำอะไรผิดพลาด แล้วขอโอกาสทำใหม่เพื่อจะให้

ได้ดีกว่าที่ผ่านมา

ไม้ตาย

หมายถึง ทำสำคัญในการต่อสู้ที่คิดว่าจะเอาชนะศัตรูได้ หรือ

มีสิ่งสำคัญที่คิดว่าฝ่ายตรงข้ามไม่สามารถตอบโต้ได้

ลอยหน้า

หมายถึง เชิดหน้า อวดหน้าตา

หัวสูง

หมายถึง ทำตัวว่าชอบของดี

สำนวนไทยที่มี ๓ คำ

กาคาบพริก

หมายถึง คนที่มีผิวกายดำแต่ชอบสวมเสื้อผ้าสีแดง

เกลือบเป็นหนอน

หมายถึง คนภายในทรยศ

ไกลปืนเที่ยง

หมายถึง ห่างไกลจากความเจริญ

งูกินหาง

หมายถึง เกี่ยวโยงกันเป็นทอด ๆ ทำอะไรวนเวียนพัวพัน

กันย่อง

จมน้ำไม่ลง

หมายถึง เคยทำตัวใหญ่มาแล้วทำให้เล็กลงไม่ได้ มักใช้กับ
คนที่มั่งมีหรือร่ำรวยมาก่อน เมื่อยากจนหรือตกอับลงก็ยังทำตัวเหมือนเดิม

มือไม่ถึง

หมายถึง มีความสามารถไม่พอ

นกสองหัว

หมายถึง ทำตัวเข้าเป็นพวกทั้งสองฝ่าย

สำนวนไทยที่มี ๔ คำ

กรวดน้ำคว่ำขัน

หมายถึง เลิกคบ เลิกติดต่อกันโดยเด็ดขาด

กันดีกว่าแก้

หมายถึง คิดหาทางป้องกันภัยไว้ก่อน ดีกว่าจะไปคิดแก้ไข

ที่หลัง

เกี่ยวแผล่มงป่า

หมายถึง การมีเงินน้อย แต่นิยมที่จะทำกิจกรรมใหญ่เกิน

กำลังเงินที่มี

เข้าได้เข้าไฟ

หมายถึง เวลาพลบค่ำ เริ่มมืดแล้ว

เข้ารกเข้าพง

หมายถึง การปฏิบัติหรือการพูดจาที่ไม่ตรงจุด จะเป็นเพราะไม่รู้
จริงหรือไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนเองพูดหรือทำ

ปลูกเรือนคร่อมตอ

หมายถึง กระทำสิ่งซึ่งล่วงล้ำ ก้าวก่าย หรือทับสิทธิของผู้อื่น
จะโดยรู้เท่าถึงการหรือไม่ก็ตาม

สุกเอาเผากิน

หมายถึง อย่างง่าย ๆ ไม่พิถีพิถัน
ไม้เบื่อไม้เมา

หมายถึง โกรธกันไม่ถูกกัน

สำนวนไทยที่มี ๕ คำ

ขายผ้าเอาหน้ารอด

หมายถึง ขอมสละแม้แต่ของจำเป็นที่ตนมีอยู่ เพื่อรักษาชื่อเสียงของตนไว้, ทำให้สำเร็จลุล่วงไปเพื่อรักษาชื่อเสียงของตนไว้

เขียนเสือให้วัวกลัว

หมายถึง ทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียวัว
หรือเกรงขาม

ฆ่าควายเสียคายนเกลื้อ

หมายถึง ลงทุนทำงานใหญ่แต่เสียคายนเกลื้อ ๆ น้อย ๆ จนทำให้เสียการ

ชักใบให้เรือเสีย

หมายถึง พุดหรือทำขวาง ๆ ให้การสนทนา หรือการงาน
เขวออกนอกเรื่องไป

ปลาหมอตายเพราะปาก

หมายถึง คนที่พูดพล่อย ไม่ระมัดระวังคำพูดจนได้รับอันตราย
ตาบอดสอดตาเห็น

หมายถึง ไม่รู้เรื่องราวอะไรเลยแต่อดรู้

สำนวนไทยที่มี ๖ คำ

กลืนไม่เข้าคายไม่ออก

หมายถึง รู้สึกอึดอัดใจ ไม่รู้จะทำอย่างไรดี ทำให้ตัดสินใจ

ไม่ถูก

เขียนด้วยมือลบด้วยเท้า

หมายถึง ยกย่องแล้วกลับทำลายในภายหลัง

เข้าตามตรอกออกตามประตู

หมายถึง ทำตามขนบธรรมเนียมประเพณี

มากชี้ควายหลายชี้ช้าง

หมายถึง มากมายเสียเปล่าใช้ประโยชน์ไม่ได้

มือถือสาก ปากถือศีล

หมายถึง มักแสดงตัวว่าเป็นคนมีศีลธรรม แต่กลับประพฤติชั่ว

สำนวนไทยที่มี ๗ คำ

มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ

หมายถึง ไม่ช่วยทำแล้วยังขัดขวางการทำงานของผู้อื่น

หมาจิ้งไม่มีไครยกหาง

หมายถึง ชอบยกตน ชมเชยตัวเอง

ไปไหนมาสามวาสองศอก

หมายถึง ถามอย่างหนึ่งตอบอย่างหนึ่ง

เอาเนื้อหนูไปปะเนื้อช้าง

หมายถึง เอาทรัพย์สินหรือสิ่งของจากคนที่มีน้อยไปให้แก่

ผู้ที่มีมากกว่า

เอาไม้ซีกไปปักไม้ซุง

หมายถึง คัดค้านผู้ใหญ่หรือผู้มีฐานะสูงกว่า ย่อมไม่สำเร็จ

และอาจได้รับผลร้ายแก่ตัวเองอีกด้วย

คัดรอบต้องหมั่นกู้ เจ้าชู้ต้องหมั่นเกี่ยว

หมายถึง ถ้าจะทำกิจการใดก็ต้องเอาใจใส่และพากเพียร
ทำกิจการนั้นโดยไม่ทอดทิ้งจนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

สำนวนไทยที่มี ๑๐ คำ

คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ

หมายถึง คนรักมีน้อย คนชังมีมาก
คบคนให้ดูหน้า ชื้อผ้าให้ดูเนื้อ

หมายถึง จะคบใครให้พิจารณาเสียก่อน เช่นเดียวกับจะซื้อ
ผ้าก็ต้องพิจารณาเนื้อผ้า

งานหลวงไม่ให้ขาด งานราษฎร์ไม่ให้เสีย

หมายถึง ทำงานไม่ให้บกพร่องทั้งงานส่วนรวมและงาน

ส่วนตัว

โจรปล้นสิบครั้ง ไม่เท่าไฟไหม้ครั้งเดียว

หมายถึง อัคคีภัยเสียหายมากกว่าภัยอื่น ๆ

ดูช้างให้ดูหาง ดูนางให้ดูแม่

หมายถึง ให้รู้จักพิจารณาลักษณะบุคคลหรือผู้หญิง ที่จะเลือก

เป็นคู่ครอง

น้ำมาปลากินมด น้ำลคมดกินปลา

หมายถึง แล้วแต่โอกาสของใคร

ไม่เห็นน้ำตดกระบอก ไม่เห็นกระรอกก่อก้นไม้

หมายถึง ค่วนทำไปทั้ง ๆ ที่ยังไม่ถึงเวลาอันสมควร

มีทองเท่าหนวดกุ้ง นอนสะดุ้งจนเรือนไหว

หมายถึง มีเงินทองเพียงเล็กน้อยก็หวาดกลัวภัยเสียจน

เกินการ

ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด

หมายถึง มีความรู้มากแต่ไม่รู้จักใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์

สำนวนไทยที่มี ๘ คำ

กินอยู่กับปาก อยากอยู่กับท้อง

หมายถึง รู้ดีอยู่แล้ว แกล้งทำเป็นไม่รู้

ไถ่ถามเพราะชน คณงามเพราะแต่ง

หมายถึง คนจะงามจะสวยได้จะต้องรู้จักแต่งตัวด้วย

ชักน้ำเข้าลึก ชักศึกเข้าบ้าน

หมายถึง นำข้าศึกหรือศัตรูเข้าบ้านหรือเมือง นำความเดือด

ร้อนให้เกิดแก่บ้านเมือง

ยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว

หมายถึง ทำอย่างเดียวได้ผล ๒ อย่าง ลงทุนครั้งเดียว

ได้ผลกำไร ๒ ทาง

ไม้เท้ายอดทอง กระบองยอดเพชร

หมายถึง อยู่กันดี มีอำนาจวาสนาและความสุขจนแก่เฒ่า

สำนวนไทยที่มี ๕ คำ

ช่างตายทั้งตัว เอาใบบัวมาปิด

หมายถึง ความชั่วหรือความผิดร้ายแรงที่คนรู้ทั่วกันแล้ว

จะปิดอย่างไรก็ไม่ปิด

ไม้คดคดได้ คนคดคดไม่ได้

หมายถึง สันดานแก้ไขยาก

หลังปากเสียบสิน หลังตีนตกต้นไม้

หมายถึง พูดหรือทำอะไรไม่ระมัดระวัง ย่อมเกิดความ

เสียหาย

สำนวนไทยที่มี ๑๑ คำ

ความว้าวุ่นไม่ทันหาย ความควายเข้ามาแทรก

หมายถึง มีเหตุที่ไม่สบายใจเกิดขึ้นยังไม่สามารถแก้ปัญหา
นั้นได้ ก็มีเหตุอื่นเกิดขึ้นมาให้ต้องร้อใจอีก

จับปลาให้กุมหัว จะเปลื้องบัวอย่าให้หมอง

หมายถึง ทำอะไรให้ถูกวิธี และค่อย ๆ ทำ

พูดดีเป็นศรีแก่ปาก พูดมากปากมีสี

หมายถึง การพูดดีจะทำให้เกิดผลดี ถ้าพูดไม่ดีอาจมีเรื่องให้

ต้องเจ็บตัว

สำนวนไทยที่มี ๑๒ คำ

จะควักให้คุณาน จะคว้านให้คุณหิน

หมายถึง คุณานะคนจากการปลูกสร้างบ้าน

ปลูกเรือนตามใจผู้อยู่ ผูกอยู่ตามใจผู้นอน

หมายถึง ทำอะไรตามใจผู้ที่เป็นเจ้าของสิ่งนั้น

มีเงินหรือจะไร้ของ มีทองหรือจะไร้แหวน

หมายถึง มีเงินแล้วจะทำสิ่งใดหรือต้องการอะไรก็ได้ทั้งสิ้น
ไม่ลำเดียวยังต่างปล้อง พี่กับน้องยังต่างใจ

หมายถึง จิตใจความคิดเห็นของแต่ละคนต่างกัน เป็นพี่น้อง

กันก็มีจิตใจต่างกันได้

เล่นกับหมาหมาเลียปาก เล่นกับสากสากตีหัว

หมายถึง เล่นกับเด็ก ๆ ย่อมลามปาม

อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน จะจนใจเอง

หมายถึง เชื่อใครง่าย ๆ จะลำบากภายหลัง

สำนวนไทยที่มี ๑๓ คำ

คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย สามคนกลับบ้านได้

หมายถึง การเดินทางไกลนั้น หากมีเพื่อนร่วมทางไปด้วยจะสามารถช่วยเหลือกันได้ในยามที่ต้องเผชิญอันตราย มีสองคนก็เท่ากับเป็นเพื่อนร่วมตายกัน แต่ถ้ามีสามคนจะทำให้แน่ใจยิ่งขึ้นว่าจะปลอดภัยกลับมามีบ้านได้ ใช้เป็นคำเตือนมิให้ตกอยู่ในความประมาท จะไปไหนควรมีเพื่อนไปด้วยพออุ่นใจ

แกงจืดจืดรู้คุณเกลือ หนูกัดเลื้อจืดรู้คุณแมว

หมายถึง เห็นคุณค่าต่อเมื่อขาดสิ่งนั้น

สำนวนไทยที่มี ๑๔ คำ

ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นศรี ชั่วดีเป็นตรา

หมายถึง คำพูดสำคัญกว่าสิ่งอื่น

ลิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น ลิบตาเห็นไม่เท่ามือคลำ

หมายถึง ลิบคนมาบอกเล่ามาพูดให้ฟังก็ไม่เท่าได้เห็นด้วยตาตนเองและเห็นด้วยตาตนเองก็ยังไม่รู้ทำด้วยมือตนเองไม่ได้ คือความชำนาญสำคัญที่สุด

ไว้ใจลูกตาบอดข้างเดียว ไว้ใจบ่าวตาบอดสองข้าง

หมายถึง เชื่อสายไว้ใจได้บ้าง คนอื่นอย่าไว้ใจ

รักจะหยอกไม่ต้องกลัวหยิก กินน้ำพริกไม่ต้องกลัวเผ็ด

หมายถึง ทำอะไรก็ต้องลงทุนหรือเสี่ยงกับสิ่งนั้น ๆ

หนาวลมห่มผ้า หนาวฟ้าผิงไฟ หนาวผู้หญิงอิงผู้ใหญ่

หมายถึง การมีคู่ให้พึ่งพาอาศัยผู้ใหญ่

ปลูกเรือนผิดคิดจนเรือนทลาย มีผัว(เมีย)ผิดคิดจนตัวตาย

หมายถึง ให้ระวังก่อนทำอะไรลงไป เพราะถ้าตัดสินใจผิดแต่ต้นแล้วจะแก้ไขยาก โดยเฉพาะเรื่องเลือกคู่

จี๋เข้าได้ดีเหมือนสังกะสีปนนาก ผู้คิดขยากเหมือนนากปนทอง

หมายถึง คนเลวได้ดีก็ปิดความเลวไม่มิด ตรงข้ามกับคนดี

แม้ตขยากความดีก็ยังปรากฏ

สำนวนไทยที่มี ๑๕ คำ

แมลงหวี่จับหัวคนอื่นรู้แจ้ง อีแรงจับหัวตัวเองมองไม่เห็น

หมายถึง เห็นแต่ความผิดคนอื่น หรือความผิดของคนอื่นเพียงเล็กน้อยเห็นเป็นเรื่องใหญ่ แต่ความผิดของตนเองมากมายมองไม่เห็น

สำนวนไทยที่มี ๑๖ คำ

การกินการอยู่ใครไม่สู้พ่อ การพายการถ่อพ่อไม่สู้ใคร

หมายถึง เรื่องกินแล้วเก่งไม่มีใครสู้ได้ทั้งนั้น แต่เรื่องทำงานแล้วยอมแพ้ไม่สู้ใครทั้งสิ้น

ไม่รู้จักเสือเอาเรือมาจอด ไม่รู้จักมอดเอาไม้มาวาง

หมายถึง ทำอะไรต้องพิจารณาให้รอบคอบเสียก่อน ทำสิ่งที่ไม่รู้จะมีภัยแก่ตัว

ไม้สูงกว่าแม่ยอมแพ้ลมบน คนสูงกว่าคนยอมหักกลางคัน

หมายถึง ทำการสิ่งใดเหนือคนอื่นต้องระมัดระวัง

เขารักจริงให้ลู่ออกต่อพ่อแม่ อย่างวิ้งแร่หลงงมไปตามงาย

หมายถึง เป็นหญิงสาวควรปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามธรรมเนียม

ประเพณี

สำนวนไทยที่มี ๑๘ คำ

มีเงินนับเป็นน้อง มีทองนับเป็นพี่ ยากจนเงินทอง พี่น้องไม่มี

หมายถึง มีเงินทองมีค่านับถือ หากเป็นคนยากจนมักไม่มีใคร

สนใจ

หมู่เขาจะหาม เอาคานเข้าไปสอด ผัวเมียเขาจะกอด เข้าไป
ขวางกลาง

หมายถึง ขัดขวาง ยุ่งเรื่องของคนอื่น

๒.๒.๒ การแบ่งวรรค การแบ่งวรรคคำในสำนวนไทยจะมีตั้งแต่ ๖ คำ
ขึ้นไปจนถึง ๑๘ คำ แบ่งได้เป็น ๒ วรรค ๓ วรรค และ ๔ วรรค ส่วนมากจะแบ่งเป็น ๒
วรรค จำนวนคำในแต่ละวรรคจะมีทั้งที่เท่ากัน และไม่เท่ากัน ดังนี้

สำนวนไทยที่มี ๖ คำ

ข้าวฟุ้งนา ปลาฟุ้งน้ำ

หมายถึง สิ่งมีชีวิตต้องพึ่งพาอาศัยกัน

แรงเหมือนมด อุดเหมือนกา

หมายถึง มีความมานะอดทน

ต่อความยาว สวความยัด

หมายถึง ทำให้เรื่องเล็กกลายเป็นเรื่องใหญ่

คางคกขึ้นวอ แมลงปอใส่ตุ้ตึง

หมายถึง ได้ดีแล้วล้มตัว

ผู้ดีเดินตรอก จี๋ครอกเดินถนน

หมายถึง คนไม่ดีจะได้ดี

เห็นช้างขี้ ขี้ตามช้าง

หมายถึง ทำอะไรตามอย่างผู้อื่น

สำนวนไทยที่มี ๗ คำ

มือไม่พาย เอาเท้าราน้ำ

หมายถึง ไม่ช่วยแล้วยังขัดขวาง ถ่วงคนที่เขาทำ

ไปไหนมา สามวาสองศอก

หมายถึง พูดไปคนละเรื่อง เข้าใจที่พูดไปอีกทางหนึ่ง

เอาไม้ซีก ไปปักไม้ซุง

หมายถึง เป็นผู้น้อยแต่ไปขัดขวางผู้ที่มีอำนาจมากกว่า มีแต่
จะทำให้เสียหาย

ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด

หมายถึง มีความรู้มากมายแต่ไม่สามารถใช้ความรู้ให้เป็น
ประโยชน์แก่ตนเอง

สำนวนไทยที่มี ๘ คำ

กินอยู่กับปาก อยากอยู่กับท้อง

หมายถึง ตัวเองรู้เอง ทำเอง

ไถ่ถามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง

หมายถึง คนเราจะสวยได้ ก็ด้วยการรู้จักแต่งตัว

ชักน้ำเข้าลึก ชักศึกเข้าบ้าน

หมายถึง นำข้าศึก หรือศัตรูเข้าบ้านเมือง

สำนวนไทยที่มี ๕ คำ

ช้างตายทั้งตัว เอาใบบัวมาปิด

หมายถึง ความผิดมหันต์ย่อมปิดบังไม่มิด

ไม้คดคดได้ คนคดคดไม่ได้

หมายถึง คนโกงจนเป็นนิสัยไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงแก้ไข

นิสัยเดิมได้

พลั้งปากเสียศีล พลั้งตีนตกต้นไม้

หมายถึง การทำสิ่งใดที่ไม่ระมัดระวังจะก่อให้เกิดอันตราย

แก่ตนเองได้

ดักลอบให้หมั่นกู่ เจ้าชู้ต้องหมั่นเกี้ยว

หมายถึง ทำการสิ่งใด ต้องหมั่นเอาใจใส่

สำนวนไทยที่มี ๑๐ คำ

คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ

หมายถึง คนรักมีน้อย คนเกลียดมีมาก

คบคนให้ดูหน้า ซื้อผ้าให้ดูเนื้อ

หมายถึง การเลือกคบคนต้องพิจารณาเลือกคบคนที่ดี ๆ

ไว้ใจได้

งานหลวงไม่ให้ขาด งานราษฎร์ไม่ให้เสีย

หมายถึง ทำสิ่งใดก็ไม่เสียหายทั้งงาน ส่วนตัวและส่วนรวม
 ใจรปล้นลิบครึ่ง ไม่เท่าไฟไหม้ครึ่งเดียว

หมายถึง ใจรปล้นยังเหลือบ้านและสิ่งของเครื่องใช้ไว้บ้าง

แต่ไฟไหม้ไม่เหลืออะไรไว้เลย

คู่ช้างให้คู่หาง คู่นางให้คู่แม่

หมายถึง ลูกหลานย่อมคล้ายคลึงกับพ่อแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย
 ไม่เห็นน้ำตดกระบอก ไม่เห็นกระรอกก่งหน้าไม้

หมายถึง เตรียมการในเรื่องที่ยังไม่เกิด

มีทองเท่าหนวดกุ้ง นอนสะดุ้งจนเรือนไหว

หมายถึง มีเงินทองเพียงเล็กน้อย ก็เป็นห่วงกังวลอย่างหนัก

สำนวนไทยที่มี ๑๑ คำ

ความว้าวยังไม้ทันหาย ความควายเข้ามาแทรก

หมายถึง เรื่องหนึ่งยังไม่ทันหมดสิ้น เรื่องอื่นก็เข้ามาแทรก
 จับปลาให้กุมหัว จะเปลื้องบัวอย่าให้หมอง

หมายถึง จะทำการสิ่งใดต้องระมัดระวัง ไม่ให้เสียน้ำใจแก่

ผู้อื่น

พูดดีเป็นศรีแก่ปาก พูดมากปากมีสี

หมายถึง พูดดีเกิดผลดี พูดไม่ดีจะเจ็บตัว

สำนวนไทยที่มี ๑๒ คำ

จะควักให้ดูถ่าน จะดูบ้านให้ดูพื้น

หมายถึง ดูฐานะคนจากการปลูกสร้างบ้าน
ปลูกเรือนตามใจผู้อยู่ ผูก่อตามใจผู้นอน

หมายถึง ให้แต่งงานด้วยความสมัครใจ
มีเงินหรือจะไร้ของ มีทองหรือจะไร้แหวน

หมายถึง มีเงินทองจะทำให้สิ่งใดก็ได้ง่าย
ไม่ลำเค็วยังต่างปล้อง พี่กับน้องยังต่างใจ

หมายถึง บุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน
เล่นกับหมาหมาเลียปาก เล่นกับสากสากตีหัว

หมายถึง เล่นกับเด็ก เด็กย่อมลามปาม
อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน จะจนใจเอง

หมายถึง ไม่ควรไว้วางใจใครมากเกินไป
หนาวลมห่มผ้า หนาวฟ้าผิงไฟ หนาวผู้หญิงอิงผู้ใหญ่

หมายถึง การมีคู่ ให้พึ่งพาอาศัยผู้ใหญ่
การกินการอยู่ใครไม่สู้พ่อ การพวยการถ่อพ่อไม่สู้ใคร

หมายถึง กินเก่ง แต่ไม่ชอบทำงาน

สำนวนไทยที่มี ๑๓ คำ

คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย สามคนกลับบ้านได้

หมายถึง ไปไหนคนเดียวไม่ปลอดภัย ควรมีเพื่อนไปด้วย
แกงจืดจึงรู้คุณเกลือ หนูกัดเลื้อยจึงรู้คุณแมว

หมายถึง เห็นคุณค่าต่อเมื่อขาดสิ่งนั้น
ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา

หมายถึง คำพูดสำคัญกว่าสิ่งอื่น
รักจะหยอกไม่ต้องกลัวหยิก กินน้ำพริกไม่ต้องกลัวเผ็ด
หมายถึง ทำอะไรก็ต้องลงทุน หรือเสี่ยงกับสิ่งนั้น ๆ

สำนวนไทยที่มี ๑๔ คำ

สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น สิบตาเห็นไม่เท่ามือคลำ

หมายถึง การลงมือทำย่อมรู้ดีกว่าการเห็นด้วยตาและการฟัง
ไว้ใจลูกตาบอดข้างเดียว ไว้ใจบ่าวตาบอดสองข้าง
หมายถึง จะไว้วางใจลูกได้เพียงครึ่งเดียว แต่บ่าวไพร่จะ

ไว้ใจไม่ได้เลย

จู้เข้าได้ดีเหมือนสังกะสีปนนาก ผู้ตีตกยากเหมือนนากปนทอง

หมายถึง คนเลวได้ดี ก็ปิดความเลวไม่มิด ตรงข้ามกับคนดี

แม้ตกยากความดีก็ยังปรากฏ

ปลูกเรือนผิดคิดจนเรือนทลาย มีผิว(เมีย)ผิดคิดจนตัวตาย

หมายถึง สิ่งที่เป็นหลักเป็นฐานจะต้องคิดให้ดีเพราะผิด

แล้วแก้ยาก

สำนวนไทยที่มี ๑๕ คำ

แมลงหวี่จับหัวคนอื่นรู้แจ้ง อีแร้งจับหัวตัวเองมองไม่เห็น

หมายถึง ความผิดของผู้อื่นเพียงเล็กน้อยเห็นเป็นเรื่องใหญ่

แต่ความผิดของตนเองมองไม่เห็น

สำนวนไทยที่มี ๑๖ คำ

ไม่รู้จักเสือเอาเรือมาจอด ไม่รู้จักมอดเอาไม้มาวาง

หมายถึง สิ่งใดที่ไม่แน่ใจหรือไม่รู้จักต้องระมัดระวัง

ไม้สูงกว่าแม่ย่อมแพ้ลมบน คนสูงกว่าคนย่อมหักกลางคัน

หมายถึง ทำการเหนือคนอื่นต้องระวัง

สำนวนไทยที่มี ๑๘ คำ

มีเงินนับเป็นน้อง มีทองนับเป็นพี่ ยากจนเงินทอง พี่น้องไม่มี

หมายถึง มีเงินมีทองมีค่านับถือแต่ยากจนไม่มีคนสนใจ

หมู่เขาจะหาม เอาคานเข้าไปสอด ผัวเมียเขาจะกอด เข้า
ไปขวางกลาง

หมายถึง ขัดขวางยุ่งเรื่องของคนอื่น

๒.๒.๓ สัมผัส สำนวนไทยมีทั้งสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะดังนี้

๒.๒.๓.๑ สัมผัสสระ สำนวนไทยที่มีสัมผัสสระ แบ่งได้เป็น ๒
ลักษณะคือสัมผัสสระในวรรคเดียวกัน และสัมผัสสระหว่างวรรค

ก. สัมผัสสระในวรรคเดียวกัน สำนวนไทยที่มี
สัมผัสสระในวรรคเดียวกัน แบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ สัมผัสสระในคำที่อยู่ชิดกัน และ
สัมผัสสระในคำที่ไม่ได้อยู่ชิดกัน

๑) สัมผัสสระในคำที่อยู่ชิดกัน คำที่สัมผัสนั้น
อาจอยู่ต้นสำนวน กลางสำนวน หรือท้ายสำนวนก็ได้ เช่น

สัมผัสต้นสำนวน

ปากมาก

หมายถึง พูดมาก พูดขยายความมากออกไป

หนอนบ่อนไส้

หมายถึง มีคนทรยศอยู่ในพวกเดียวกัน

ก้างขวางคอ

หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคขัดขวาง

สัมผัสกลางสำนวน

ว่านอนสอนง่าย

หมายถึง สิ่งสอนง่าย

ทำดีที่เหลว

หมายถึง แรก ๆ ก็ดูทะมัดทะแมงแข็งขันดีแต่พอเอาจริงเอา
จริงเข้ากลับไม่รู้เรื่อง หรือทำทางเก่งแต่ไม่เก่งจริง

ตาบอดสอดตาเห็น

หมายถึง อวดรู้ในเรื่องที่ไม่รู้จริง

อดอยากปากแห้ง

หมายถึง ไม่มีอาหารจะกิน

ซุบผอมตรอมใจ

หมายถึง ทุกข์ใจจนผ่ายผอม

หายใจไม่ทั่วท้อง

หมายถึง อยู่ในสภาพใจจดใจจ่อ หรือระมัดระวัง

ใจไม้ไผ่ระกำ

หมายถึง เพิกเฉยดูค้าย หรือไม่มีเมตตากรุณาและเอื้อเฟื้อ

เพื่อแผ้วไคร

พลัดที่นาคาที่อยู่

หมายถึง ระหกระเหิน พลัดพรากจากถิ่นฐานเดิม

มีใครยาวสาวได้สาวเอา

หมายถึง ต่างคนมีโอกาสรับฉวยเอาประโยชน์ใส่ตน

ล้มพับท้ายสำนวน

ตั้งข้างทาง

หมายถึง ทำอะไรไม่ถูกเรื่องเกิดอันตรายได้

น้ำตาเป็นเฒ่าเต่า

หมายถึง ร้องไห้น้ำตาไหลพราก ๆ

แก้มะพร้าวหัว

หมายถึง คนที่อายุมากยังมีฝีมือหรือมีความสามารถมากขึ้น

กินบ่อนนอนบ่อน

หมายถึง มั่วสุมอยู่ในบ่อนการพนัน

๒) ล้มพับสระในคำที่ไม่ได้อยู่ชิดกัน

คำที่ล้มพับกันอาจมีคำอื่นมาคั่นคำเดียว หรือหลายคำก็ได้ และคำที่ล้มพับนั้นอาจอยู่ต้นสำนวน กลางสำนวน หรือท้ายสำนวนก็ได้ ดังตัวอย่าง

ลูกผีลูกคน

หมายถึง เอาเป็นที่แน่นอนยังไม่ได้

งอนเป็นช้อนหอย

หมายถึง งอนมากเกินไป

ขี้แพ้ชวนตี

หมายถึง แพ้แล้วพาลหาเรื่อง

ผัดวันประกันพรุ่ง

หมายถึง ผัดผ่อนไม่ทำงานให้ลุล่วงไป

หน้าเนื่อใจเสือ

หมายถึง หน้าตาดีแต่จิตใจโหดร้าย

ของหายสะพายบาป

หมายถึง เสียของแล้วยังมีบาปติดตัวอีก หรือของหายหรือ
เข้าใจว่าหายแล้วเที่ยวโทษผู้อื่น

ขายผ้าเอาหน้ารอด

หมายถึง ขอมสละแม้แต่ของจำเป็นที่ตนมีอยู่ เพื่อรักษาชื่อเสียง
ของตนไว้, ทำให้สำเร็จลุล่วงไปเพื่อรักษาชื่อเสียงของตนไว้

ฝากเนื้อไว้กับเสือ

หมายถึง ฝากของไว้กับผู้ที่ต้องการ

ขนมพอสมน้ำยา

หมายถึง พอเหมาะพอสมกัน

ยกภูเขาออกจากอก

หมายถึง พ้นจากความหนักใจหรือทุกข์ร้อน

ซ้ำ ๆ ได้พริ้วสองเล่มงาม

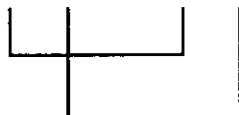
หมายถึง ค่อย ๆ คิด ค่อย ๆ ทำแล้วจะสำเร็จผล

หมาขี้ไม่มีใครยกหาง

หมายถึง ว่าคนยกย่องชื่นชมตัวเอง

เอาใจเขามาใส่ใจเรา

หมายถึง นึกถึงเมื่อเราเป็นอย่างเขาบ้าง

ข. สัมผัสสระระหว่างวรรค สำนวนไทยที่มี

๒ วรรค หรือ ๓ วรรค หรือ ๔ วรรค จะมีสัมผัสสระระหว่างวรรค ซึ่งแบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะคือ

๑) คำสุดท้ายของวรรคแรกสัมผัสกับคำที่ ๑

หรือ ๒ หรือ ๓ หรือ ๔ ของวรรคถัดไป ดังตัวอย่าง

สัมผัสกับคำที่ ๑ ของวรรคถัดไป

คคในข้อ งอในกระดุก

หมายถึง มีนิสัยคคโกงไม่ซื่อ

เลือกที่รัก นึกที่ชัง

หมายถึง ลำเอียงไม่ยุติธรรม

มือถือสาก ปากถือศีล

หมายถึง ทำชั่วแต่พูดแสดงตนเป็นคนดี

เข้าตามตรอก ออกตามประตู

หมายถึง ทำตามธรรมเนียมประเพณี

เรือล่มในหนอง ทองจะไปไหน

หมายถึง ในกรณีญาติแต่งงานกัน ทำให้ทรัพย์สินมรดกไม่ตกไป

อยู่กับผู้อื่น

สัมผัสกับคำที่ ๒ ของวรรคถัดไป

ของดีก็ว่าเนา จี๋แต่ก็ว่าหอม

หมายถึง หลงผิด

เสียน้อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย

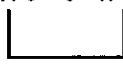
หมายถึง เสียน้อยไม่ยอมเสีย จนต้องเสียมาก

ปากปราศรัย น้ำใจเชือดคอ

หมายถึง พูดดีแต่ใจคิดร้าย

จอดเรือไม่คู้ฝั่ง จะนั่งไม่คู้แผ่นดิน

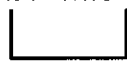
หมายถึง จะทำกิจการใดควรพิจารณาให้รอบคอบ
นอนสูงให้นอนต่ำ นอนคว่ำให้นอนหงาย

หมายถึง เป็นนายให้เอาใจผู้น้อย เจ้

สังเขตนาย

คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ

หมายถึง คนรักมีน้อย

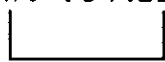
บุญมาวาสนาช่วย ที่ป่วย

หมายถึง ยามมีโชค

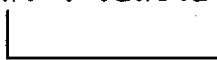
สัมผัสกับคำที่ ๓ ของวรรคถัดไป

ช้างตายทั้งตัว เอาใบบัวปิด

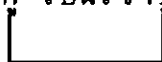

หมายถึง ความผิดใหญ่หลวงนั้นย่อมปิดไม่มิด

จับปลาให้กุมหัว จะเปลื้องบัวอย่าให้มอง

หมายถึง ทำสิ่งใดต้องระมัดระวังให้มั่นคงแน่นอน
ดักลอบต้องหมั่นก็ เป็นเจ้าชู้ต้องหมั่นเก็บ

หมายถึง ทำสิ่งใดให้หมั่นเอาใจใส่

ไม่ลำเดียวยังต่างปล้อง พี่กับน้องยังต่างใจ

[]

หมายถึง บุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน หรือคนหนึ่งก็ใจอย่าง
หนึ่งใจคนไม่เหมือนกัน

สัมผัสกับคำที่ ๔ ของวรรคถัดไป

ไม่เห็นน้ำตัดกระบอก ไม่เห็นกระรอกโก่งหน้าไม้

[]

หมายถึง รีบร้อนทำทั้ง ๆ ที่ยังไม่ถึงเวลาอันสมควร หรือ
มีความหวังในสิ่งที่ยังไม่เกิด

อยู่บ้านท่านอย่าดูดาบ ปั่นวัวปั่นควายให้ลูกท่านเล่น

[]

หมายถึง อยู่กับใครก็ช่วยการงานเขาตามกำลังปัญญา
มีเงินมีทองเจรจาได้ มีไม้มีไร่ปลูกเรือนงาม

[]

หมายถึง มีเงินทองจะทำสิ่งใดก็ได้
การกินการอยู่ใครไม่สู้พ่อ การพวยการต่อพ่อไม่สู้ใคร

[]

หมายถึง กินเก่งแต่ไม่ยอมทำงาน
ไม่รู้จักเลื้อยเอาเรือมาจอด ไม่รู้จักมอดเอาไม้มาวาง

[]

หมายถึง ทำสิ่งที่ไม่รู้จักจะเป็นภัยแก่ตัว

๒) คำสุดท้ายของแต่ละวรรคสัมผัสกัน ดัง

ตัวอย่าง

คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย สามคนกลับบ้านได้

--	--

หมายถึง ไปไหนหรือทำอะไรหลายคนดีกว่าคนเดียว
มีผู้ผิติดใจจนตัวตาย ปลุกเร้าผิติดใจจนเรื้อนทลาย

--

หมายถึง จะทำสิ่งใดที่เป็นหลักเป็นฐาน ต้องคิดให้รอบคอบ
เพราะถ้าตัดสินใจผิดพลาดแล้วจะแก้ไขในภายหลังเป็นเรื่องยุ่งยาก

๒.๒.๓.๒ สัมผัสพยัญชนะ ลักษณะสำนวนไทยจะมีทั้งสัมผัส
พยัญชนะในวรรคเดียวกัน และสัมผัสพยัญชนะต่างวรรคกัน ดังนี้

ก. สัมผัสพยัญชนะในวรรคเดียวกัน

๑) สัมผัสพยัญชนะในคำที่อยู่ชิดกัน คำที่สัมผัส
นั้นอาจอยู่ต้นสำนวน กลางสำนวน หรือท้ายสำนวนก็ได้ เช่น

สัมผัสต้นสำนวน

ต้นตอ

--

หมายถึง ต้นเหตุที่เกิดเรื่องเกิดราว

ม้ามีค

--

หมายถึง ผู้ชนะโดยไม่มีใครคาดคิดมาก่อน

ก่อกรรมทำชั่ว

--

หมายถึง ทำเวรกรรมให้ผู้อื่น

น้ำน้อยยอมแพ้ไฟ

☐

หมายถึง ฝ่ายที่มีข้างน้อยยอมแพ้ผู้ที่มีข้างมาก

นกน้อยทำรังแต่พอตัว

☐

หมายถึง ทำสิ่งใดให้เหมาะกับฐานะหรือความสามารถ

ของตน

สิงหลอกเจ้า

☐

หมายถึง กิริยามารยาทไม่เรียบร้อย

ปล่อยปลาไหลลงตม

☐

หมายถึง ปล่อยกลับไปสู่ถิ่นเดิม

คบคนให้คู้หน้า ชื้อผ้าให้คู้เนื้อ

☐

หมายถึง ทำสิ่งใดให้พินิจพิจารณาให้ถี่ถ้วน

ปากปราศรัย น้ำใจเชือดคอ

☐

หมายถึง พูดแต่ใจคิดร้าย

สัมผัสกลางสำนวน

กระดี่ได้น้ำ

☐

หมายถึง อาการที่แสดงความดีใจจนเกินงาม

ชื่อเหมือนแมวอนหวนค

หมายถึง ว่าประชคนโกงที่ทำท้าวชื่อตรง
เอาเนื้อหนไปเพิ่มเนื้อข้าง

หมายถึง เอาของคนจนไปให้คนมั่งมี

ล้มพิสท้ายสำนวน

ตื่นก่อนไก่

หมายถึง ตื่นแต่เช้ามีค

เงาตามตัว

หมายถึง ไปด้วยกันเสมอ

เก็บหอมรอมริบ

หมายถึง กระเหม็ดกระแหม่รู้จักเก็บ

ใจเร็วควนได้

หมายถึง ใจร้อนคิดแต่จะได้

สาวไล่ให้กาถิ่น

หมายถึง เปิดเผยความลับของตนหรือพวกพ้องให้คนอื่นรู้

ชื่อวัวหน้านา ชื่อผ้าหน้าหนาว
□ □

หมายถึง ชื่อของให้ฤดูกาลเทศะ

คับที่อยู่ได้ คับใจอยู่ยาก
□

หมายถึง ที่อยู่อาศัยไม่สำคัญเท่าน้ำใจที่ให้พักพิง

ข้อสังเกต สัมผัสพยัญชนะในวรรคเดียวกัน บางสำนวนมีทั้งสัมผัสพยัญชนะต้น
สำนวน และท้ายสำนวนอยู่ในวรรคเดียวกัน หรือ สัมผัสชนิดกัน มากกว่า ๒ คำขึ้นไป ดัง
ตัวอย่าง

โง่งเงาเต่าตื้น
□ □

หมายถึง โง่งมากจนไม่รู้เรื่องอะไรเลย

วัวเห็นแก่หญ้า จี๋จ๋าเห็นแก่กิน
□ □

หมายถึง เห็นแก่ได้ในสิ่งหนึ่งสิ่งใดมากเกินไป

มีผิวผิวดคิดจนตัวตาย ปลุกเรื่อนผิวดคิดจนเรื่อนทลาย
□ □

หมายถึง จะทำสิ่งใดที่เป็นหลักเป็นฐาน ต้องคิดให้รอบคอบ
เพราะถ้าตัดสินใจผิดพลาดแล้วจะแก้ไขในภายหลังเป็นเรื่องยุ่งยาก

มีเงินมีทองเจรจาได้ มีไม้มีไร่ปลูกเรื่อนงาม
□ □

หมายถึง มีเงินทองจะทำสิ่งใดก็ได้ง่าย

การกินการอยู่ใครไม่สู้พ่อ การพวยการถ่อพ่อไม่สู้ใคร
□ □

หมายถึง กินเก่งแต่ไม่ชอบทำงาน

กระต่ายตื่นตูม

หมายถึง ตื่นเต้นในเรื่องไร้เหตุผล

๒) สัมผัสพยัญชนะในคำที่ไม่ได้อยู่ชิดกัน คำที่สัมผัสกันอาจมีคำอื่นมาคั่นคำเดียวหรือหลายคำก็ได้ และคำที่สัมผัสอาจอยู่ต้นสำนวน กลางสำนวน หรือท้ายสำนวนก็ได้

สัมผัสต้นสำนวน

กบในกะลาครอบ

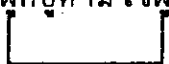

หมายถึง ไม่มีความรู้กว้างขวาง

ความรู้แค่ทางอ้อม

หมายถึง ความรู้น้อย

คู่เรียงเคียงหมอน

หมายถึง เป็นสามีภรรยากัน

ปลูกเรือนตามใจผู้อยู่ ผูกอุตามใจผู้นอน

หมายถึง ทำอะไรตามใจผู้ที่เป็นเจ้าของ ของสิ่งนั้น

ติดเนื้อต้องใจ

หมายถึง พึงพอใจมาก

สัมผัสกลางสำนวน

หักห้ามพริ้วด้วยเข้า

หมายถึง ทำอะไรหักโหมวู่วามไม่รอบคอบ

ความในอย่า่นำออก ความนอกอย่า่นำเข้า

หมายถึง เรื่องในครอบครัวที่ไม่สมควรจะนำไปเล่าให้ผู้อื่น
รับรู้ก็ไม่ควรเล่า ส่วนเหตุการณ์ต่าง ๆ ภายนอกครอบครัวที่ไม่สมควรนำมาบอกกล่าวให้คน
ในบ้านต้องรับรู้เป็นที่ทุกข์ใจก็ไม่ควรพูด

การกินการอยู่ใครไม่สู้พ่อ การพวยการต่อพ้อไม่สู้ใคร

หมายถึง กินเก่ง แต่ไม่ยอมทำงาน

ไม่รู้จักเสื่อเอาเรือมาจอด ไม่รู้จักมอดเอาไม้มาวาง

หมายถึง ทำสิ่งที่ไม่รู้จัก อาจมีภัยแก่ตัวเอง

สัมผัสท้ายสำนวน

ดึงให้หลังหัก

หมายถึง กระทำการสิ่งใดแก่ศัตรู โดยไม่เค็ดขาด จริงจัง
ย่อมจะได้รับผลร้ายในภายหลัง

นกน้อยทำรังแต่พอตัว

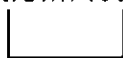
หมายถึง ทำอะไรพอเหมาะกับฐานะหรือความสามารถ

ของคน

ยกภูเขาออกจากอก

หมายถึง พันความหนักใจหรือความทุกข์ร้อน
ที่ลอคตาข้าง ทางลอคตาเส้น

หมายถึง ทำไม่ถูก ที่ควรจ่ายกลับไม่ใช่ ไปจ่ายในสิ่งที่ไม่

สมควรต้องจ่าย

ไม้คดคดได้ คนคดคดไม่ได้

หมายถึง สิ้นคานแก้ได้ยาก
มีเงินนับว่าน้อง มีทองนับว่าพี่

หมายถึง มีเงินทองมีคนนับถือ ยากจนไม่มีคนสนใจ
จอดเรือไม่ดูฝั่ง จะนั่งไม่คแผนดิน

หมายถึง จะทำอะไรไม่พิจารณาให้รอบคอบ

ในสำนวนภาษาไทยนั้น ลักษณะการสัมผัสพยัญชนะในวรรคเดียวกัน อาจสัมผัส
คำแรกกับคำสุดท้ายของวรรค ซึ่งจำนวนคำในวรรคอาจเท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ได้ และ
ในวรรคเดียวกัน อาจมีทั้งสัมผัสต้นสำนวน กลางสำนวน หรือท้ายสำนวนก็ได้ ดังตัวอย่าง

เจ็บแล้วต้องจำ

หมายถึง สิ่งที่ทำผิดพลาดไปแล้วควรเก็บไว้เป็นบทเรียน
ปอกกล้วยเข้าปาก

หมายถึง ง่ายมาก

คอยักหยักหลักแต่ว่าคน

--

หมายถึง เป็นคนที่ไม่มีความผิดใดๆ

อยู่บ้านท่านอย่าดูดาบ บั้นขวบั้นควายให้ลูกท่านเล่น

--	--	--	--

หมายถึง อยู่บ้านใครก็ต้องช่วยการงานเขาตามกำลังปัญญา

การกินการอยู่ใครไม่สู้พ่อ การพวยการต่อพ่อไม่สู้ใคร

หมายถึง กินเก่งแต่ไม่ชอบทำงาน

ข. สัมผัสพยัญชนะระหว่างวรรค แบ่งได้เป็น ๒

ลักษณะ คือ

๑) สัมผัสพยัญชนะในคำที่อยู่ในตำแหน่งเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นพยัญชนะตัวเดียว หรือพยัญชนะที่สัมผัสเป็นคู่ ๆ กัน ซึ่งอาจอยู่ต้นวรรค หรือท้ายวรรคก็ได้ดังตัวอย่าง

สัมผัสท้ายวรรค

เรือล่่มในหนอง ทองจะไปไหน

--

หมายถึง ในเครือญาติแต่งงานกันทำให้ทรัพย์มรดกไม่ตกไป

อยู่กับผู้อื่น

คบคนให้ดูหน้า ซื้อผ้าให้ดูเนื้อ

--

หมายถึง ทำสิ่งใดให้พินิจพิเคราะห์ให้ถี่ถ้วน

ยุให้รำ ต่าให้รู้

[]

หมายถึง ยุหย่าให้แตกแยกกัน

กินอย่างหมา อยู่อย่างหมา

[]

หมายถึง กินอยู่ไม่เรียบร้อยสกปรกเลอะเทอะ

ยื่นหมื่นแผน

[]

หมายถึง แลกกันโดยต่างฝ่ายต่างให้และรับในเวลาเดียวกัน

ฝนจะตก ขี้จะแตก คนจะตาย พระจะสึก

[]

หมายถึง ห้ามสิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ หรือ

ความรู้สึกของคนเป็นสิ่งที่ห้ามยาก

ล้มผัสตันวรค

ปล้ำฬลล ปลลฬฬฬ

[]

หมายถึง พยายามทำให้มีเรื่องมีราวขึ้น

เนื้อไม่ได้กิน หน้งไม่ได้รอน่ง กระดุกมาแขวนคอ

[]

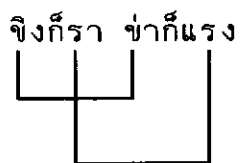
หมายถึง ไม่ได้ดีด้วยแต่กลับได้รับความลำบากไปด้วย

คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย สามคนกลับบ้านได้

[]

หมายถึง ไปไหนหรือทำอะไรหลายคนดีกว่าคนเดียว

สัมผัสต้นและท้ายวรรค

หมายถึง ต่างฝ่ายต่างก็ร้อนแรงไม่ยอมกัน

๒) สัมผัสพยัญชนะในคำที่อยู่ต่างตำแหน่งกัน
ซึ่งพยัญชนะในคำที่สัมผัสนั้นจะอยู่ต่างตำแหน่งกันในแต่ละวรรค ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กินก่อนล่อนแก่น กินทีหลังหนังแท่น

หมายถึง เล่นพนันได้ก่อนอาจเสียคืน เล่นได้ที่หลังดีกว่า
น้ำซุ่นไว้ใน น้ำใสไว้ในนอก

หมายถึง รู้จักเก็บความรู้สึกที่ไม่ดีไว้

คนยากว่าผี ผู้มีว่าศพ

หมายถึง คนมีเงินได้รับการยกย่อง

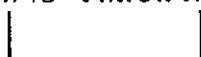
มีทองเท่าหนวดกุ้ง นอนสะดุ้งจนเรือนไหว

หมายถึง มีเงินทองเพียงเล็กน้อยก็หวาดกลัวภัยเสียจน

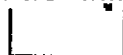
เกินการ

เกิดแก่เจ็บตาย เหมือนได้ตะพาน

หมายถึง เรื่องที่เกิดขึ้นได้เสมอ

แกงจืดจึ้งรู้คุณเกลือ หนูกัดเลื้อจึ้งรู้คุณแมว

หมายถึง รู้คุณค่าต่อเมื่อขาดสิ่งนั้น

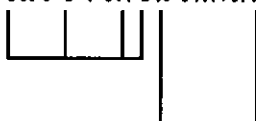
มีดอยู่ในเรือนเหมือนพริก้า ข้าวอยู่ในเรือนเหมือนเมีย

หมายถึง มีมีดอยู่ในเรือนก็ใช้ต่างพริก้าได้ มีข้าทาสอยู่ในเรือนก็เท่ากับมีเมียเหมือนกัน

จากการศึกษาเรื่องการสัมพันธ์ในสำนวนไทยนั้น ทั้งสัมผัสสระ และสัมผัสพยัญชนะ อาจอยู่ในวรรคเดียวกัน และสัมผัสระหว่าง ในแต่ละวรรคหรือแต่ละสำนวนอาจมีสัมผัสสระ สัมผัสพยัญชนะควบคู่กันไป หรือสัมผัสพยัญชนะที่มีเสียงคล้ายคลึงกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข่มเขาคือขืนให้กลิ่นหญ้า

หมายถึง บังคับขืนใจให้ผู้อื่นทำตามที่ต้องการ

โง่งเง่าเต่าตื้น

หมายถึง โง่งมากจนไม่รู้เรื่อง

วัวของใครเข้าคอกคนนั้น

หมายถึง ทำดียอมได้รับผลดี

หาหาใส่หัว หาหัวใส่ตน

หมายถึง หาเรื่องเดือดร้อนใส่ตัวเอง

๒.๒.๔ การใช้คำในสำนวน

๒.๒.๔.๑ การซ้ำคำ สำนวนไทยมักมีการซ้ำคำซึ่งแบ่งได้เป็น

๒ ลักษณะคือ การซ้ำคำในวรรคเดียวกัน และการซ้ำคำซึ่งอยู่ต่างวรรคกัน

ก. การซ้ำคำในวรรค คำที่ใช้ซ้ำกันอาจอยู่ชิดกัน
หรือมีคำอื่นมาคั่นคำเดียว หรือหลายคำก็ได้ หรืออาจเป็นคำซ้ำซึ่งอยู่ต้นวรรค กับท้ายวรรค
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เกลือจิมเกลือ

หมายถึง ไม่ยอมเสียเปรียบกัน, แก้เผ็ดให้สาสม

เข้าได้เข้าไฟ

หมายถึง เวลาจวนจะค่ำมืด

หามรุ่งหามค่ำ

หมายถึง ตลอดวันตลอดคืน

เลี้ยงช้างกินจี๋ช้าง

หมายถึง หาผลประโยชน์โดยมิชอบจากงานที่ทำ

พลัดที่นาคาที่อยู่

หมายถึง พลัดพลากจากถิ่นฐานเดิม

มือใครยาวสาวได้สาวเอา

หมายถึง ต่างคนมีโอกาส รับผิดชอบประโยชน์ใส่ตน

ข. การซำคำระหว่างวรรค ส่วนนวนไทยที่มี
๒ วรรค หรือ ๓ วรรค หรือ ๔ วรรค มักจะมีการซำคำระหว่างวรรค ดังลักษณะต่อไปนี้

๑) การซำคำที่อยู่ในตำแหน่งเดียวกัน

จี๋หมารา จี๋หมาแห้ง

หมายถึง เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ

เข้าตามตรอก ออกตามประตู

หมายถึง ทำตามขนบธรรมเนียม ประเพณี

ชักน้ำเข้าลึก ชักศึกเข้าบ้าน

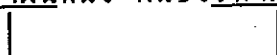
หมายถึง นำข้าศึกหรือศัตรูเข้าบ้านเมือง

คบคนให้คุดหน้า ซื้อผ้าให้คุดเนื้อ

หมายถึง จะคบใครหรือทำสิ่งใดต้องพิจารณาให้รอบคอบ

คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ

หมายถึง คนรักน้อย คนเกลียดมาก

ฆ่าช้างจะเอางา เกราะจะเอาถ้อยคำ

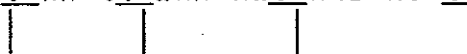
หมายถึง ทำสิ่งเสียหายมากได้ประโยชน์น้อย

มีเงินหรือจะไร้ของ มีทองหรือจะไร้แหวน

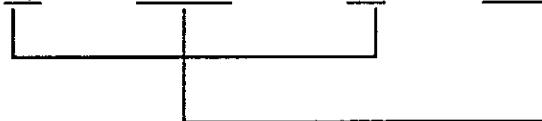
หมายถึง มีเงินมีทองทำอะไรก็ได้

ฝนจะตก ขี้จะแตก คนจะตาย พระจะสึก

หมายถึง ห้ามสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรืออารมณ์ความรู้สึกของคนเป็นสิ่งที่ห้ามไม่ให้เกิดขึ้นได้ยาก

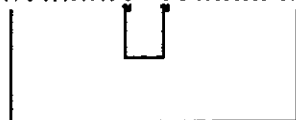
ลืปากว่าไม่เท่าตาเห็น ลืตาเห็นไม่เท่ามือคลำ

หมายถึง การลงมือทำเองย่อมรู้ดีกว่าแค่เพียงได้ฟังและได้เห็น

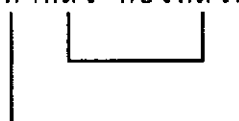
๒) การซ้ำคำที่อยู่ต่างตำแหน่งกัน

ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่

หมายถึง ต่างฝ่ายต่างรู้เล่ห์เหลี่ยมซึ่งกันและกัน

เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม

หมายถึง ประพฤติตนให้เหมาะสม กับกาลเทศะ

น้ำมาปลากินมด น้ำลดมดกินปลา

หมายถึง ที่ใครที่มัน

ดักลอบต้องหมั่นกู่ เป็นเจ้าผู้ต้องหมั่นเกี้ยว

หมายถึง จะทำสิ่งใดต้องหมั่นดูแลเอาใจใส่

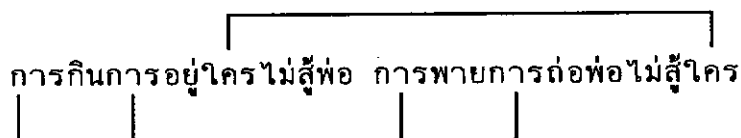
อยู่บ้านท่านอย่างนึ่งดูตาย บั่นวุ้นบั่นควายให้ลูกท่านเล่น

หมายถึง เมื่ออยู่บ้านเขาก็ต้องช่วยทำการงานตามกำลัง

ปัญหา

ลักษณะการซ้ำคำในสำนวนไทยนั้น บางสำนวนจะมีทั้งที่ซ้ำคำในวรรคเดียวกัน และซ้ำคำระหว่างวรรค และการซ้ำคำนั้นอาจอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน และมีทั้งที่อยู่ต่างตำแหน่งกันก็ได้ดังตัวอย่าง

หมายถึง กินเก่งแต่ไม่ชอบทำงาน

๒.๒.๔.๒ การใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน

ปากหวานกันเปรี้ยว

หมายถึง พูดอ่อนหวานไพเราะแต่ใจคด การใช้คำตรงข้ามกัน คือ ปาก กับกัน ซึ่งปากถือเป็นอวัยวะที่สูงกว่ากัน และคำว่าหวาน ซึ่งบอกรสชาติตรงข้ามกับคำว่าเปรี้ยว

หน้าขึ้นนอกตรม

หมายถึง แสร้งทำหน้าตาขึ้นบานมีความสุขแต่แท้จริงแล้วมีความทุกข์คำว่าขึ้น มีความหมายตรงข้ามกันกับคำว่าตรม

น้ำชุ่มไว้โน น้ำใสไว้นอก

หมายถึง มีความโกรธแค้นไม่พอใจให้เก็บไว้ในใจ ส่วนภายนอกให้เห็นว่าเราดีต่อเขาเสมอ คำที่มีความหมายตรงข้ามกันได้แก่คำว่า น้ำชุ่ม กับ น้ำใส และ ไว้โน กับ ไว้นอก

ต้นร้ายปลายดี

หมายถึง ตอนแรกลำบากเดือดร้อน ตอนหลังมีความสุข หรือ ตอนแรกประหลาดคนเหลวไหล ตอนหลังกลับตัวเป็นคนดี คำว่า ต้น ตรงข้ามกับคำว่า ปลาย และคำว่าร้าย ตรงข้ามกับคำว่า ดี

๒.๒.๔.๓ การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

ใจเร็วด่วนได้

หมายถึง เอาเร็วไว้ก่อน ไม่คิดให้รอบคอบเสียก่อน คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันคือ เร็ว กับ ด่วน ซึ่งหมายถึงรีบเร่ง

ฉกชิงวิ่งราว

หมายถึง ทุจริตถือโอกาสแย่งชิงทรัพย์ คำว่า ฉก มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า ชิง

ถึงพริกถึงขิง

หมายถึง การกระทำที่รุนแรง คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้แก่คำว่า พริก กับ ขิง ซึ่งมีรสชาติเผ็ดเท่า ๆ กัน

ต่อความยาวสาวความยืด

หมายถึง การกระทำหรือพูดต่อกันไปอย่างไม่จบสิ้น คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันคือ ต่อ ยาว และ ยืด

กินทิ้งกินขว้าง

หมายถึง กินไม่เรียบร้อย ตกหล่นเสียหาย คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันคือคำว่า ทิ้ง กับ ขว้าง

ก่อร่างสร้างตัว

หมายถึง ทำตัวให้ดี เจริญขึ้นทีละน้อย จนมีฐานะมั่นคงขึ้นเรื่อย ๆ คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ได้แก่คำว่า ก่อ กับ สร้าง และ ร่าง กับ ตัว

จากการศึกษาลักษณะสำนวนไทย จะเห็นได้ว่าลักษณะสำนวนไทยมีจุดเด่นตรงการใช้คำที่มีสัมผัสคล้องจองกัน ทั้งสัมผัสสระ สัมผัสพยัญชนะ ซึ่งมีอยู่ในวรรคเดียวกัน และระหว่างวรรคการเลือกใช้คำซ้ำ เป็นคู่กัน และ คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ตรงข้ามกัน เพื่อให้มองเห็นภาพพจน์ในสำนวนชัดเจนขึ้น

บทที่ ๓

เปรียบเทียบความหมายของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสำนวนเกาหลีและนำมาเปรียบเทียบกับสำนวนไทยพบว่าสำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือน หรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทยนั้น มีจำนวน ๖๑ สำนวน ดังต่อไปนี้

สำนวนเกาหลี

สำนวนไทย

혼사	말하느데	상사	말한다	ไปไหนมา	สามวาสองศอก
honsa	malhaneunde	sangsa	malhanda		
เรื่องการแต่งงาน	พูด	เรื่องการตาย	พูด		
พูดเรื่องการแต่งงาน	แต่ว่าพูดเรื่องการตาย				
หมายถึง	คุยกันไม่รู้เรื่อง				

낫	말은	사గా	데코	밤	말은	กำแพงมีหู	ประตุมีช่อง
nad	maleun	saega	deudko	bam	maleun		
กลางวัน	การพูด	นก	ยิน	กลางคืน	การพูด		

귀가	듣는다
jwiga	deudneunda

หนู	ยิน
พูดกลางวันนกได้ยิน	พูดกลางคืนหนูได้ยิน
หมายถึง	ให้ระมัดระวังในการพูด

말 한 마디만 천 냥 빚
mal han madie cheon nyang bid
การพูด คำ เดียว เงิน หนึ่งพัน เงินกู้

가린다
karinda

คืน
ได้คืนเงินหนึ่งพันด้วยคำพูดคำเดียว
หมายถึง พูดดี ๆ จะได้ผลประโยชน์

관 소금 들어가도 막 말을
gwan soge deuleogado mak maleul
โรงศพ ใน เข้า ตามใจ การพูด

말라
malla

อย่า
เมื่อยังมีชีวิตอยู่ อย่าพูดตามใจปาก
หมายถึง เรื่องบางอย่างไม่พูดจะมีประโยชน์กว่า

입술이 chimina bareuji
ibsule chimina bareuji
ริมฝีปาก น้ำลาย ทาชี
ทาน้ำลาย ริมฝีปาก
หมายถึง พูดโกหกเชื่อถือไม่ได้

พูดดีเป็นเงินเป็นทอง

พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง

บั้นน้ำเป็นตัว

가자니 태산이요 돌아 서자니 sungsanira
 kajani taesaniyo dolaseojani sungsanira
 ไป ภูเขาสูง กลับ ภูเขาสูง
 ทางไปมีภูเขาสูง ทางกลับก็มีภูเขาสูง
 หมายถึง ทำอย่างใดก็ได้

กลืนไม่เข้าคายไม่ออก
 โดนทั้งขึ้น ทั้งลง

노루를 피하니 beomi naonda
 norureul pihani beomi naonda
 กวาง หนี เสือ มา
 หนีกวางปะเสือ
 หมายถึง ยิ่งยากลำบากขึ้น

หนีเสือปะจระเข้

궁궐을 몰린 개
 kungjie molrin kae
 ตรอก สุดทาง หมา
 หมาจนตรอก
 หมายถึง ทำอย่างใดก็หนีไม่พ้น ต้องหันกลับมาสู้

หมาจนตรอก

뿌 주고 꾸며 맞는다
 bid juko ppyam madneunda
 ู้ ให้ แก้ม ถูกตบ
 ให้ความรู้ถูกตบหน้า
 หมายถึง ทำความดีแล้วกลับได้ผลร้ายตอบแทน

ทำคุณบูชาโทษ โปรดลัศว์ได้บาป

ฐ ㅁㄴㅣ ㅁㅅㅅㅅㅅㅅ ㅅㅅㅅ ㅁㄴㅣ ㅁㅅㅅㅅㅅㅅ
 ud muli malkaya araed muli malta
 ข้างบน น้ำ สะอาด ข้างล่าง น้ำ สะอาด
 น้ำข้างบนสะอาด น้ำข้างล่างสะอาด
 หมายถึง ผู้นำทำดี ลูกน้องก็ทำดี

เจ้าวัดไม่ดี หลวงชีสก็ปรก

ګ-ㅇ ㅡ ㅅㅅㅅ ګ-ㅇ ㅅㅅ ㅁㅅㅅㅅㅅㅅ
 koun il hamyeon koun bab meokneunda
 ดี งาน ทำ ดี ข้าว กิน
 ทำงานดี กินข้าวดี
 หมายถึง ถ้าทำดีผลก็ดี ทำชั่วผลก็ชั่ว

วัวใครเข้าคอกคนนั้น
 ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ㅅㅅㅅ ㅅㅅㅅ ㅅㅅㅅ ګㅅ ㅅㅅㅅ ㅅㅅㅅ
 joeneun jieun dero kago deokeun takeun
 ความชั่ว ทำ ที่ ไป บุญ ทำ

ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว
 ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ㅅㅅㅅ ګㅅㅅㅅ
 dero kanda
 ที่ ไป

ความชั่วไปด้วยตามทำชั่ว บุญไปด้วยตามทำบุญ
 หมายถึง ถ้าทำร้ายผู้อื่น ผลก็จะกลับมาที่ตัวเอง

swi deoun bangi swi sikneunda
 ง่าย อุ่น ห้าง ง่าย เย็น
 ห้างอุ่นนักมักเย็นง่าย
 หมายถึง ความรักที่ง่าย ยิ่งเบื่อง่าย

รักนักมักหน่าย

muneun kaeneun jidji anneunda
 กัด หมา เฒ่า ไม่
 หมากัดไม่เฒ่า

หมาเฒ่าไม่กัด

หมายถึง หมากัดมักจะเฒ่า หรือปากเก่งก็แต่พูด แต่ไม่ทำใครจริง

yongi mul pake namyeon kaemiga chimnoreul
 มังกร น้ำ นอก ไป มด โกรธ
 한다
 handa
 ทำ

น้ำลดต่อผุด

เมื่อมังกรอยู่นอกน้ำมดก็โกรธได้

หมายถึง ผู้มีอำนาจพ้นจากตำแหน่ง ผู้น้อยได้เห็นความผิด

맛은 좋은데이고 자고 았린 نوم
 majeun nomeun pyeoko jago ttaerin nomeun
 ถูกดี คน สบาย นอน ดี คน

แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร

오기르고 잔다
 okeurigo janda

ไม่สบาย นอน
 คนถูกตื่นนอนหลับสบาย คนตื่นนอนไม่หลับ
 หมายถึง คนถูกดีไม่กลัว แต่คนดีกลัวผลที่ตามมา

둘째 며느리 삼아 보아야 딸 며느리
 tuljjae myeoneuri sama boaya madmyeoneuri
 ที่สอง ลูกสะใภ้ เอา ลอง ลูกสะใภ้คนที่หนึ่ง

แกงจืดจึงรู้คุณเกลือ

착한 줄 안다
 chakanjul anda

ดี รู้
 ได้ลูกสะใภ้ที่สองแล้วจะได้รู้ว่า ลูกสะใภ้คนที่หนึ่งเป็นคนดี
 หมายถึง รู้ความจำเป็นต่อเมื่อขาดสิ่งนั้น

바늘 가는 데 실 간다
 baneul kaneun de sil kanta

น้ำถึงไหนปลาถึงนั้น

เข็ม ไป ที่ ด้าย ไป

เข็มถึงไหน ด้ายถึงนั้น
 หมายถึง สิ่งของต่าง ๆ ที่ใช้ด้วยกัน หรือคนเป็นคู่กัน

종로에서 뽕 땀고 한강에서

โกธธหมาดำ ทำหมาแดง

jongroeseo ppyam madko hangangeseo

ถนนจโร* แก้ม ถูกตบ แม่น้ำฮัน**

화풀이 한다

hwapuli handa

ต่อว่า ทำ

ถูกตบแก้มที่ถนนจโร ต่อว่าที่แม่น้ำฮัน

หมายถึง ไม่พอใจคนหนึ่งแต่ประชดกับอีกคนหนึ่ง

통 물은 애가 애 물은 애

ว่าแต่เขาอิเหนาเป็นเอง

ttong mudeun kaega jae mudeun kae

จี้ เปื้อน หมา ถ้ำ เปื้อน หมา

나무란다

namuranda

ต่อว่า

หมาเปื้อนจี้ต่อว่าหมาเปื้อนถ้ำ

หมายถึง ว่าผู้อื่นแต่ตนกลับทำเสียเอง

* ถนนจโร : เป็นชื่อถนนในกรุงโซล.

* แม่น้ำฮัน : เป็นชื่อแม่น้ำในกรุงโซล.

도둑이 제발이 절린다
dodugi jebali jeolinda

วิวสันหลังหะ

คนขโมย ทำตัวเอง ลั่น

คนขโมยทำตัวเองลั่น

หมายถึง คนทำความผิดจะมีพิธีออกทางอาการ

개구리 올챙이적 생각을
kaeguri olchaengijeok saengkakeul

กึ่งก่าได้ทอง

วิวลีมตีน

กบ ลูกกบ ความคิด

คางคกจึ้นวอแมลงปอใส่ตุ้งตึง

못 한다
motanda

ไม่ได้

กบไม่นึกถึงลูกกบ

หมายถึง ได้คิดแล้วลีมฐานะเดิม

평 주고 약 준다
pyeong juko yak junda

คบหัวแล้วลูบหลัง

โรค ให้ ยา ให้

ให้โรคแล้วให้กินยา

หมายถึง ทำร้ายเขาแล้วกลับมาทำดีภายหลัง

움ul 안에ui 개구리
umul aneui kaeguri

กบในกะลาครอบ

อ่าง ใน กบ

กบในอ่าง

หมายถึง ความคิดคับแคบ

나 노코 기예جاد 모른다
nad nodko kiyeokjado moreunda

กอ ขอ ไม่กระดิกหู

เคียว ดู ๗ ไม่รู้จัก
ดูเคียวไม่รู้ ๗ (๗ เป็นพยัญชนะรูปร่างคล้ายเคียว)
หมายถึง มีความรู้เพียงเล็กน้อย

장님 꼬끼리 말하듯
jangnim kokkiri malhadeud

ตาบอดคลำช้าง

ตาบอด ช้าง พูดถึง
ตาบอดพูดถึงช้าง
หมายถึง รู้เพียงส่วนเดียว ไม่รู้ทั้งหมด

돈 만 이세우먼 kwisindo 부일수
ton man iseumyeon kwisindo purilsu

มีเงินมีทองนั้นพูดได้
มีไม้มีไร่ปลูกเรือนงาม

เงิน มี ผี เรียก

있다

idta

ได้

มีเงินเรียกผีได้

หมายถึง ทำได้ทุกอย่างด้วยเงิน

돈이 없세우먼 jesmakkangsaniyo 돈이
toni eobseumyeon jesmakkangsaniyo toni

มีเงินเขาก็ไม่นับว่าน้อง
มีทองเขาก็ไม่นับว่าพี่

เงิน ถ้าไม่มี ภูเขาแห้งแล้ง เงิน

있으랴 금수강산이라
iseumyeon keumsukangsania

ถ้ามี ภูเขาสมบูรณ์
ไม่มีเงินภูเขาแห้งแล้ง มีเงินภูเขาสมบูรณ์
หมายถึง ถ้าเป็นคนมีเงินก็มีคนห้อมล้อม

매미 금탑 모으려 한다
kaemi keumthap moeudeud handa

เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน

มด เจดีย์ทอง เก็บ ทำ
มดเก็บเจดีย์ทอง
หมายถึง เก็บเงินทีละเล็กละน้อย จะได้เป็นรวบ

밑 뽕잔 독따 물 붓기
mid ppajin toke mul budki

กระเชอกันร้ว

กัน ร้ว ตะกร้า น้ำ ใส่
ใส่น้ำในตะกร้ากันร้ว

หมายถึง คนที่ใช้เงินฟุ่มเฟือย

개 눈에는 동만 보인다
kae nuneneun ttongman boinda

ร้วเห็นแก่หญ้าจี้เข้า เห็นแก่กิน

หมา ตา จี้ เห็น
หมาเห็นแก่จี้

หมายถึง สนใจแต่เรื่องกิน

태जे네 흐린 물 좋아한다
twaejineun heurin muleul joahanda

ชาติหมอดกินจีไม่ได้

หมู สกปรก น้ำ ชอบ
หมูชอบน้ำสกปรก

หมายถึง คนระดับต่ำชอบแต่ของไม่ดี

참 애가 빵앗간을 고쳐 시나가지
chamsaeka bangadkaneul keujeo jinakaji
นกกระจอก โรงสี เฉย ผ่าน

ชาตินักเลง อดเพลงไม่ได้

못 한다
mod handa

ไม่ ได้

นกกระจอกผ่านโรงสีแล้วอยู่เฉยไม่ได้ (ต้องแอบกินข้าว)

หมายถึง ถ้าชอบสิ่งใดก็อดที่จะลิ้มลองหรือทำในสิ่งนั้นไม่ได้

천 길 물 속은 알아도 께쭈
cheon kil mulsokeun alado kyejib
พัน ในน้ำ รู้ ผู้หญิง

น้ำใจหญิงเหมือนน้ำกลิ้งบนใบบอน
น้ำลึกหยั่งได้ น้ำใจหยั่งยาก

마음 속은 모른다
maeumsokeun moreunda

ในใจ ไม่รู้

รู้จักความลึกของน้ำ แต่ไม่รู้ใจหญิง

หมายถึง ใจหญิงเปลี่ยนง่าย

공자 알지 문자 쓴다
kongja ape munja sseunda
ขงจื้อ หน้า หนังสือ เขียน
สอนหนังสือขงจื้อ
หมายถึง สอนหนังสือคนที่มีความรู้แล้ว

สอนหนังสือพระสังมราช
สอนจระเข้ว่ายน้ำ
เอามะพร้าวห้าวไปขายสวน

소 일코 모양간 고치기
so ilko oeyangkan kochiki
วัว หาย คอก ล้อม
วัวหายล้อมคอก
หมายถึง หลังจากความเสียหายเกิดขึ้นแล้ว
คิดว่าจะเตรียมป้องกัน

วัวหายล้อมคอก

토엔장이 아까워 못잡아 먹는다
toenjangi akaweo modjaba meokneunda
น้ำเต้าเจี้ยว เสียหาย ไม่จับ กิน
กินไม่ได้เพราะเสียตายน้ำเต้าเจี้ยว
หมายถึง อย่าเสียตายนื่องเล็ก เพื่อจะเอาเรื่องใหญ่

มาควายเสียตายนื่อง
ถีลอดตาช้าง ท่างลอดตาเส้น

호랑이 처다 날고기 봐 알는다
horangideoreo nalkoki bwa talnanda
เสือ เนื้อสด เฝ้า ล้าง
ล้างเสือเฝ้าเนื้อสด
หมายถึง ไว้เนื้อเชื่อใจโดยฝากสิ่งที่ชอบไว้กับผู้อื่น
สิ่งนั้นอาจจะสูญหายได้

ใช้แมวไปขอลาอย่าง
ฝากปลาอย่างไว้กับแมว
ฝากเนื้อไว้กับเสือ

배보다 배꼽이 더 크다
paeboda paekkopi deokheuda

ท้อง สะดือ ใหญ่กว่า
สะดือใหญ่กว่าท้อง

หมายถึง ลงทุนกับเรื่องเล็กมากเกินไป (เสียมากกว่ากำไร)

จี๋ข้างจับตักแตน

장대 쫓 하늘 재기
jangtaero haneul jaeki

ไม้ไผ่ยาว ท้องฟ้า วัด
วัดท้องฟ้าด้วยไม้ไผ่

หมายถึง ทำเกี่ยวกับเรื่องเป็นไปไม่ได้

เกี่ยวแพกมุงป่า

먹기는 아끼 같이 먹고 일은
meokkineun akwi kachi meokko ileun

การกิน อาคิ* เหมือน กิน งาน

장승 같이 한다
jangseung kachi handa

จั่งซึง* เหมือน ทำ

การกินเหมือนอาคิ* การทำงานเหมือนจั่งซึง

หมายถึง กินเก่งกว่าคนอื่น แต่ทำงานไม่ค่อยเป็น

การกินการอยู่ใครไม่สู้พ่อ
การพวยการต่อพ่อไม่สู้ใคร

* มาจากนิทาน อาคิ* เป็นผีในนรก

** มาจากนิทาน จั่งซึง เป็นรูปตุ๊กตาลักษณะกลมสูง ทำจากไม้ซุงแกะหน้านิยมนั่งไว้หน้า
หมู่บ้าน เชื่อว่าจะคุ้มครองหมู่บ้าน คนเกาหลีนับถือ

биронгаи битан едеунгеод
 bireongpaengi bitan eodeunkeod
 คนขอทาน ผ้าไหม ได้
 คนขอทานได้ผ้าไหม
 หมายถึง ไม่รู้จักคุณค่าของที่ได้

ไปได้พลอย
 วานรได้แก้ว

паекбеон деуднеунгеоси ханбеон
 paekbeon deudneunkeosi hanbeon
 ร้อยครั้ง การฟัง หนึ่งครั้ง
 boneunkeodman modthada
 การเห็น ไม่ดี
 ฟังร้อยครั้ง ไม่เท่ากับเห็นครั้งเดียว
 หมายถึง ประสบการณ์ตรงสำคัญกว่าประสบการณ์รอง

สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น
 สิบตาเห็นไม่เท่ามือคลำ

yeoltukaji jaejue jeonyeok keoriga
 สิบสองอย่าง ความรู้ เป็น อาหาร
 eopta
 ไม่มี

ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด

รู้สิบสองอย่าง ยังไม่ได้อาหารเย็น
 หมายถึง มีความรู้มากแต่ไม่สามารถหาเลี้ยงตัวเองได้

사람은 죽으면 이름을 남기고
saram-eun jukeumyeon ireumeul namkiko

คน ตาย ชื่อ ไว้

죽은 죽으면 가족을 남긴다
beomeun jukeumyeon kajukeul namkinta

เสียชีวิต ตาย หนึ่ง ไว้

คนตายไว้ชื่อ เสียชีวิตไว้หนึ่ง

หมายถึง ทำสิ่งใดให้สมเกียรติของตนเอง

ชาติเสือต้องไว้ลาย
ชาติชายต้องไว้ชื่อ

물이 깊을수록 소리가 얕다
mul-i kipehulsurok soriga eopta

น้ำ ลึกกว่า เสียง ไม่มี

น้ำลึกไม่มีเสียง

หมายถึง คนเจียมขี้นมักคิดทำอะไรลึกซึ้ง

น้ำนิ่งไหลลึก

한아를 보면 옆을 안다
hanareul bomyeon yeoleul anda

หนึ่ง เห็น ลีบ รู้

เห็นหนึ่งรู้ลืบ

หมายถึง รู้ใจตั้งแต่แรก

พอยิ้มปากก็เห็นไรฟัน

예쁜 자식 매로 키운다
yeppeun jasik maero khiunda

สวย,น่ารัก ลูก ดี เลี้ยง

เลี้ยงลูกน่ารักต้องดี

หมายถึง รักลูกต้องดีต้องอบรมสั่งสอน

รักวัวให้ผูก รักลูกให้ดี

소 외 귀 일기
 soe kwie kyeong ilki
 วัว หู สอน อ่าน
 สอนหนังสือวัว (วัวฟังไม่รู้เรื่อง)
 หมายถึง คนโง่สอนเขาใครก็ไม่รู้เรื่อง

สืขอให้ควายฟัง

कु ऐस दक
 kkweong taesin dak
 นกยูง แทน ไก่
 ไก่แทนนกยูง
 หมายถึง ไม่มีสิ่งหนึ่งหาสิ่งอื่นที่คล้ายคลึงกันทดแทน

ไม่มีไก่เอาเปิดขัน

웬 송이도 나무세로 뜰어 잔다
 weonsungido namueseoo tteoleojinta
 ลิง ไม้ ตก
 ลิงยังตกไม้
 หมายถึง คนเก่งก็ผิดพลาดได้

สืตึนยังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง

오르지 못할 나무는 처다 보지도
 oreuji modthal namuneun chyeodabojido
 ปีน ไม่ได้ ไม้ มอง

ฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ
กระต่ายหมายจันทร์

말아라
 malara
 อย่า
 อย่ามองต้นไม้ที่ป็นไม่ได้
 หมายถึง ไม่ควรคิดทำในสิ่งที่เป็นไปไม่ได้

작은 고추가 맵다
jageun gochuga maebda
เล็ก พริก เผ็ด

เล็กพริกขี้หนู

พริกเล็กเผ็ด

หมายถึง คนตัวเล็กเร็วและเก่งกว่าคนตัวใหญ่

입에 쓴 약이 병에는 좋다
ibe sseun yaki byeongeneun jodtha
ปาก ขม ยา ต่อโรค ดี

หวานเป็นลม ขมเป็นยา

ยาขมดีต่อโรค

หมายถึง ถ้อยคำที่พูดหวาน ๆ อาจจะเป็นผิดเป็นภัย

แต่คำพูดที่ห้วนฟังแล้วแสดงหูอาจจะเป็นประโยชน์มากกว่า

어사 제 병 못 고친다
euisa jebyeong mod gochinda
หมอ โรคตัวเอง ไม่ รักษา

ผงเข้าตาตัวเอง

หมอรักษาโรคตนเองไม่ได้

หมายถึง แก้ปัญหาคนอื่นได้แต่แก้ปัญหาตัวเองไม่ได้

소경더러 눈 물어다 하네
sogyeongdeoreo nunmeoleodda hamyeon
คนตาบอด ตาบอด ว่า

ยกตนข่มท่าน

노여워 한다
noyeoweohanda

โกรธ

คนตาบอดจะโกรธถ้ามีคนว่าเขามองไม่เห็น
หมายถึง ถ้าพูดถึงจุดอ่อนใคร ๆ ก็ไม่ชอบ

제 외골 데려온 줄은 모르
je eolgul deoreounjuleun moreugo
ตัวเอง หน้า สกปรก ไม่รู้

거울만 나무란다
geoulman namuranda
กระจก ว่า

ไม่รู้ว่าตัวเองสกปรก แต่กลับต่อว่ากระจก
หมายถึง ไม่รู้ความผิดตัวเอง ว่าแต่คนอื่น

수치 geomjeong 나무란다
sudchi geomjeong namuranda
ถ่าน สีดำ ว่า

ถ่านว่าสีดำว่าดำ
หมายถึง มองไม่เห็นความผิดหรือข้อบกพร่องของตนเอง
เห็นแต่โทษของคนอื่น

까치애 yong 난다
kaecheoneseo yong nanda
ลำธารเล็ก มังกร เกิด

มังกรเกิดแต่ลำธารเล็ก
หมายถึง คนที่มีความสามารถ บางครั้งอาจเกิดจากผู้ที่อยู่
ในฐานะต่ำต้อย

รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง

ว่าแต่เขาอิเหนาเป็นเอง

ช้างเผือกเกิดในป่า

나 배 먹은 개가 밥 두치기를 뭉다 ชาวนากับงูเห่า
 nae bab meogeun kaega bal dwichugeul munda

ฉัน ข้าว กิน หมา เห่า ซื้อเห่า กัด

หมากินข้าวของฉัน กัดเท้าฉัน

หมายถึง ไม่รู้จักบุญคุณของผู้ที่ช่วยเหลือ

나뎐문 보이지도 않는데 신발부쳐 ไม่เห็นน้ำตดกระบอก
 naedmuleun boijido anneunde sinbalbutheo ไม่เห็นกระรอกโก่งหน้าไม้

ล่าธาร เห็น ไม่ ร้องเท้า ใจเร็วคว่นได้

배는다

beodneunda

ถอด

ไม่เห็นล่าธารถอดรองเท้า

หมายถึง สิ่งที่ยังมาไม่ถึง แต่รีบร้อนเกินไป

จากการศึกษาและข้อมูลจากการเปรียบเทียบสำนวนเกาหลีและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน สามารถจัดประเภทได้ ๓ ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

๑. สำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนกับสำนวนไทย และสิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบก็เหมือนกัน

๒. สำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบต่างกันบางประการ

๓. สำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบต่างกัน

สำนวนเกาหลีและสำนวนไทยที่แบ่งประเภทดังกล่าว ผู้วิจัยจะนำสำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทยมาแปลความหมายของสำนวนแบบคำต่อคำ แล้วเรียงคำตามแบบสำนวนเกาหลี ในกรณีที่เรียงคำต่างกับของไทย จะยกสำนวนไทยขึ้นมาเปรียบเทียบ พร้อมอธิบายความหมายอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นจะแสดงวิธีใช้สำนวนในประโยคทั้งของภาษาเกาหลีและภาษาไทยเป็นตัวอย่างบางสำนวน

๑. สำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนกับสำนวนไทยและสิ่งที้นำมาเปรียบเทียบเหมือนกัน

สำนวนเกาหลีและสำนวนไทยที้นำมาเปรียบเทียบกันทั้ง ๖๑ สำนวนข้างต้นนั้น มีสำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนกับสำนวนไทย และสิ่งที้นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันมีทั้งสิ้น ๓ สำนวน ดังนี้คือ

	궁자녀	몰린	개	
	kungjie	molein	kae	
	ตรอก	สุดทาง	หมา	
สำนวนเกาหลี	หมาจนตรอก			
สำนวนไทย	หมาจนตรอก			
	หมายถึง ทำอย่างไรก็หนีไม่พ้น ต้องหันกลับมาสู้			
ประโยค	내가	아무리	웃어봐도	웃지
	nega	amuri	beoseonaryeogo	aesseodo kungjie
	몰린	개다		
	<u>molrin kaeda</u>			
คำแปล	คุณพยายามหนีแต่ไม่พ้นเหมือน <u>หมาจนตรอก</u>			

공자	앞에	문자	쓴다
kongja	ape	munja	sseunda
ขงจื้อ	หน้า	หนังสือ	เขียน

สำนวนเกาหลี สอนหนังสือขงจื้อ

สำนวนไทย สอนหนังสือพระสังฆราช

หมายถึง สอนหนังสือคนที่มีความรู้แล้ว

ประโยค

그는

공자

앞에

문자

쓰듯이

논

keuneun kongja ape munja sseudeusi nopheun

지식을 가진 사람을 가르친다

jisikeul kajin sarameul kareuchinda

คำแปล

เขาสอนคนที่มีความรู้ความสามารถมากแล้วเหมือนกับสอนหนังสือ

ขงจื้อ

소

일코

오양칸

kochiki

so ilko oeyangkan kochiki

วัว

หาย

คอก

ล้อม

สำนวนเกาหลี วัวหายล้อมคอก

สำนวนไทย วัวหายล้อมคอก

หมายถึง หลังจากความเสียหายเกิดขึ้นแล้ว คิดว่าจะเตรียม

ป้องกัน

ประโยค

저

사람은

항상

소

일코

오양칸

jeo sarameun hangsag so ilko oeyangkan

kochiki

sikeuro

ilhanda

kochiki sikeuro ilhanda

คำแปล

ชายคนนั้นทำงานเหมือนวัวหายล้อมคอก

๒. สำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกันบางประการ

สำนวนเกาหลี และสำนวนไทยที่นำมาเปรียบเทียบ มีสำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกันบางประการมี

๒๒ สำนวนดังนี้คือ

무네 개네 저지 앓는다
muneun kaeneun jidji anneunda

กัด หมา เहां ไม่

สำนวนเกาหลี หมากัดไม่เहां

สำนวนไทย หมาเहांไม่กัด

หมายถึง คนที่คิดแต่พูดแต่ไม่ทำอะไรจริง ๆ คือเก่งแต่ปาก

ประโยค 이 사람은 무네 개네 저지 앓네
i sarameun muneun kaeneun jidji anneun

것 처럼 말만 mani 한다
geod cheoreom malman mani handa

คำแปล ผู้ชายคนนี้ชอบพูดเหมือนหมากัดไม่เहां

ผู้ชายคนนี้ชอบพูดเหมือนหมาเहांไม่กัด

물이 깊을수록 소리가 없다
muli kipeulsurok sorika eopta

น้ำ ลึกกว่า เสียง ไม่มี

สำนวนเกาหลี น้ำลึกกว่าเสียงไม่มี

สำนวนไทย น้ำนิ่งไหลลึก

หมายถึง คนเงียบขรึมมักคิดและทำอะไรลึกซึ้ง

ประโยค 저 사람은 물이 깊을수록 소리가
jeo sarameun muli kipeulsurok sorika

없으니 아는지 하지 앓는다
eopdeusi aneuncha haji anneunda

คำแปล ชายคนนั้นไม่ค่อยแสดงออกเหมือนน้ำลึกกว่าเสียงไม่มี

ชายคนนั้นไม่ค่อยแสดงออกเหมือนน้ำนิ่งไหลลึก

우물 안의 개구리

umul aneui kaekuri

อ่าง ใน กบ

สำนวนเกาหลี กบในอ่าง

สำนวนไทย กบในกะลา

หมายถึง ความคิดคับแคบ

ประโยค

저 사람은 우물 안의 개구리 처럼

jeo sarameun umul aneui kaekuri cheoreom

알한다

ilhanda

คำแปล

เขาทำงานเหมือนกบในอ่าง

เขาทำงานเหมือนกบในกะลา

밑 빠진 독에 물 붓기

mid ppajin toge mul budgi

ก้น รั่ว ตะกร้า น้ำ ใส่

สำนวนเกาหลี ใส่¹น้ำในตะกร้า¹ก้น¹รั่ว

สำนวนไทย กระเชอก้น¹รั่ว

หมายถึง คนที่ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยไม่ประหยัด

ประโยค

저 사람은 돈쓰기가 밑 빠진 독에 물

jeo sarameun donsseugiga mid ppajin doge mul

붓기야

pudgiya

คำแปล

ชายคนนั้นใช้เงินเหมือนใส่¹น้ำในตะกร้า¹ก้น¹รั่ว

ชายคนนั้นใช้เงินเหมือนกระเชอก้น¹รั่ว

천 길 물속은 알아도 세질 마음속은
cheon kil mulsokeun alado kyejib maeumsokeun
พัน ในน้ำ รู้ ผู้หญิง ในใจ

모른다
moreunda

ไม่รู้

สำนวนเกาหลี รู้จักความลึกของน้ำ แต่ไม่รู้ใจหญิง
สำนวนไทย น้ำใจหญิงเหมือนน้ำกลิ้งบนใบบอน หรือ น้ำลึกหยิ่งได้น้ำใจ.

หยิ่งยาก

หมายถึง น้ำใจหญิงเปลี่ยนง่าย ใจโลเล ไม่แน่นอน

ประโยค 저 여자도 이랬다 저랬다 하니 천
jeoyeojaneun iraedda jeoraedda hani cheon

천 길 물속은 알아도 세질 마음속은 모른다 +만
kil mulsokeun alado kyejib maeumsokeun moreuged guman

คำแปล ผู้หญิงคนนี้เคยชอบคนโน้น เคยชอบคนนี้ เอาแน่ไม่ได้ รู้จัก
ความลึกของน้ำ แต่ไม่รู้ใจหญิง

ผู้หญิงคนนี้เคยชอบคนโน้น เคยชอบคนนี้ จิตใจเธอเหมือนน้ำ
กลิ้งบนใบบอน

꼭 대신 닻
kkweong daesin dak

นกยูง แทน ไก่

สำนวนเกาหลี ไก่แทนนกยูง

สำนวนไทย ไม่มีไก่เอาเปิดขัน

หมายถึง ไม่มีสิ่งหนึ่งก็ใช้สิ่งที่ใกล้เคียงแทน

ประโยค 네가 이것을 사용할수 없으면
nega igeoseul sayonghalsu eobseumyeon

굉장 대신 닭이라고 다른것을 사용할수 있다
kkweong daesin dakirago dareungeoseul sayonghalsu idda

คำแปล ถ้าคุณใช้อย่างนี้ไม่ได้ก็ใช้อย่างอื่นแทนเหมือนกับไก่แทนนกยูง
ถ้าคุณใช้อย่างนี้ไม่ได้ก็ใช้อย่างอื่นแทนเหมือนไม่มีไก่ก็เอาเป็ดขึ้น

말 한 마디에 천 원 씩 가져다
mal han madie cheon nyang bid karinda
การพูด คำ เดียว เงิน หนึ่งพัน เงินกู่ คิ่น

สำนวนเกาหลี ได้คิ่นเงินหนึ่งพันด้วยคำพูดคำเดียว

สำนวนไทย พูดดีเป็นเงินเป็นทอง

หมายถึง พูดดี ๆ จะได้ผลประโยชน์

노루를 피하니 범이 나온다
norureul phihani beomi naonda
กวาง หนี เสือ มา ,

สำนวนเกาหลี หนีกวางปะเสือ

สำนวนไทย หนีเสือปะจระเข้

หมายถึง ยิ่งยากลำบากขึ้น

조는 지은 데로 가고 적은 많은 데로
joeneun jieun dero kago deokeun takeun dero
ความชั่ว ทำ ที่ ไป บุญ ทำ ที่

간다

kanda

ไป

สำนวนเกาหลี ความชั่วไปด้วยตามทำชั่ว บุญไปด้วยตามทำบุญ

สำนวนไทย ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

หมายถึง ถ้าทำร้ายผู้อื่น ผลก็จะกลับมาที่ตัวเอง

바늘 가늘 술 잔다

baneul kaneun de sil kanta

เข็ม ใ้ป ที่ ด้าย ใ้ป

สำนวนเกาหลี เข็มถึงไหน ด้ายถึงนั้น

สำนวนไทย น้ำถึงไหนปลาถึงนั้น

หมายถึง สิ่งของต่าง ๆ ที่ใช้ด้วยกัน หรือคนเป็นคู่กัน

장님kokkiri 말하듯

jangnim kokkiri malhadeud

ตาบอด ช้าง พูดถึง

สำนวนเกาหลี ตาบอดพูดถึงช้าง

สำนวนไทย ตาบอดคลำช้าง

หมายถึง รู้เพียงส่วนเดียว ไม่รู้ทั้งหมด

돈만 이세우먼 kwisindo 푸르스 이다

tonman iseumyeon kwisindo purilsu idta

เงิน มี ผี เรียก ได้

สำนวนเกาหลี มีเงินเรียกผีได้

สำนวนไทย มีเงินมีทองนั้นพูดได้ มีไม้มีไร่ปลูกเรือกงาม

หมายถึง ทำได้ทุกอย่างด้วยเงิน

돈이 없으면 적막강산이요 돈이
toni eobseumyeon jeskmakkangsaniyo toni
เงิน ถ้าไม่มี ภูเขาแห้งแล้ง เงิน

없으면 금수강산이라
iseumyeon keumsukangsania

ถ้ามี ภูเขาสมบูรณ์

สำนวนเกาหลี ไม่มีเงินภูเขาแห้งแล้ง มีเงินภูเขาสมบูรณ์
สำนวนไทย มีเงินเขาก็นับว่าน้อง มีทองเขาก็นับว่าพี่
หมายถึง ถ้าได้เป็นคนมีเงินก็มีคนห้อมล้อม

햄치 허린 물 좋아한다
twaejineun heurin muleul joahanda
หมู สกปรก น้ำ ชอบ

สำนวนเกาหลี หมูชอบน้ำสกปรก
สำนวนไทย ชาติหมูอดกินจี้ไม่ได้

หมายถึง คนระดับต่ำชอบแต่ของไม่ดี

호랑이도 날고기 뼈 달란다
horangideoreo nalkoki bwa talnanda
เสือ เนื้อสด ฝัว ล้าง

สำนวนเกาหลี ล้างเสือฝัวเนื้อสด

สำนวนไทย ไข่มวไปขอลาอย่าง หรือ ฝากปลาอย่างไว้กับแมว หรือ ฝาก
เนื้อไว้กับเสือ

หมายถึง ไว้เนื้อเชื่อใจโดยฝากสิ่งที่ชอบไว้กับผู้อื่น
สิ่งนั้นอาจจะสูญหายได้

먹기논 아끼 같이 먹고 일온
 meokkineun akwi kachi meokko ileun
 การกิน อาคิว เหมือน กิน งาน

장승 같이 한다
 jangseung kachi handa

จังซึง เหมือน ทำ

สำนวนเกาหลี การกินเหมือนอาคิว การทำงานเหมือนจังซึง
 สำนวนไทย การกินการอยู่ใครไม่สู้พ่อ การพวยการต่อพ่อไม่สู้ใคร
 หมายถึง กินเก่งกว่าคนอื่น แต่ทำงานไม่ค่อยเป็น

배운 돈은 것이 한배운 boneunkeodman
 ร้อยครั้ง การฟัง หนึ่งครั้ง การเห็น

못하다
 modthata

ไม่ดี

สำนวนเกาหลี ฟังร้อยครั้ง ไม่เท่ากับเห็นครั้งเดียว
 สำนวนไทย ลิบปากว่า ไม่เท่าตาเห็น ลิบตาเห็นไม่เท่ามือคลำ
 หมายถึง ประสบการณ์ตรงสำคัญกว่าประสบการณ์รอง

열 두가지 재주에 겨워 먹지 못하다
 yeoltukaji jaejue jeonyeok keoriga eopta
 ลิบสองอย่าง ความรู้ เป็น อาหาร ไม่มี

สำนวนเกาหลี รู้ลิบสองอย่าง ยังไม่ได้อาหารเป็น
 สำนวนไทย ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด

หมายถึง มีความรู้มากแต่ไม่สามารถหาเลี้ยงตัวเองได้

예쁜 자식 매로 키운다
yeppeun jasik maero khiunda

สวย,น่ารัก ลูก ดี เลี้ยง

สำนวนเกาหลี เลี้ยงลูกน่ารักต้องดี

สำนวนไทย รักวัวให้ผูก รักลูกให้ดี

หมายถึง รักลูกต้องดีต้องอบรมสั่งสอน

사람은 죽으면 이름을 남기고
sarameun jukeumyeon ireumeul namkiko

คน ตาย ชื่อ ไว้

죽으면 죽으랴 가 죽을 남긴다
beomeun jukeumyeon kajukeul namkinta

เสือ ตาย หนังสือ ไว้

สำนวนเกาหลี คนตายไว้ชื่อ เสือตายไว้หนังสือ

สำนวนไทย ชาติเสือต้องไว้ลาย ชาติชายต้องไว้ชื่อ

หมายถึง ทำสิ่งใดให้สมเกียรติของตนเอง

입에 쓴 약이 병에는 좋다
ibe sseun yaki byeongeneun jodtha

ปาก ขม ยา ต่อโรค ดี

สำนวนเกาหลี ยาขมดีต่อโรค

สำนวนไทย หวานเป็นลม ขมเป็นยา

หมายถึง ถ้อยคำที่พูดหวาน ๆ อาจจะเป็นผิดเป็นภัย แต่คำ

พูดที่ห้วนฟังแล้วแสบพูดอาจจะ เป็นประโยชน์มากกว่า

작은 고추 마늘

jageun gochuga maebda

เล็ก พริก เผ็ด

สำนวนเกาหลี พริกเล็กเผ็ด

สำนวนไทย เล็กพริกขี้หนู

หมายถึง คนตัวเล็กเร็วและเก่งกว่าคนตัวใหญ่

๓. สำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกัน

낮 말은 새가 듣고 밤 말은 쥐가

nad maleun saega deudgo bam maleun jwiga

กลางวัน การพูด นก ได้ยิน กลางคืน การพูด หนู

듣는다

deudneunda

ได้ยิน

สำนวนเกาหลี พูดกลางวันนกได้ยิน พูดกลางคืนหนูได้ยิน

สำนวนไทย กำแพงมีหู ประตูมีช่อง

หมายถึง ให้ระวังในการพูด เพราะความลับออกจากปาก
บ่อยเข้าหูคนอื่น

ประโยค 우리는 어디에서나 말 조심물 해야한다

urineun eodieseona maljosimeul haeyahanda

왜냐하면

낮 말은 새가 듣고 밤 말은 쥐가

waenyahamyeon nad maleun saega deudgo bam maleun jwiga

들으니까

deuleunikka

คำแปล คนเราอยู่ที่ไหนต้องระวังคำพูดเพราะพูดกลางวันงได้ยิน
พูดกลางคืนนได้ยิน

คนเราอยู่ที่ไหนต้องระวังคำพูดเพราะกำแพงมีหูประต้อมีช่อง

입술에 chimina 바른지
 ibsule chimina bareuji

ริมฝีปาก น้ำลาย ทาซี

สำนวนเกาหลี ทาน้ำลาย ริมฝีปาก

สำนวนไทย ปั่นน้ำเป็นตัว

หมายถึง พูดโกหกเชื่อถือไม่ได้

ประโยค 저 사람은 입술에 침 바른듯이

jeo sarameun ibsule chim bareudeusi

거짓말을 잘한다

keojidmaleul jalhanda

คำแปล ชายคนนั้นชอบทาน้ำลาย ริมฝีปาก

ชายคนนั้นชอบปั่นน้ำเป็นตัว

가자니 태산이요 돌아서자니 흥산이라
 kagani thaesaniyo doraseojani sungsanira

ไป ภูเขาสูง กลับ ภูเขาสูง

สำนวนเกาหลี ทางไปมีภูเขาสูง ทางกลับก็มีภูเขาสูง

สำนวนไทย กลืนไม่เข้า คลายไม่ออก

โดนทั้งขึ้น ทั้งลง

หมายถึง ทำอย่างไรก็ไม่ได้

ประโยค 저 사람은 이럴까 해도 안되고 저렇게

jeosarameun ireodkehaedo andwoego jeoreodke

해도 안되니 가자니 태산이요 돌아서자니 흥산이구나
 haedo andwoeni kajani thaesaniyo doraseojani sungsaniguna

คำแปล เขาจะทำอย่างนั้นก็ได้ ทำอย่างนี้ก็ได้เหมือนทางไปมี
ภูเขาสูงทางกลับก็มีภูเขาสูง

เขาจะทำอย่างนั้นก็ได้ ทำอย่างนี้ก็ได้เหมือนกลืนไม่เข้า
 คายไม่ออก

bid juko ppyam madneunda

ก็ ให้ แก้ม ถูกตบ

สำนวนเกาหลี ให้ก็ ถูกตบหน้า

สำนวนไทย ทำคุณบูชาโทษ โปรดลัศว์ได้บาป

หมายถึง ทำความดีแล้วกลับได้ผลร้ายตอบแทน

ประโยค jeosaramleun dareun samrameul dowajugodo

hwareul danghani bid juko ppyam madneunguna

คำแปล เขาช่วยเหลือผู้อื่นแต่กลับเดือดร้อนเหมือนให้ก็ ถูกตบหน้า

เขาช่วยเหลือผู้อื่นแต่กลับเดือดร้อนเหมือนทำคุณบูชาโทษ

koun il hamyeon koun bab meokneunda

ดี งาน ทำ ดี ข้าว กิน

สำนวนเกาหลี ทำงานดี กินข้าวดี

สำนวนไทย วัวใครเข้าคอกคนนั้น

หมายถึง ทำดีก็ได้รับผลดี ทำชั่วก็ได้รับผลชั่ว

ประโยค jeosaramleun dareun sarameul dowajueoddeoni

kounil hamyeon kounbab meokdeusi jasini eoryeoume

chyeohaedsseulddae dareun sarameui doumeul badneunda

คำแปล เธอเคยช่วยเหลือเขา ภายหลังเขากลับมาช่วยเหลือเธอ
เหมือนทำงานดีกินข้าวดี

เธอเคยช่วยเหลือเขา ภายหลังเขากลับมาช่วยเหลือเธอ
เหมือนว่าใครเข้าคอกคนนั้น

	호사	말하느다	상사	말한다
	honsa	malhaneunde	sangsa	malhanda
	เรื่องการแต่งงาน	พูด	เรื่องการตาย	พูด
สำนวนเกาหลี	พูดเรื่องการแต่งงาน แต่ว่าพูดเรื่องการตาย			
สำนวนไทย	ไปไหนมา สามวาสองศอก			
	หมายถึง คอยกันไม่รู้เรื่อง			

	관	속다	돌아가도	막	말을	말라
	gwan	soge	deuleokado	mak	maleul	malla
	โรงศพ	ใน	เข้า	การพูด	ตามใจ	อย่า
สำนวนเกาหลี	อย่าพูดตามใจปาก จนกว่าจะตาย					
สำนวนไทย	พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง					
	หมายถึง เมื่อยังมีชีวิตอยู่อย่าพูดตามใจปาก					

	우	물	마카야	아래	물	말라
	ud	muli	malkaya	araed	muli	malta
	ข้างบน	น้ำ	สะอาด	ข้างล่าง	น้ำ	สะอาด
สำนวนเกาหลี	น้ำข้างบนสะอาด น้ำข้างล่างสะอาด					
สำนวนไทย	เจ้าวัดไม่ดี หลวงชีสกปรก					
	หมายถึง ผู้นำทำดี ลูกน้องก็ทำดี					

swi deoun bangi swi sikneunda
 ง่าย อุ่น ห้าง ง่าย เบื้องล่าง

สำนวนเกาหลี ห้องอุ่นนักมักเย็นง่าย

สำนวนไทย รักนักมักหน่าย

หมายถึง ความรักที่ง่าย ยิ่งเบื่อง่าย

yongi mul pake nameon kaemiga chimnoreul
 มังกร น้ำ นอก ไป มด โกรธ

한다

handa

ทำ

สำนวนเกาหลี เมื่อมังกรอยู่นอกน้ำมดก็โกรธได้

สำนวนไทย น้ำลคตอผุด

หมายถึง ผู้มีอำนาจพ้นจากตำแหน่ง ผู้น้อยได้เห็นความผิด

majeun nomeun pyeoko jago ttaerin nomeun
 ถูกตี คน สบาย นอน ตี คน

오keurigo janda

okeurigo janda

ไม่สบาย นอน

สำนวนเกาหลี คนถูกตีนอนหลับสบาย คนตีนอนไม่หลับ

สำนวนไทย แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร

หมายถึง คนถูกตีไม่กลัว แต่คนตีกลัวผลที่ตามมา

tuljjae myeoneuri sama boaya madmyeoneuri

ที่สอง ลูกสะใภ้ เอา ลอง ลูกสะใภ้คนที่หนึ่ง

chakhanjul anda

ดี รู้

สำนวนเกาหลี ได้ลูกสะใภ้ที่สองแล้วจะได้รู้ว่า ลูกสะใภ้คนที่หนึ่งเป็นคนดี

สำนวนไทย แกงจืดจืดรู้คุณเกลือ

หมายถึง รู้ความจำเป็นต่อเมื่อขาดสิ่งนั้น

jongroeseo ppyam madko hangangeseo

ถนนจรงโร แก้ม ถูกตบ แม่น้ำฮัน

ถนนจรงโร แก้ม ถูกตบ แม่น้ำฮัน

hwapuli handa

ต่อว่า ทำ

ต่อว่า ทำ

สำนวนเกาหลี ถูกตบแก้มที่ถนนจรงโร ต่อว่าที่แม่น้ำฮัน

สำนวนไทย โกรธหมาคำ ทำหมาแดง

หมายถึง ไม่พอใจคนหนึ่งแต่ประชดกับอีกคนหนึ่ง

ttong mudeun kaega jae mudeun kae

จี้ เพื่อน หมา เถ้า เพื่อน หมา

จี้ เพื่อน หมา เถ้า เพื่อน หมา

namuranda

ต่อว่า

ต่อว่า

สำนวนเกาหลี หมาเพื่อนจี้ต่อว่าหมาเพื่อนเถ้า

สำนวนไทย ว่าแต่เขาอิเหนาเป็นเอง

หมายถึง ว่าผู้อื่นแต่ตนกลับทำเสียเอง

도둑이 제발이 절인다

toduki jebali jeolinda

คนขโมย ทำตัวเอง ลั่น

สำนวนเกาหลี คนขโมยทำตัวเองลั่น

สำนวนไทย วัวลั่นหลังหว่า

หมายถึง คนทำความผิดจะมีพิรุณออกทางอาการ

까먹어 올챙이처럼 생각을 못한다

kaekuri olchaengijeok saengkakeul mothanda

กบ ลูกกบ ความคิด ไม่ได้

สำนวนเกาหลี กบไม่นึกถึงลูกกบ

สำนวนไทย กิ้งก่าได้ทอง หรือ วัวลั่นตีน หรือ คางคกขึ้นวอแมลงปอใส่

ตุ้งติ้ง

หมายถึง ได้ดีแล้วลืมฐานะเดิม

평 주고 약 준다

pyeong juko yak junda

โรค ให้ ยา ให้

สำนวนเกาหลี ให้โรคแล้วให้กินยา

สำนวนไทย คบหัวแล้วลูบหลัง

หมายถึง ทำร้ายเขาแล้วกลับมาทำดีภายหลัง

나도 고기 먹자도 모른다

nad nodko kiyeokjado moreunda

เคี้ยว ดู ๓ ไม่รู้จัก

สำนวนเกาหลี ดูเคี้ยวไม่รู้ ๓ (๓ เป็นพยัญชนะรูปร่างคล้ายเคี้ยว)

สำนวนไทย กอ ขอ ไม่กระดิกหู

หมายถึง มีความรู้เพียงเล็กน้อย

kaemi keumthap moeudeud handa

มด เก็บเจดีย์ทอง เก็บ ทำ

สำนวนเกาหลี มดเก็บเจดีย์ทอง

สำนวนไทย เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน

หมายถึง เก็บเงินทีละเล็กทีละน้อย จะได้เป็นราย

kae nuneneun ttongman boinda

หมา ตา จี เห็น

สำนวนเกาหลี หมาเห็นแก่จี

สำนวนไทย วัวเห็นแก่หญ้าจี่ข้าเห็นแก่กิน

หมายถึง สนใจแต่เรื่องกิน

chamsaeka bangadkaneul keujeo jinakaji

นกกระจอก โรงสี เจย ผ่าน

mod handa

ไม่ได้

ไม่ได้

สำนวนเกาหลี นกกระจอกผ่านโรงสีแล้วอยู่เจยไม่ได้ (ต้องแอบกินข้าว)

สำนวนไทย ชาตินักเลง ออกเพลงไม่ได้

หมายถึง ถ้าชอบสิ่งใดก็อดที่จะลิ้มลองหรือทำในสิ่งนั้นไม่ได้

toenjangi akaweo modjaba meokneunda

น้ำเต้าเจี้ยว เสียขาย ไม่จับ กิน

สำนวนเกาหลี กินไม่ได้เพราะเสียขายน้ำเต้าเจี้ยว

สำนวนไทย ม้าควายเสียขายเกลือ หรือ ถีลอคตาซ่าง ห้างลอคตาเส้น

หมายถึง อย่าเสียขายเรื่องเล็ก เพื่อจะเอาเรื่องใหญ่

배바다 배꼽이 더크다
 paeboda paekkopi deokheuda
 ท้อง สะดือ ใหญ่กว่า

สำนวนเกาหลี สะดือใหญ่กว่าท้อง

สำนวนไทย ขี้ข้างจับตักแตน

หมายถึง ลงทุนกับเรื่องเล็กมากเกินไป

(เสียมากกว่ากำไร)

장대포 하늘 아가
 jangtaero haneul jaeki
 ไม้ไผ่ยาว ท้องฟ้า วัด

สำนวนเกาหลี วัดท้องฟ้าด้วยไม้ไผ่

สำนวนไทย เกี้ยวแฝกมุงป่า

หมายถึง ทำเกี่ยวกับเรื่องเป็นไปไม่ได้

배웅배웅 비탄 애은 것
 pireongpaengi bitan eodeun keod
 คนขอทาน ผัวไหม ได้

สำนวนเกาหลี คนขอทานได้ผ้าไหม

สำนวนไทย ไก่ได้พลอย หรือ วานรได้แก้ว

หมายถึง ไม่รู้จักคุณค่าของที่ได้

하나씩 부엌 열리 안다
 hanareul bomyeon yeoleul anda
 หนึ่ง เห็น ลิบ รู้

สำนวนเกาหลี เห็นหนึ่งรู้ลิบ

สำนวนไทย พอแยมปากก็เห็นไรฟัน

หมายถึง รู้ใจตั้งแต่แรก

소외경이키

soe kwie kyeong ilki

ว้ว หู สอน อ่าน

สำนวนเกาหลี สอนหนังสือว้ว (ฟังไม่รู้เรื่อง)

สำนวนไทย สัซอให้ควายฟัง

หมายถึง คนโง่สอนเท่าไรก็ไม่รู้เรื่อง

원숭이도 나무에서 떨어진다

weonsungido namueseoo ttedeojinta

ลิง ไม้ ตก

สำนวนเกาหลี ลิงยังตกไม้

สำนวนไทย สัตินยังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง

หมายถึง คนเก่งก็ผิดพลาดได้

오르지 못할 나무는 쳐다보지도

oreuji modthal namuneun chyeodabojido

ป็น ไม่ได้ ไม้ มอง

말아라

malara

อย่า

สำนวนเกาหลี อย่ามองต้นไม้ที่ป็นไม่ได้

สำนวนไทย ฟ้ำสูงผ่านดินต่ำ

หมายถึง ไม่ควรคิดทำในสิ่งที่เป็นไปไม่ได้

으사 제병 무 고친다

euisa jebyeong mod gochinda

หมอ โรคตัวเอง ไม่ รักษา

สำนวนเกาหลี หมอรักษาโรคตนเองไม่ได้

สำนวนไทย ผงเข้าตาตัวเอง

หมายถึง แก้ปัญหาคนอื่นได้แต่แก้ปัญหาตัวเองไม่ได้

소영덕레 누 메슬레오다 함예온
 sogyeongdeoreo nun mesleodda hamyeon
 คนตาบอด ตาบอด ว่า

노예위 한다
 noyeoweo handa

โกรธ

สำนวนเกาหลี คนตาบอดจะโกรธถ้ามีคนว่าเขามองไม่เห็น

สำนวนไทย ยกตนข่มท่าน

หมายถึง ถ้าพูดถึงจุดอ่อนใคร ๆ ก็ไม่ชอบ

숙치 геомจอง 나무란다
 sudchi geomjeong namuranda
 ถ้าน สีด่า ว่า

สำนวนเกาหลี ถ้านว่าสิด่าว่าด่า

สำนวนไทย ว่าแต่เขาอิเหนาเป็นเอง

หมายถึง มองไม่เห็นความผิดหรือข้อบกพร่องของตนเอง
 เห็นแต่โทษของคนอื่น

제 열귀 덕후지은 모르고 거울만
 je eolgul deoreounjuleun moreugo geoulman
 ตัวเอง หน้า สกปรก ไม่รู้ กระจก

나무란다
 namuranda

ว่า

สำนวนเกาหลี ไม่รู้ว่าตัวเองสกปรก แต่กลับต่อว่ากระจก

สำนวนไทย รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง

หมายถึง ไม่รู้ความผิดตัวเอง ว่าแต่คนอื่น

까체네세오 용 난다
kaccheoneseo yong nanda

ลำธารเล็ก มังกร เกิด

สำนวนเกาหลี มังกรเกิดแต่ลำธารเล็ก

สำนวนไทย ช้างเผือกเกิดในป่า

หมายถึง คนดีมีความสามารถ บางครั้งอาจเกิดจากผู้ที่อยู่ใน

ฐานะต่ำต้อย

나 배 먹고는 개가 발 두치을
nae bab meogeun kaega bal dwichugeul

ฉัน ข้าว กิน หมา เท้า ขี้เท้า

문다

munda

กัด

สำนวนเกาหลี หมากินข้าวของฉัน กัดเท้าฉัน

สำนวนไทย ชาวนากับงูเห่า

หมายถึง ไม่รู้จักบุญคุณของผู้ที่ช่วยเหลือ

나뎠물은 보이지도 앓는데 신발부쳐
naedmuleun boijido anneunde sinbalbutheo

ลำธาร เห็น ไม่ ร้องเท้า

벗는다

beodneunda

ถอด

สำนวนเกาหลี ไม่เห็นลำธารถอดรองเท้า

สำนวนไทย ไม่เห็นน้ำตัดกระบอก ไม่เห็นกระรอกท่งหน้าไม้ หรือ

ใจเร็วควั่นได้

หมายถึง สิ่งที่ยังมาไม่ถึง แต่รีบร้อนเกินไป

จากการเปรียบเทียบสำนวนเกาหลี และสำนวนไทยทั้ง ๖๑ สำนวน ผลปรากฏว่า สำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนกับสำนวนไทย และสิ่งที่น่าสนใจเปรียบเทียบเหมือนกัน มี ๓ สำนวน สำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย และสิ่งที่น่าสนใจ เปรียบเทียบต่างกันบางประการ มี ๒๒ สำนวน และสำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือน หรือคล้ายกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่น่าสนใจเปรียบเทียบต่างกันมี ๓๖ สำนวน

บทที่ ๔

ศึกษาเปรียบเทียบที่มาของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย

สำนวนเกาหลีและสำนวนไทยมีที่มาจากหลายด้านด้วยกัน เช่น มีที่มาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ พืชผักผลไม้ สัตว์ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ความประพจน์ ความเป็นอยู่ การละเล่น อวัยวะต่าง ๆ ที่มาของสำนวนเหล่านี้สามารถทำให้เราทราบถึงลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ความเป็นอยู่ ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยมของคนในสังคมเกาหลีและสังคมไทยได้ว่าเป็นอย่างไร มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันอย่างไร ที่มาของสำนวนสามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

๔.๑ มีที่มาจากธรรมชาติ ธรรมชาติคือสิ่งที่เกิดมีและเป็นอยู่ตามธรรมชาติของสิ่งนั้น ๆ โดยมีได้ปรุงแต่ง เช่น สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ สำนวนเกาหลี และสำนวนไทยมีที่มาจากธรรมชาติ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สำนวนเกาหลี

가자니 태산이요 톨아 서자니 송산이라

kajani taesaniyo tola seojani sunsanira

ทางไปมีภูเขาสูง ทางกลับก็มีภูเขาสูง

산이 높아야 골이 깊다

sani nophaya koli kipta

ภูเขาสูง ป่าลึก

겨울 바람이 불 바람 보고 춥다 한다

kyeoul barami bom baram bogo chubda handa

ลมฤดูหนาวเห็นว่าลมฤดูใบไม้ผลิหนาว

쉬 더운 방이 쉬 식는다

swi teoun pangi swi sikneunta

ห้องอุ่นนักมักเย็นง่าย

물이 갈을수록 소리가 없다

mulgi kipheulsurok sorika eopta

น้ำลึกไม่มีเสียง

오르지 못할 나무는 쳐다 보지도 말아라

oreuji modthal namuneun chyeoda bojido malara

ไม่ต้องมองเห็นไม้ที่ปีนไม่ได้

가뭇물은 있어도 장마 끝은 없다

kamum kkeutheun iseodo jangma kkeutheun eobda

แห้งแล้งมีสิ้นสุด ฝนตกหนักไม่มีสิ้นสุด

밀가루 장사하면 바람이 불고 소금

milkaru jangsahamyeon barami bulgo sokeum

장사하면 비가 온다

jangsahamyeon biga onda

ขายแป้งลมหัก ขายเกลือฝนตก

개천에서 용 난다

kaecheoneseo yong nanda

มังกรเกิดแต่ลำธารเล็ก ๆ

바다는 며칠도 사람의 욕심은 못 메운다

badaneun meweodo saramelui yoksimeun mod meunda

ถมทะเลได้แต่ถมความต้องการของคนไม่ได้

장대호 하늘 재기

jangtaero haneul jaeki

วัดทองฟ้าด้วยไม้ไผ่

สำนวนไทย

น้ำท่วมทุ่ง ผักบุ้งโหรงเหรง

หมายถึง พืชผักแต่ไม่ได้เนื้อความ

น้ำขึ้นให้รีบตัก

หมายถึง เมื่อถึงเวลาหรือโอกาสอันควรให้รีบทำ

ฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ

หมายถึง ฐานะต่ำสูง

ฝนตกไม่ทั่วฟ้า

หมายถึง ให้ไม่ทั่วทุกคน ไม่ยุติธรรม

คืบก็ทะเล ศอกก็ทะเล

หมายถึง ทะเลมีอันตรายเป็นรอบด้าน

คลื่นกระทบฝั่ง

หมายถึง เรื่องที่ท่าท่าจะใหญ่โต แต่เงียบหาย

คลื่นได้น้ำ

หมายถึง เรื่องที่เกิดขึ้นเงียบ ๆ แต่เป็นเรื่องที่สำคัญหรือ

ร้ายแรง

ครีမ်ฟ้าครีမ်ฝน

หมายถึง บางโอกาส

งมเข็มในมหาสมุทร

หมายถึง หาได้ยากมาก

ข้างเผือกเกิดในป่า

หมายถึง คนดีมีวิชาเกิดในชนบท

๔.๒ มีที่มาจากพืชผักผลไม้ ส่วนวนเกาหลี และส่วนวนไทยมีที่มาจากพืชผักผลไม้ต่าง ๆ ได้แก่

ส่วนวนเกาหลี

무우 뽕콩 갈다

muwu middung kadda

เหมือนรากหัวผักกาดขาว

참외 버리고 호박을 먹는다

chamoe beorigo hobageul meokneunda

ทิ้งแตงไทกินฟักทอง

쌈전골 가서 밥 달라고 한다

ssajeone kaseo bab dalrago handa

ไปที่ร้านขายข้าวสารไปขอข้าวสุก

หมายถึง รับประทานกันไป

가시 나무에 가시가 난다

kasi namue kasiga nanda

ต้นไม้หนามเกิดหนาม

ส่วนวนไทย

จักไม้ข้างปลาย จักหวายข้างโคน

หมายถึง ทำอะไรไม่ถูกเรื่อง ไม่ถูกแบบถูกวิธี

ตัดไม้ข่มนาม

หมายถึง ข่มขวัญให้เกรงกลัว

สิ้นไร้ไม้ตอก

หมายถึง ขากจนมาก และไม่มีที่พึ่งพิง

ผักชีโรยหน้า

หมายถึง ทำดีเฉพาะหน้าปกปิดความไม่ดีเอาไว้

เทือกเถาเหล่ากอ

หมายถึง เชื้อสาย ตระกูล

ไม้นอกกอ

หมายถึง ประพฤติผิดจากวงศ์ตระกูล

ไม้อ่อนคดงาย ไม้แก่คดยาก

หมายถึง ยังเด็กสอนง่าย โตแล้วสอนยาก

ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น

หมายถึง ลูกย่อมเหมือนพ่อแม่

๔.๓ มีที่มาจากสัตว์ ส่วนนกเขาหลิและส่วนคนไทยมีที่มาจากสัตว์ ดังตัวอย่าง

ต่อไปนี้

ส่วนนกเขาหลิ

노루에 필하니 뽕이 나온다

norureul phihani beomi naonda

หนักวางปะเลื่อ

궁지개 물린 개

kungjie molrin kae

หมาจนตรอก

우물안개 개구리

umulaneui kaekuri

กบในอ่าง

소 잃고 외양간 고치기

so ilko oeyangkan kochiki

วัวหายล้อมคอก

코양이 뿔

koyangi ppul

แมวมัวเขา

หมายถึง เป็นสิ่งหายาก

코양이 앞마지

koyangi ape jwi

แมวน้ำหนู

หมายถึง กลัวมากเกินไปจนทำอะไรไม่ได้

꼭대신 닻

kkweong taesin dak

ไถ่แทนนกยูง

장님 코끼리 말하듯

jangnim khokkiri malhadeud

ตาบอดพูดถึงช้าง

물이 끓어야 고기가 모인다

muli kipheoya kogiga moinda

ปลาสามารถนอนอยู่ในน้ำลึก

견논 참새를 보면 그 해

keodneun chamsaereul bomyeon keu hae

대과를 한다

daekwareul handa

เห็นนกกระจอกเดิน ปีนั่นการสอบได้

나 배 먹은 개가 배 쉬켜울 무다
 nae bab meogeun kaega bal dwichugeul munda
 หมากินข้าวของฉันกัดเท้าฉัน

재수 없는 포수는 꿈을 잡아도 응당이
 jaesu eobneun phosuneun komeul jabado ungdami

엎고 복 없는 병사는 꿈을 배워 놓아도 감기 앓는
 eobko bok eobneun bongsaneun jeomeul baeweo noado kamgi alneun

놈도 없다
 nomdo eobda

พราณที่โชคไม่ดีจับหมีไม่มีตับ คนตาบอดเรียนหมอดูแล้วไม่มีคนไข้

나 말이 죽으니 네 말이 죽으니 하여도 달려
 nae mali joeuni ne mali joeuni hayeodo dalryeo

보아야 안다
 boaya anda

ม้าของฉันดีหรือม้าของคุณดีก็ไม่รู้ ลองวิ่งดูจะรู้

สำนวนไทย

ทำลิงทำค่าง

หมายถึง ชุกลงหลุกหลิก ไม่เรียบร้อย

น้ำมาปลากินมด น้ำลตมคกินปลา

หมายถึง เป็นที่ หรือเป็นโอกาสคนละครึ่ง

จี๋ข้างจับตักแตน

หมายถึง ลงทุนทำการใหญ่โตเกินสมควร ได้ประโยชน์ไม่คุ้ม
 เจียนเลื่อให้วัวกลัว

หมายถึง ชูให้กลัว

จี๋แล้วกลบเป็นแมว จี๋แล้วแจวเป็นหมา

หมายถึง คนดีทำแต่สิ่งที่ดี ตรงข้ามกับคนชั่ว

ปากเลื้อปากจระเข้

หมายถึง ท่ามกลางอันตราย

ดินพอกหางหมู

หมายถึง สิ่งที่พอกพูนเพิ่มขึ้นทีละน้อย

๔.๔ มีที่มาจากการกระทำ ความประพฤติ การปฏิบัติตนและการกินอยู่ของคน
สำนวนเกาหลี

말 한 마디 천 양 bid karinda

mal han matie cheon nyang bid karinda

ได้คืนเงินหนึ่งพัน ด้วยคำพูดคำเดียว

이 술에 chimina bareuji

ib sule chimina bareuji

ทาน้ำลาย ริมฝีปาก

병 주고 약 준다

pyeongjuko yakjunda

ให้โรคแล้ว ให้กินยา

맛은 좋은 편고 자고 때린 nomeun

majeun nomeun pyeogo jako ttaerin nomeun

이리고 잔다

okeurigo janta

คนถูกต้อนหลับสบาย คนต้อนนอนไม่หลับ

고운 일 하면 고운 밥 먹는다

koun il hamyeon koun bab meokneunda

ทำงานดี กินข้าวดี

사람은 죽으면 이름을 남기고 뵈은

sarameun jukeumyeon ireumeul namkigo beomeun

죽으면 가족을 남긴다

jukeumyeon kajukeyul numkita

คนตายไว้ชื่อ เลือตายไว้หนึ่ง

สำนวนไทย

มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ

หมายถึง ไม่ช่วยทำแล้วยังขัดขวาง

ปิดทองหลังพระ

หมายถึง ช่วยทำอวดเบื้องหลัง ไม่ได้แสดงตน

กลืนไม่เข้าคายไม่ออก

หมายถึง ทำอะไรก็ไม่ได้ดี

พูดดีเป็นศรีแก่ปาก พูดมากปาก*

หมายถึง พูดดีเป็นผลดี พูดไม่

เจ้าบทเจ้ากลอน

หมายถึง ชอบพูดคล้องจอง

๔.๕ มีที่มาจากอวัยวะต่าง ๆ สำนวนไทยและสำนวน
ต่าง ๆ ของมนุษย์ มีตัวอย่างดังต่อไปนี้

สำนวนเกาหลี

나의 다리 굵다

nameui dari keulneunda

เถาขาคนอื่น

หมายถึง ตัวเองทำแต่ผลไปตกแก่ผู้อื่น

배보다 배꼽이 더 크다

paeboda paekkopi deokheuda

สะดือใหญ่กว่าท้อง

도둑이 제 발이 절린다

dotuki je bali jeolinta

คนขโมยเท้าตัวเองลั่น

입술이 chimina pareuji

ibsule chimina pareuji

ทาน้ำลายริมฝีปาก

눈 먼 눈이 앞장선다

nun meon nomi abjangseonda

คนตาบอดคนนำหน้า

หมายถึง ไม่มีความสามารถแต่ชอบโอ้อวด

สำนวนไทย

ละเลงขนมเบื้องด้วยปาก

หมายถึง ดีแต่พูดคล่อง ๆ ทำไม่สำเร็จ

ปากปลาร้า

หมายถึง ชอบติคนอื่นทว่าคนหยาบ ๆ

มือถือสาก ปากถือศีล

หมายถึง ทำชั่วแต่พูดแสดงตนเป็นคนดี

ปากยังไม่ลื่นกลืนน้ำนม

หมายถึง ยังเป็นเด็ก

มือไม่พาย เอาเท้าราน้ำ

หมายถึง ไม่ช่วยทำแล้วยังขัดขวาง

วัดรอยเท้า

หมายถึง ตีเสมอ เนรคุณ

ลืปากว่า ไม่เท่าตาเห็น

หมายถึง เห็นจริง ๆ ดีกว่าฟังเขาบอกเล่า

เข้าหุซ่าย ทะลุหุขวา

หมายถึง สอนไม่จำ

๔.๖ มีที่มาจากของกินของใช้ ส่วนนเกาหลี และส่วนไทยมีที่มาจากของกิน
ของใช้ ได้แก่

ส่วนเกาหลี

ㅍㅈㄷ 가세 밥 달라고 한다

ssajeone kaseo bab dalrago handa

ไปที่ร้านขายข้าวสารไปขอข้าวสุก

หมายถึง รีบร้อนเกินไป

yeonggam babeun nuweo meokko adeul babeun anja

yeonggam babeun nuweo meokko adeul babeun anja

meokko ddaleui babeun seoseo meokneunda

meokko ddaleui babeun seoseo meokneunda

ข้าวของสามีนอนกิน ข้าวของลูกชายนั่งกิน ข้าวของลูกสาวยืนกิน

식은 죽 먹기

sikeun juk meokgi

กินข้าวต้มเย็น

หมายถึง ทำเรื่องง่าย ๆ

된장이 아까워 못잡아 먹는다

toenjangi akaweo modjapa meokneunta

กินไม่ได้เพราะเสียดายน้ำเต้าเจี้ยว

밑 빠진 독에 물 붓기

mid ppajin toke mul pudki

ใส่น้ำในตะกร้าก้นรั่ว

이베 쓴약이 병에 눈 좋다

ibe sseunyaki byeongeneun jodtha

ยาขมดีโรค

바늘 가늘테 실 간다

paneul kaneunte sil kanta

เข็มถึงไหน ด้ายถึงนั้น

비쌍쌍이 비단 연은 것

pireongpaengi pitan eodeun keod

คนขอทานได้ผ้าไหม

칼로 물 베기

khalro mul begi

ตัดน้ำด้วยมีด

หมายถึง ความสัมพันธ์ที่ตัดกันไม่ขาด

ꨀꨣꨳꨣꨳ ꨀꨣꨳꨣꨳ

jiphangi jibpheodda

จับไม้เท้า

หมายถึง มีพื้นฐานที่จะก้าวหน้า

สำนวนไทย

กระเบื้องด้วยกะลาแตก

หมายถึง ของเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ขาดชุดหมดราคา

เข้าค่ายเข้าเขม

หมายถึง เวลาสำคัญ ถ้าทำผิดพลาดเล็กน้อยก็เสียการ
เงินครกขึ้นภูเขา

หมายถึง ทำงานที่ลำบากยากเย็นแสนเข็ญ

ใช้มีดต่างขวาน

หมายถึง ทำไม่ถูกเรื่อง

เปลก็ไกว คานก็แกว่ง

หมายถึง ผู้หญิงมีความสามารถ

ป้อนอย่าให้ขาดเต้า ข้าวอย่าให้ขาดโอ่ง

หมายถึง ของสำคัญต้องอย่าให้ขาด

ข้าวแดงแกงร้อน

หมายถึง เลี้ยงดูมา

ตำข้าวสารกรอกหม้อ

หมายถึง ทำพอกินไปครั้งหนึ่ง ๆ ทำเฉพาะหน้า

ผ้าขี้ริ้วห่อทอง

หมายถึง คนร่ำรวยทำตัวซอมซ่อ

ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ

หมายถึง ลงทุนทำอะไรมักไม่มีทางสำเร็จ เสียหายเปล่า

แกงจืดจึ้งรู้คุณเกลือ หนูกัดเลื้อจึ้งรู้คุณแมว
หมายถึง เห็นคุณค่าต่อเมื่อขาดสิ่งนั้น

หัวกะทิ

หมายถึง ชั้นดี ชั้นยอด

๔.๗ มีที่มาจากแบบแผนประเพณีและวัฒนธรรม ส่วนวนเกาหลี และส่วนวนไทย
มีที่มาจากแบบแผนประเพณี และวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ส่วนวนเกาหลี

귀머거리 삼 nyeoniyo beongeori sam
kwimeogeorori sam nyeoniyo beongeori sam

nyeoniira

หูหนวกเป็นสามปี ใบ้เป็นสามปี

까마귀도 내 ddang kkamagwirameon bangabdaa
kkamagwido nae ddang kkamagwirameon bangabdaa

นกกาถ้านกกาเดิน ผมยืนดี

sikeun juk meokgi
sikeun juk meokgi

กินข้าวต้มเย็น

หมายถึง ทำเรื่องง่าย ๆ

sieomeoniga jugeuni anbangi naechaji
sieomeoniga jugeuni anbangi naechaji

แม่สามีตายแล้วห้องในเป็นของลูกสะใภ้

หมายถึง คนที่มีอำนาจเสียชีวิตแล้ว คนที่มีอำนาจรองลงมา

เป็นใหญ่แทน

나 노고 기역사도 못 온다
nad nodko kiyeokjado moreunda

ดูเคียวไม่รู้ ๓ (๓ เป็นพยัญชนะเกาหลี่ ตัวแรก เหมือน ก

ในภาษาไทย)

말은 제글수록 족다
maleun jeogeulsurok jokta

คำพูดน้อยยิ่งดี

สำนวนไทย

แต่งหน้ารับเสด็จ

หมายถึง ทำดีรับหน้า

แม่สื่อแม่ชัก ไม่ได้ตัววัวพันหลัก

หมายถึง ว่าแม่สื่อกลับไปได้กับคนที่ตัวเป็นสื่อให้

ซุบมือเปิบ

หมายถึง ฉวยเอาประโยชน์โดยไม่ได้ลงแรงทำ

เข้าตามตรอกออกตามประตู

หมายถึง ทำตามแบบแผนประเพณี

ข้าพึ่งเจ้า บ่าวพึ่งนาย

หมายถึง ต่างพึ่งพาอาศัยกัน

ซื้อผ้าใกล้ตรุษ

หมายถึง ซื้อของเมื่อมีผู้ต้องการมาก ใต้ของแพง

ตั้งศาลเตี้ย

หมายถึง ตัดสินชำระความโดยพลการ

ทาสในเรือนเบี้ย

หมายถึง อยู่ในอำนาจสิทธิขาด

นอนกระดานแผ่นเดียว

หมายถึง ตกอยู่ในฐานะล่อแหลมหรืออยู่ระหว่างสองฝ่าย

แผ่นดินกลบหน้า

หมายถึง ตาย

๔.๘ มีที่มาจากศาสนา ส่วนวนเกาหลี และส่วนวนไทยมีที่มาจากศาสนา และ
ความเชื่อต่าง ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ส่วนวนเกาหลี

jung-i jemeori mod kkakneunda

jungi jemeori mod kkakneunda

พระตัดผมตัวเองไม่ได้

keubhamyeon bucheo darireul anneunda

keubhamyeon bucheo darireul anneunda

ถ้ารีบ กอดขาพระพุทธรูป

bucheonimdeoreo saengseon thomak humchyeo

bucheonimdeoreo saengseon thomak humchyeo

meogeoddago handa

meogeoddago handa

พระพุทธเจ้าว่าขโมยเงินปลากิน

หมายถึง แก่ตัวว่าตัวเองไม่ผิด

부처님 살찌고 마르기는 서스투어
bucheonim saljjigo mareugineun seoksueke

달려다
dalryeoda

พระพุทธเจ้าอ้วนหรือผอมขึ้นอยู่กับคนแกะสลัก
หมายถึง สิ่งต่าง ๆ จะมีหรือไม่มีขึ้นอยู่กับคนทำ

สำนวนไทย

ตั้นกุกิ

หมายถึง คิษย์คนโปรด คนสนิท

ตั้งม้าไล่บาตร

หมายถึง ทำกุศลเพื่อโอ้อวด

ตักบาตรตามพระ

หมายถึง ทำสิ่งที่สมควรแต่ต้องคอยตามก่อน

เปียบค่อนบวช

หมายถึง มีภรรยา ก่อนบวช

เทศน์ไปตามเนื้อผ้า

หมายถึง พูดตามแบบแผนไม่พลิกแพลงให้เหมาะกับโอกาส

กลับตาละปัตร

หมายถึง กลับไปในทางตรงข้าม

แก่วัด

หมายถึง มีประสบการณ์ รู้ทางหลบหลีกมาก

ขอส่วนบุญ

หมายถึง ขอแบ่งผลประโยชน์

ถือศีลเอาหน้าภาวนากันตาย

หมายถึง ทำดีให้คนอื่นเห็น แต่ใจจริงไม่มีศรัทธา

ได้เกาะชายผ้าเหลือง

หมายถึง ได้กุศลจากลูกบวช

บวชเสียผ้าเหลือง สึกเปลืองผ้าลาย

หมายถึง เป็นคนทำอะไรไม่ได้

ปิดทองหลังพระ

หมายถึง ทำความดีแต่คนไม่เห็น

ตกนรกทั้งเป็น

หมายถึง ลำบากแสนสาหัส

เวียนว่ายตายเกิด

หมายถึง วนเวียนอยู่เรื่อยไป

๔.๕ มีที่มาจากนิทาน ตำนาน วรรณคดี หรือประวัติศาสตร์ ส่วนนเกาหลี
และสำนวนไทยมีที่มาจากนิยาย นิทาน ตำนาน วรรณคดี และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์
มีตัวอย่างต่อไปนี้

สำนวนเกาหลี

세 살 적 배ured yeodeun kkaji kanda
se sal jeok beoreud yeodeun kkaji kanda

นิสัยเมื่ออายุสามขวบไปถึงแปดสิบ

(มีที่มาจากนิทานพื้นบ้านที่เล่าสืบต่อกันมา)

백지장도 맞들면 낫다
baekjidjangdo maddeulmyeon nadda

กระดาดถือกันดี

หมายถึง ความร่วมมือ ความสามัคคี

(มีที่มาจากประวัติศาสตร์การต่อสู้ของชนชาติเกาหลี)

สำนวนไทย

กรุงศรีอยุธยาไม่สิ้นคนดี

หมายถึง เมืองไทยไม่ว่าใครจะมีฝีมือ
(มีที่มาจากประวัติศาสตร์การต่อสู้ของชนชาติไทย)

ขัดตาทัพ

หมายถึง ออกรับไว้ก่อน
(มีที่มาจากประวัติศาสตร์การต่อสู้ทำสงครามของชนชาติไทย)

กบเลือกนาย

หมายถึง ไม่เป็นที่พอใจ เปลี่ยนอยู่เสมอ
(มีที่มาจากนิทานอีสป)

ฤๅษีแปลงสาร

หมายถึง เปลี่ยนแปลงเรื่อง
(มีที่มาจากวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี)

ปากพระร่วง

หมายถึง พูดอะไรแล้วเป็นไปตามที่พูด
(มีที่มาจากตำนานเรื่องพระร่วง)

สมุนพระราม

หมายถึง ว่าชนเหมือนลิง

งอมพระราม

หมายถึง ตกทุกข์ได้ยาก ลำบากมาก
(มีที่มาจากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์)

๔.๑๐ มีที่มาจากการละเล่น กีฬาหรือการแข่งขัน สำนวนเกาหลี่ และสำนวนไทยมีที่มาจากการละเล่น การแสดง กีฬา และการแข่งขันต่าง ๆ มีตัวอย่างต่อไปนี้

สำนวนเกาหลี่

거물고 인 놈이 춤을 추면 칼 쓴
keomungo in nomi chumeul chumyeon khal sseun

놈도 춤을 춘다
nomdo chumeul chnda

คนแบกจิมเต็นรำ คนถือมีดเต็นรำ

장구를 처야 춤을 추지
jangkuruel chyeoya chumeul chuji
ตีกลองเต็นรำ

สำนวนไทย

ใจไม่แข็ง

หมายถึง ทำหัดโหมแต่ขาดตามใจตัว
ตีหน้ายักษ์

หมายถึง ทำหน้าโกรธ
ว่าวขาดลมลอย

หมายถึง ไม่สามารถทำให้กลับมาได้
เสียม้าเมื่อปลายมือ

หมายถึง เสียหายตอนท้ายโดยไม่ควรจะเสีย
หน้าเป็นม้าหมากรุก

หมายถึง โกรธหน้างอ
เข้ากันเป็นปีเป็นขลุ่ย

หมายถึง ถูกคอ หรือกลมกลืนกันดี
ทิ้งไฟไปสุดท้าย

หมายถึง ทำการขั้นสุดท้ายที่มีผลสำคัญ
เป็นหุ่นเชิด

เป็นหุ่นเชิด

หมายถึง อยู่ในฐานะถูกใช้บังคับหน้าทำการต่าง ๆ

กบเลือกนาย

หมายถึง เลือกหานายใหม่บ่อย ๆ จนได้ที่ไม่ดี

จากการศึกษาสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย พบว่าที่มาของสำนวนดังกล่าว ทำให้เข้าใจถึงสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ของเจ้าของสำนวนเช่น ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิด และวัฒนธรรมของประเทศนั้น ๆ ซึ่งจะแยกให้เห็นได้ดังต่อไปนี้

ภูมิประเทศ สำนวนเกาหลีและสำนวนไทยที่ขบถมากล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ประเทศเกาหลีและประเทศไทยมีภูมิประเทศที่มีทั้งลักษณะคล้ายคลึงและแตกต่างกัน คือ มีภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูง มีแม่น้ำลำธาร มีป่าไม้ และมีพื้นที่บางส่วนติดทะเล พื้นที่ของประเทศเกาหลีส่วนมากจะเป็นภูเขาสูงมีประมาณ ๗๐ % ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งต่างกับประเทศไทยที่มีพื้นที่ส่วนมากเป็นพื้นที่ราบ มีภูเขาเป็นบางส่วน ชาวเกาหลีจึงคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมที่เป็นภูเขาสูงและได้สะท้อนภาพภูมิประเทศดังกล่าวในสำนวนเกาหลีที่กล่าวถึงภูเขาสูงไว้ดังนี้

สำนวนเกาหลี

가자니 태산이요 톨아 세자니 송산이라

kajani taesaniyo tola seojani sungsanira

ทางไปมีภูเขาสูง ทางกลับก็มีภูเขาสูง

산이 높아야 골이 깊다

sani nophaya koli kipta

ภูเขาสูง ป่าลึก

ภูเขาสูงในสำนวนเกาหลี จะกล่าวชื่อของภูเขาแทซาน และภูเขาซุงซาน ซึ่งไม่ใช่ภูเขาจริงแต่เป็นคำที่มีความหมายว่าเป็นภูเขาที่มีความสูงและเป็นที่รู้จักกันดีของ

ชาวเกาหลี

ประเทศเกาหลี และประเทศไทยมีพื้นที่บางส่วนติดต่อกับทะเล ดังนั้นในสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย จึงมีการกล่าวถึงทะเลไว้หลายสำนวน และในสำนวนดังกล่าวชาวเกาหลีและชาวไทยได้แสดงให้เห็นถึงความคุ้นเคยที่มีต่อธรรมชาติของท้องทะเลในท้องถิ่นของตน ไว้ดังนี้

สำนวนเกาหลี

물이 끝이 수록 소리가 없다

muli kipeulsurok sorika eopta

น้ำลึกไม่มีเสียง

바다는 멀어도 사람의 욕심은 못 메인다

badaneun meweodo sarameui yoksimeun mod meunda

ถมทะเลได้แต่ถมความต้องการของคนไม่ได้

หมายถึง ความต้องการของคนไม่มีที่สิ้นสุด

สำนวนไทย

คลื่นใต้น้ำ

คลื่นกระทบฝั่ง

คืบก็ทะเล ศอกก็ทะเล

งมเข็มในมหาสมุทร

น้ำลึกหยั่งได้ น้ำใจหยั่งยาก

ลักษณะภูมิประเทศที่พื้นที่บางส่วนเป็นแม่น้ำ ลำคลอง ได้กล่าวไว้ในสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย มีตัวอย่างดังนี้

สำนวนเกาหลี

하천에서 용 나다

kaecheoneseo yong nanda

มังกรเกิดแต่ลำธารเล็ก ๆ

종로에서 뽕맛고 한강에서 화풀이
jongroeseo ppyam madko hangangeseo hwapuli

한다

handa

ถูกตบที่ถนนจรงโร ต่อว่าที่แม่น้ำฮัน
สำนวนไทย น้ำขึ้นให้รีบตัก
ใจกว้างเป็นแม่น้ำ
ค่าน้ำพริกละลายแม่น้ำ

จะเห็นได้ว่าคนไทยต้องพึ่งพาอาศัยแม่น้ำลำคลองในการดำรงชีวิต และต้องปรับ
วิถีชีวิตของตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

ภูมิอากาศ สำนวนเกาหลีและสำนวนไทยที่แสดงให้เห็นสภาพภูมิอากาศ
ของทั้งสองประเทศว่ามีความแตกต่างกันบางประการ ได้แก่สำนวนดังต่อไปนี้

สำนวนเกาหลี 하늘이 봄 바람 보고 춥다 한다

kyeoul barami bom baram bogo chubda handa

ลมฤดูหนาวเห็นว่าลมฤดูใบไม้ผลิหนาว

สำนวนเกาหลีกล่าวถึงฤดูหนาว และฤดูใบไม้ผลิ ซึ่งประเทศเกาหลีแบ่งฤดูต่าง ๆ
เป็น ๔ ฤดู คือ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และฤดูหนาว ส่วนในประเทศไทยจะมี
เพียง ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และ ฤดูหนาว แม้ประเทศเกาหลีจะไม่มีฤดูฝน แต่ก็
ฝนตกในฤดูต่าง ๆ ซึ่งไม่แน่นอน และบางครั้งก็มีฝนตกหนักมากจนประชาชนได้รับความ
เดือดร้อน ทรัพย์สินเสียหาย จนเกิดสำนวนว่า

สำนวนเกาหลี 가을에 겨울과 장마 같은 폭우가
kamum kkeutheun iseodo jangma kkeutheun eobda

แห้งแล้งมีสิ้นสุด ฝนตกหนักไม่มีสิ้นสุด

สำนวนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีมีความรู้สึกต่อสภาพภูมิอากาศของ
ประเทศอย่างไรชาวเกาหลีมองว่าอากาศแห้งแล้งยังทำความเดือดร้อนไม่มากเท่ากับภัย

ธรรมชาติที่เกิดจากฝนตกหนักและสภาพภูมิอากาศบางครั้งก็เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต
ของชาวเกาหลีโดยเฉพาะที่ประกอบอาชีพค้าขาย ดังสำนวนที่ว่า

สำนวนเกาหลี 밀가루 장사하면 바람이 불고 소금

milkaru jangsahamyeon barami bulgo sokeum

장사하면 비가 온다

jangsahamyeon biga onda

ขายแป้งลมหพัด ขายเกลือฝนตก

ส่วนสำนวนไทยที่กล่าวถึงฝนมักแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของฝน ซึ่งเป็นที่ต้อง
การของชาวชนบทที่มีอาชีพทำไร่ ทำนา มากกว่าจะกล่าวถึงภัยพิบัติที่เกิดจากฝน หรือ
น้ำท่วม สำนวนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าความแห้งแล้งมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของ
คนไทยมากกว่าฤดูอื่น ทั้งนี้เพราะการทำการเกษตรของไทยต้องอาศัยน้ำจากฝน ดัง
ตัวอย่างสำนวนไทยที่กล่าวถึงฝน ดังนี้

สำนวนไทย ข้าวคอยฝน

ฝนตกไม่ทั่วฟ้า

น้ำท่วมดีกว่าฝนแล้ง

สัตว์ ลักษณะภูมิประเทศของประเทศเกาหลี และประเทศไทยมีพื้นที่ป่า
เป็นบางส่วน ดังนั้นในสำนวนเกาหลี และสำนวนไทย จึงพบที่มีการกล่าวถึงสัตว์ป่าของทั้ง
สองประเทศ ซึ่งมีเหมือนกัน นอกจากนี้ยังมีสัตว์เลี้ยง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สำนวนเกาหลี 노루를 피하니 beomi naonda

norureul phihani beomi naonda

หนีกวางปะเสือ

kkweong taesin dak

ไก่แทนนกยูง

jaesu eobneun phosuneun komeul jabado ungdam

eobko bok eobneun bongsaneun jeomeul baeweo nado kamgi alneun
nomdo eobda

พรานที่โชคไม่ดีจับหมีไม่มีตับ คนตาบอดเรียนหมอดูแล้วไม่มีคนใจ

jangnim khokkiri malhadeud

ตาบอดพูดถึงช้าง

สำนวนไทย ช้างเผือกอยู่ในป่า

หมีเสียปะจระเข้

จี้แล้วกลับคือแมว จี้แล้วจวคือหมา

วัฒนธรรม สำนวนที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ของชาว
เกาหลีและชาวไทย สามารถแยกให้เห็นได้ดังนี้

การเกิด สำนวนเกาหลี และสำนวนไทยที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรม
ที่เกี่ยวข้องกับการเกิด ในสำนวนที่ว่า

ai nadneunde sokkod beodeo dalranda

คลอดลูกขอถอดกางเกงใน

หมายถึง ขอสิ่งของจากผู้ที่กำลังยุ่งไม่สามารถจะให้ได้

สำนวนไทย อาบน้ำร้อนมาก่อน
 ตกฟาก
 สามวันลูกผีสี่วันลูกคน

จะเห็นได้ว่า ชาวเกาหลีให้ความสำคัญกับเวลาในการคลอดลูกว่าเป็นเวลาที่สำคัญ จนไม่สามารถจะทำเรื่องอย่างอื่นได้ ส่วนสำนวนไทยแสดงให้เห็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กแรกเกิดคือการให้เด็กอาบน้ำอุ่นตั้งแต่แรกคลอด ลักระยะเวลาหนึ่งเมื่อเด็กโตพอที่จะอาบน้ำเย็นได้แล้วจึงเปลี่ยนดั่งนั้นคนที่อาบน้ำอุ่นมาก่อนจึงหมายถึงคนที่เกิดก่อน มีประสบการณ์มาก่อน คนที่เกิดทีหลังมีอายุน้อยกว่าย่อมจะต้องให้ความเคารพตามวัฒนธรรมของคนไทยที่ให้ความเคารพผู้ใหญ่ หรือผู้สูงอายุกว่า

ส่วนสำนวนที่ว่า "ตกฟาก" หมายถึงเวลาแรกเกิดของเด็ก คือแต่เดิมบ้านเรือนของคนไทยส่วนมากจะสร้างด้วยไม้ไผ่ทั้งหลัง ส่วนที่เป็นพื้นบ้านจะใช้ไม้ไผ่ผ่าซีกและทาบให้แตกเพื่อให้ไม้ไผ่แบนลงนำมาปูตามพื้นบ้านโดยมีไม้ไผ่ผ่าซีกทาบประกบในแนวขวางมัดไว้ให้อยู่กับที่ พื้นบ้านชนิดนี้เรียกว่าฟากเวลาแรกที่เด็กคลอดออกมาจากท้องแม่ จึงเรียกว่าเวลาตกฟาก เมื่อคลอดออกมาแล้วพ่อแม่กลัวว่าเด็กจะได้รับอันตรายจนเสียชีวิต เพราะวิทยาการทางการแพทย์ในสมัยก่อนยังไม่เจริญก้าวหน้า ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยต้องสูญเสียเนื่องจากโรคร้ายไข้เจ็บได้ง่าย โดยที่บางครั้งหาสาเหตุของการตายไม่ได้ก็เชื่อว่าผีเป็นต้นเหตุ ชาวบ้านที่คลอดลูกแล้วกลัวว่าผีจะมาเอาลูกไป ก็จะแก้มึงทำเป็นยกลูกให้ผีเพื่อเป็นการแก้เคล็ดและเป็นการกำลังใจว่าลูกจะปลอดภัย จึงเกิดสำนวนที่ว่า "สามวันลูกผีสี่วันลูกคน"

ความเป็นอยู่

สำนวนเกาหลี ㄱㅓ ㅉㅉ ㅉㅉ ㅉㅓ ㅉㅉㅉ

swi teoun pangi swi sikneunta

ห้องอุ่นนั้กมักเย็นง่าย

เนื่องจากภูมิอากาศในประเทศเกาหลีมีอากาศหนาวเย็นเป็นส่วนมาก วัฒนธรรมในการสร้างบ้านของชาวเกาหลีประการหนึ่งคือ มีห้องสำหรับไว้เตาผิงไฟ และลักษณะบ้านที่สร้างจะให้ความร้อนจากเตาผิงสามารถผ่านไปยังห้องอื่น ๆ ได้เพื่อให้เกิดความอบอุ่น การใส่พื้นมาก ๆ ในเตาไฟเพื่อให้เกิดความร้อนขึ้นอย่างรวดเร็ว บางครั้งความร้อนนั้นก็เผาไหม้ไม้พื้นให้ไหมดและมอดดับเร็วขึ้น ทำให้เกิดการเปรียบเทียบลักษณะดังกล่าวกับความรักที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และเปรียบเทียบเร็วว่าเหมือนกับห้องที่อุ่นนัก มักหนาว หรืออุ่นเร็วนักมักจะเย็นลงเร็วด้วยเช่นกัน

สำนวนเกาหลี 딸이 다들시몬을 열여섯 살 짜

ddali daseosimyeon muneul yeoleo nodko janda

ลูกสาว ถ้ามีห้า ประตุ เป็ด ไว้ นอนหลับ

ลูกสาวถ้ามีห้าคนนอนหลับเปิดประตูไว้

หมายถึง ถ้ามีลูกสาวมากเกินไปจะต้องใช้จ่ายเงินมากจน

ทรัพย์สิ้นหมดไป

마소의 새끼는 시골로 보내고 사람의

masoeui saekkineun sigolro bonaego sarameui

ม้าตัว ลูก ชนบท ส่ง คน

새끼는 서울로 보내라

saekkineun seoulro bonaera

ลูก กรุงโซล ส่ง

ลูกของม้าลูกของวัวส่งไปที่ชนบท ลูกของคนส่งไปที่กรุงโซล

หมายถึง ถ้ามีลูกมักจะส่งไปอยู่เมืองใหญ่เพื่อจะได้มีชีวิตที่

ก้าวหน้าดีขึ้น

สำนวนเกาหลีที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าคนเกาหลีมีค่านิยมที่จะส่งลูกไปศึกษาเล่าเรียนหรือทำงานในกรุงโซลซึ่งเป็นเมืองหลวง เพราะกรุงโซลก็คล้ายกับเมืองหลวงของประเทศต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งรวมความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และวิทยาการต่าง ๆ คนที่มีความขยันอดทนก็ยังมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จและทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

ส่วนสำนวนเกาหลีที่ว่า "ลูกสาวถ้ามีห้าคนนอนหลับเปิดประตูไว้" แสดงให้เห็นว่าคนเกาหลีไม่พอใจที่จะมีลูกสาวมาก เนื่องจากเวลาที่ลูกสาวจะแต่งงานต้องใช้จ่ายเงินทองเป็นจำนวนมากเพราะตามประเพณีของชาวเกาหลี ฝ่ายเจ้าสาวจะต้องจัดเตรียมสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน และค่าใช้จ่ายในการจัดงาน ส่วนฝ่ายเจ้าบ่าวต้องเตรียมบ้านสำหรับเป็นเรือนหอซึ่งก็คือบ้านที่อยู่เดิมเพราะเมื่อแต่งงานแล้วฝ่ายผู้หญิงก็ต้องไปอยู่บ้านฝ่ายชาย ทำให้ครอบครัวทางฝ่ายผู้หญิงเสียเงินในการซื้อของใช้ต่าง ๆ แล้วยังต้องเสียกำลังงานหรือแรงงานในบ้านด้วย หากมีลูกสาวหลายคนยังต้องใช้ทรัพย์สินเพื่อการแต่งงานจำนวนมาก ทรัพย์สินที่มีอยู่ก็หมดไปแม้จะนอนเปิดประตูบ้านไว้ก็นอนหลับสบายเพราะไม่มีอะไรจะให้ขโมยอีกแล้ว

สำนวนเกาหลี ㅅㅍㅅㅍ ㅅ ㅅㅍㅅ ㅅㅍㅅ ㅅ

kwimeogeori sam nyeoniyo beongeori sam

ㅅㅍㅅㅍ

nyeonira

พูดนานเป็นสามปี ใบ้เป็นสามปี

สำนวนเกาหลีข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของผู้หญิงเกาหลีที่แต่งงานแล้วและต้องเข้าไปอยู่ในบ้านสามี ซึ่งครอบครัวของสามีจะทำไม่รับรู้ ไม่สนใจลูกสะใภ้ที่เข้ามาอยู่ใหม่สักกระยะเวลาหนึ่งจึงจะยอมรับ ซึ่งเหมือนกับเป็นการทดสอบความอดทนของลูกสะใภ้ที่เข้ามาอยู่ด้วย

สำนวนไทย ฟ้ำสูงแผ่นดินต่ำ

หมายถึง ฐานะต่ำสูง

สำนวนไทย เทือกเถาเหล่ากอ

หมายถึง เชื้อสาย ตระกูล

สำนวนไทยที่กล่าวว่า "ฟ้ำสูงแผ่นดินต่ำ" และ "เทือกเถาเหล่ากอ" แสดงให้เห็นวัฒนธรรมทางความคิด และค่านิยมของคนไทยในเรื่องของการแบ่งชนชั้น ซึ่งคนไทยให้ความเคารพนับถือต่อผู้มียศ ตำแหน่ง หรือมีชาติตระกูลสูง และจะทำการสิ่งใดต้องคำนึงถึงเชื้อชาติ และวงศ์ตระกูล เพื่อไม่ให้เป็นการลบหลู่บุคคลเหล่านั้น และในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีเชื้อชาติ วงศ์ตระกูลสูงจะทำการสิ่งใดก็ต้องคำนึงถึงชื่อเสียง เกียรติยศของตนเองด้วย

สำนวนไทย ทาสในเรือนเบี้ย

หมายถึง อยู่ในอำนาจสิทธิขาด

สำนวนไทย "ทาสในเรือนเบี้ย" แสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทยสมัยก่อนซึ่งยังมีการปกครองที่มีทาสอยู่ในความดูแลของชนชั้นสูง

สำนวนเกาหลี 무무 땀 뚝 갈다

muwu middung kadda

เหมือนรากหัวผักกาดขาว

สำนวนไทย หัวเดียวกระเทียมลีบ

สำนวนเกาหลีที่กล่าวว่า "เหมือนรากหัวผักกาดขาว" แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีปลูกผักกาดขาว เช่นเดียวกับชาวไทย และหัวผักกาดขาวของเกาหลีก็มีลักษณะเหมือนกับของประเทศไทย รากของหัวผักกาดขาวมีลักษณะเป็นรากเดี่ยว ชาวเกาหลีคุ้นเคยและสังเกตเห็นลักษณะดังกล่าว และนำมาเปรียบกับคนที่ไร้ญาติพี่น้องต้องอยู่คนเดียวว่า เหมือนรากหัวผักกาดขาว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมของชาวเกาหลี ชอบอยู่รวมกันในหมู่พี่น้องเครือญาติ ซึ่งสามารถดูแลพึ่งพาอาศัยกันได้ หากใครที่ขาดญาติพี่น้อง จึงเหมือนว่าถูกทอด

ทั้งนี้ให้อยู่ตัวคนเดียว ซึ่งความเป็นอยู่ในลักษณะดังกล่าวจะเหมือนของสังคมไทย
ซึ่งสำนวนไทยมีการเปรียบเทียบใกล้เคียงกันว่า "หัวเดี่ยวกระเทียมลึบ"

สำนวนเกาหลี 까마귀도 나 뚜 까마귀처럼

kkamagwido nae ddang kkamagwiramyeon

반가보다

bangabdaa

นกกาถ้านกกาติน ผมยินดี

สำนวนเกาหลีที่ขมมากกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีมีค่านิยมในการรัก
ถิ่นรักพวกพ้อง เพราะนกกาตินเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาวชนบท

สำนวนเกาหลี และสำนวนไทย หมาจนตรอก

วัวหายล้อมคอก

สำนวนดังกล่าวเป็นสำนวนเกาหลีและสำนวนไทยที่เหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าชาว
เกาหลีเลี้ยงสุนัขไว้ตามบ้านเรือนเช่นเดียวกับชาวไทยที่เลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน ลักษณะความเป็น
อยู่ก็คล้ายคลึงกัน คืออยู่เป็นกลุ่มเป็นหมู่ มีทางเดินเป็นตรอกชอกชอยเช่นกัน ส่วนสำนวน
"วัวหายล้อมคอก" เป็นสำนวนที่แสดงให้เห็นวัฒนธรรมในการเลี้ยงวัว เพื่อใช้ในการ
เกษตรของทั้งสองประเทศ การเลี้ยงวัวดังกล่าวจะมีการทำคอกกันเพื่อให้วัวอาศัยอยู่เป็น
การป้องกันสัตว์เลื้อยไม่ให้ได้รับอันตรายจากสัตว์ร้าย จากการพลัดหลง และจากการถูก
ขโมย

สำนวนเกาหลี 까 하늘 다

kkweong taesin dak

ไก่แทนนกยูง

สำนวนไทย ไม่มีไก่เอาเปิดขัน

สำนวนเกาหลีที่ว่า "ไก่แทนนกยูง" และสำนวนไทย "ไม่มีไก่เอาเปิดขัน" แสดง
ให้เห็นความคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของชาวเกาหลีที่คล้ายคลึงกับของชาวไทยในเรื่อง
ของความพอใจ

ในสิ่งที่ตนมีอยู่ คือไม่มีสิ่งหนึ่งควรคิดหาสิ่งอื่นที่มีอยู่แล้วมาใช้แทนกันหรือดัดแปลงนำมาใช้ได้ เหมือนกันโดยไม่ต้องไปหาซื้อมาให้ลำบากแก่ตนเองและครอบครัว หากทำได้เช่นนั้นแล้วจะทำให้การดำรงชีวิตเป็นไปอย่างเรียบง่ายและมีความสุข

สำนวนเกาหลี 사ajeone kaseo bab dalrago handa

ssajeone kaseo bab dalrago handa

ไปที่ร้านขายข้าวสารไปขอข้าวสุก

หมายถึง รับประทานเกินไป

식은 죽 먹기

sikeun juk meokgi

กินข้าวต้มเย็น

หมายถึง ทำเรื่องง่าย ๆ

สำนวนไทย กินข้าวต้มกระโจนกลาง

หมายถึง ไม่ทำอะไรผิดพลาด

สำนวนเกาหลีที่กล่าวถึงเรื่อง "ข้าวสาร" และ "ข้าวสุก" ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีมีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกับชาวไทยในเรื่องของการปลูกข้าว นำมาด้าเป็นข้าวสาร และต้มเป็นข้าวสุก หรือข้าวต้ม รับประทานเป็นอาหารหลักเหมือนกับชาวไทย

สำนวนไทย หัวกะทิ

หมายถึง ชั้นดี ชั้นยอด

ข้าวแดงแกงร้อน

หมายถึง เลี้ยงดูกันมาก่อน

สำนวนไทยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าชาวไทยกินข้าวแดงซึ่งเป็นข้าวที่สีหรือตำเอาเปลือกออกแต่ไม่ได้สีจนเมล็ดข้าวเป็นสีขาว ข้าวดังกล่าวจึงมีสีแดง ชาวบ้านจึงเรียกว่าข้าวแดง ซึ่งมีคุณค่าทางอาหารสูง นอกจากนี้มีการนำมะพร้าวมาคั้นกะทิแล้วนำไปทำกับข้าวและขนมชนิดต่าง ๆ ซึ่งต่างกับชาวเกาหลีที่ไม่ได้กินแกงกะทิ เพราะประเทศเกาหลี

ไม่มีต้นมะพร้าว

สำนวนเกาหลี 참치 베틀고 호박을 먹는다

chamoe beorigo hobageul meokneunda

ทั้งแตงไทกินผักทอง

ชาวเกาหลีมีความคิดเกี่ยวกับพืชผักผลไม้ต่างกับชาวไทย คือ ชาวเกาหลีนิยมรับประทานแตงไท มากกว่าผักทอง เพราะแตงไทในประเทศเกาหลีเป็นผลไม้ที่หายากมีราคาสูงกว่าผักทอง และผักทองในประเทศเกาหลีมีรูปทรงไม่สวยงาม ชาวเกาหลีมักจะเปรียบเทียบผู้หญิงที่ไม่สวยว่าเหมือนกับผักทอง ซึ่งต่างกับคนไทยที่ชอบรับประทานผักทองมากกว่า เพราะผักทองมีคุณค่าทางอาหารสูงกว่าแตงไท และนำไปประกอบอาหารได้หลายอย่าง ทั้งอาหารคาว และอาหารหวาน

สำนวนไทย ผักชีโรยหน้า

หมายถึง ทำดีเฉพาะหน้าปกปิดความไม่ดีเอาไว้

สำนวนไทย "ผักชีโรยหน้า" แสดงวัฒนธรรมเกี่ยวกับการตกแต่งอาหารให้ดูหน้ารับประทาน โดยนำผักชีสดมาโรยไว้บนอาหารที่ทำเสร็จแล้ว จึงมีการนำมาเปรียบเทียบกับคนที่ทำอะไรดีเฉพาะหน้าแล้วปกปิดความไม่ดีไว้ว่า ทำเหมือนผักชีโรยหน้า นอกจากการตกแต่งอาหารด้วยการนำผักมาโรยไว้แล้ว ยังมีวิธีการตกแต่งด้วยวิธีการแกะสลักผักผลไม้สดเป็นรูปร่างต่าง ๆ อีกด้วย

สำนวนไทย ชูมือเปิบ

หมายถึง ฉวยเอาประโยชน์โดยไม่ไ้ลงแรงทำ

สำนวนไทย "ชูมือเปิบ" สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมการกินอาหารด้วยมือของคนไทยและการใช้มือช้อน้ำเพื่อช่วยให้ข้าวไม่ติดมือ ซึ่งต่างกับเกาหลีที่ใช้ตะเกียบในการหยิบจับอาหาร

การละเล่น และกีฬา

สำนวนเกาหลี 두꺼비 씨름이라
 dukkeobi ssireumira
 คางคก เป็นมวยปล้ำ

หมายถึง การกระทำที่ไม่สามารถจะรู้ว่าใครจะชนะ

สำนวนไทย ว่าวขาดลมลอย

หมายถึง ไม่สามารถทำให้กลับมาได้

หน้าเป็นม้าหมากรุก

หมายถึง โกรธหน้าอ

เป็นหุ่นเชิด

หมายถึง อยู่ในฐานะถูกใช้บังคับหน้าทำการต่าง ๆ

สำนวนไทยที่ยกมากล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าชาวไทยมีการละเล่นต่าง ๆ หลายชนิดเช่น หมากรุก ว่าว เชิดหุ่น เป็นต้น และการละเล่นดังกล่าวเป็นทั้งการให้ความบันเทิง กีฬาบางชนิดก็มีการพนันด้วย และคงเป็นที่นิยมเล่นกันมาก จนมีการนำมาเปรียบเทียบในสำนวนมากมาย ส่วนในสำนวนเกาหลีมีกล่าวถึงกีฬามวยปล้ำที่นิยมเล่นกันในประเทศเกาหลี แต่ไม่มีในประเทศไทย

การพูด

สำนวนเกาหลี 말 한 마디에 천 양의 가치를
 mal han matie cheon nyang bid karinda
 ได้คืนเงินหนึ่งพัน ด้วยคำพูดคำเดียว

สำนวนไทย พูดดีเป็นศรีแก่ปาก

สำนวนข้างต้น ได้แสดงให้เห็นถึงค่านิยมของชาวเกาหลีและชาวไทย ที่เห็นความสำคัญของคำพูดว่ามีความสำคัญเป็นอันดับแรก ดังสำนวนไทยที่ว่า "ปากเป็นเอก เลขเป็น

โท หนังสือเป็นตรี" ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การพูดจาดีเป็นสิ่งสำคัญที่สุด และเป็นผลให้ได้รับประโยชน์จากการพูดมากมาย

สำนวนเกาหลี 말은 적을수록 좋다
maleun jeogeulsurok jokta
คำพูดน้อยยิ่งดี

สำนวนไทย พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง

สำนวนเกาหลีที่ว่า "คำพูดน้อยยิ่งดี" แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีนอกจากจะชอบคนที่พูดดีแล้วยังนิยมคนที่พูดน้อยด้วย โดยเฉพาะผู้ชายเกาหลีมักนิยมให้ปฏิบัติตนเป็นคนพูดน้อย สุขุม ซึ่งค่านิยมในเรื่องการพูดนี้คล้ายกับของชาวไทย

สำนวนไทย เจ็บทเจ้ากลอน
หมายถึง ชอบพูดด้วยคำคล้องจองกัน

สำนวนไทยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าชาวไทยเป็นคนรักบทกลอนมาแต่โบราณ ชอบแต่งบทกลอน หรือพูดคำคล้องจอง ซึ่งทำให้เกิดความไพเราะน่าฟัง ลักษณะดังกล่าวจะปรากฏในสำนวนไทยเป็นจำนวนมาก ที่มีคำสัมผัสคล้องจองกันหลายรูปแบบ

การตาย

สำนวนเกาหลี 장사 지나에가는데 말이 시원하구나
jangsa jinaereoganeun nomi siche dugo ganda
ฝังศพ ไป คน ศพ ทิ้งไว้ ไป
คนไปฝังศพทิ้งศพไว้แล้วไป

หมายถึง สัมผัสสิ่งสำคัญที่สุด

สำนวนไทย แผ่นดินกลบหน้า

หมายถึง การตาย

ผีถึงป่าช้า

ตายไม่ให้เผาผี

สำนวนไทยและสำนวนเกาหลีที่ขกมากล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชาวไทยและชาวเกาหลีมีประเพณีการนำศพไปฝังเหมือนกัน แต่การเผาศพในสำนวนเกาหลีไม่ได้กล่าวถึงแต่ก็มีเช่นเดียวกับประเพณีของคนไทย สถานที่ฝังศพเรียกว่าป่าช้า ในปัจจุบันชาวไทยนิยมทำศพด้วยการนำไปเผาไฟ

สำนวนเกาหลี

개동 배하 쿨레도 이세ungi 나다

kaeddong bathe kulreodo iseungi nadda

จีหมา ไร่ นอนกลิ้ง บนโลก ดี

นอนกลิ้งในไร่จีหมาบนโลกดี

หมายถึง ถึงจะอยู่อย่างยากลำบากก็ดีกว่าตาย

죽은 정세ungi 산하만 못하다

jugeun jeongseungi sankhaeman modhada

ตาย ขุนนาง หมามีชีวิต ไม่ดี

หมายถึง คนที่มียศมีตำแหน่งสูงแต่ถ้าตายไปแล้วก็ไร้ประโยชน์

สำนวนเกาหลีดังกล่าวแสดงให้เห็นแนวความคิดของชาวเกาหลีที่มองว่าการตายเป็นสิ่งไม่ดีแม้จะมียศตำแหน่งสูงมีความสามารถเพียงใด เมื่อตายแล้วก็จะทำให้สิ่งต่าง ๆ ไร้คุณค่าไร้ประโยชน์ดังนั้นมีชีวิตอยู่อย่างยากลำบากจึงดีกว่าตายไปจากโลก

สิ่งประหลาดและของใช้

สำนวนเกาหลี เข้มถึงไหน ค้ายถึงนั้น

จับไม้เท้า

ใส่น้ำในตะกร้ากันรั่ว

ดูเคียวไม่รู้ -

ขอทานได้ผ้าไหม

ตาบอดได้แว่น

หัวล้านได้หวี

สำนวนเกาหลีที่ยกมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ชาวเกาหลีมีการประดิษฐ์ของใช้ต่าง ๆ หลายชนิด ทั้งที่เป็นของใช้ส่วนตัว เช่น ไม้เท้า ผ้าไหม แว่น หวี ของใช้ทางเกษตร เช่น เคียว ของใช้ในบ้าน เช่น เข็มด้าย ตะกร้า กาน้ำ สิ่งของเหล่านี้เป็นการนำทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่ในประเทศ นำมาประดิษฐ์เป็นของใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ดินน้ำมัน โถง อ่าง แร่เหล็กนำมาทำเคียว เข็ม ไม้ใช้ทำ ไม้เท้า รังไหมใช้นำมาทอผ้าไหม เป็นต้น

สำนวนไทย จักไม้ข้างปลาย จักหวายข้างโคน

หมายถึง ทำอะไรไม่ถูกเรื่อง ไม่ถูกแบบถูกวิธี

สิ้นไร้ไม้ตอก

หมายถึง ยากจนมาก และไม่มีที่พึ่งพิง

ไม้อ่อนคดง่าย ไม้แก่คดยาก

หมายถึง บังคับสอนง่าย โต้แล้วสอนยาก

สำนวนไทยที่ยกมากล่าวข้างต้น ได้กล่าวถึงการจักหวาย จักตอก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับการประดิษฐ์ของใช้ ที่ทำจากไม้หวาย ไม้ไผ่ เป็นของใช้ประเภทเครื่องจักสาน ที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไปในประเทศไทย เป็นการนำความรู้ความสามารถที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ และจากการสั่งสมความรู้ของตนเองจักไม้หวาย หรือจักไม้ไผ่ให้เป็นเส้น เพื่อนำไปสานเป็นกระบุง ตะกร้า และของใช้อื่น ๆ ในประเทศไทยแต่เดิมมีไม้ไผ่เป็นจำนวนมากซึ่งสามารถหาได้ง่ายเพราะขึ้นอยู่ทั่ว ๆ ไปในสวน ในป่า การที่ไม่มีไม้ตอกมาทำของใช้ย่อมแสดงว่ายากจนมากจริง ๆ จึงนำมาใช้เป็นสำนวนเปรียบเทียบคนจน ดังกล่าว

สำนวนเกาหลี ㅂㅅ ㅁㅅ ㅁㅅ ㅁㅅ

umulaneui kaekuri

กบในอ่าง

สำนวนไทย กบในกะลา

สำนวนเกาหลีดังกล่าว จะคล้ายกับสำนวนไทยที่ว่า "กบในกะลา" เหตุที่สำนวนต่างกันตรงคำที่เปรียบเทียบบางประการเพราะภูมิประเทศของประเทศเกาหลีไม่มีต้นมะพร้าว จึงไม่มีกะลา แต่ประเทศเกาหลีมีอ่างใส่น้ำที่มีรูปทรงกลมทำด้วยดินเผา นอกจากนี้ภาชนะที่ใช้สำหรับใส่น้ำ หรือตักน้ำที่ทำจากพืชของชาวเกาหลีก็มี เช่น ใช้ลูกน้ำเต้าแห้งเสียบผ่าครึ่ง นำมาใช้ตักน้ำได้ เพราะลูกน้ำเต้าแห้งของประเทศเกาหลีจะมีความหนาและคงทนมาก

จากตัวอย่างที่ยกมากล่าวแสดงให้เห็นว่าการประดิษฐ์ของใช้ต่าง ๆ จะขึ้นอยู่กับวัตถุดิบที่มีอยู่ในประเทศของตน ซึ่งประเทศเกาหลีและประเทศไทยมีวัตถุดิบหลายชนิดที่เหมือนกัน และจะมีที่แตกต่างกันเพียงส่วนน้อย

เครื่องดนตรี

สำนวนเกาหลี 사도 데onan 리나리 나팔
saddo ddeonan dwie naphal

ผู้ตรวจราชการ ไป หลังจาก ปี
ปีหลังจากผู้ตรวจราชการไป

หมายถึง ปีหรือสิ่งของการแสดงที่ใช้ต้อนรับเจ้านาย
แต่หลังจากเจ้านายไปแล้วก็ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านั้นอีก

부근 칠수록 소리나다
bugeun chilsurok sorinanda

กลอง ยิ่งดี มีเสียง
กลองยิ่งดียิ่งมีเสียง

หมายถึง สิ่งใดก็ตามยิ่งทำก็ยิ่งมีความมั่นคงแข็งแรง
ตีกลองเต็นรำ
คนแบกจิมเต็นรำ คนถือมีดเต็นรำ

สำนวนไทย เข้ากันเป็นปีเป็นขลุ่ย
 ราไม่ตีโทษปีโทษกลอง

สำนวนเกาหลีและสำนวนไทยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ชาวเกาหลีมีเครื่องดนตรีที่มีลักษณะเหมือนกับเครื่องดนตรีไทย เช่น กลอง จิม ขลุ่ย ปี ซึ่งใช้ในการประกอบการแสดงและการละเล่นต่าง ๆ

ตัวอักษร

สำนวนเกาหลี ดูเคียวไม่รู้ -

สำนวนไทย ก ข ไม่กระดิกหู

หมายถึง ไม่รู้หนังสือ

สำนวนเกาหลี "ดูเคียวไม่รู้ - " และสำนวนไทย " ก ข ไม่กระดิกหู " แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีและชาวไทย มีการประดิษฐ์ตัวอักษรมาใช้แทนเสียงที่พูดสื่อสารกันมาเป็นเวลานานแล้วตัวอักษร - เป็นอักษรตัวแรกของตัวอักษรเกาหลี และ ตัวอักษร ก เป็นตัวอักษรตัวแรกของตัวอักษรภาษาไทย

ความเชื่อ

สำนวนเกาหลี 새수 은 ㅍ수네 곶을 잡아도 응답이

jaesu eobneun phosuneun komeul jabado ungdami

은고 북 은 봉사는 곶을 배워 놓아도 감기 앓는

eobko bok eobneun bongsaneun jeomeul baeweo noado kamgi alneun

놈도 으빠

nomdo eobda

พรานที่โชคไม่ดีจับหมีไม่มีด้าย คนตาบอดเรียนหมอแล้วไม่มีคนไข้

견는 참새를 보며 그 해
keodneun chamsaereul bomyeon keu hae

대과를 한다
daekwareul handa

เห็นนกกระจอกเดิน ปีนั่นการสอบได้

สำนวนดังกล่าว พูดถึงความเชื่อเรื่องโชคลาง และความเชื่อเกี่ยวกับหมอดู ซึ่งคล้ายคลึงกับของชาวไทย ซึ่งยังมีบางส่วนที่ยังเชื่อถือโชคลางอยู่ สำนวนเกาหลีมีการนำนกกระจอกมาเปรียบเทียบ เนื่องจากนกกระจอกปกติจะไม่เดิน จะวิ่ง เป็นการยากมากที่จะเห็นนกกระจอกเดินซึ่งเปรียบเทียบได้กับการสอบเข้ารับราชการของชาวเกาหลี ซึ่งสอบเข้ายากมาก ถ้าใครเห็นนกกระจอกเดิน ก็นับว่าโชคดีมาก

สำนวนไทย ตัดไม้ข่มนาม

หมายถึง ข่มขวัญให้เกรงกลัว

สำนวนไทย "ตัดไม้ข่มนาม" แสดงให้เห็นวัฒนธรรมความเชื่ออีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งมีการประกอบพิธีกรรมด้วย เป็นความเชื่อที่ทำเพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้ประสบความสำเร็จ หรือมีชัยชนะ มักทำพิธีนี้ก่อนออกศึกสงคราม

ขนบธรรมเนียม ประเพณี และศาสนา

สำนวนเกาหลี 돌 부처도 꾸మ్쥬얼다
dol bucheodo kkumjjeoginda

หิน พระพุทธรูป ลั่นไห
พระพุทธรูปหินลั่นไห

หมายถึง คนที่จิตใจดีก็ยังไม่มีความโกรธ

สำนวนไทย ขนทรายเข้าวัด

หมายถึง ร่วมแรงร่วมใจกันทำบุญ

ตักบาตรถามพระ

หมายถึง ทำสิ่งที่สมควรแต่ต้องคอยถามก่อน

เทศน์ไปตามเนื้อผ้า

หมายถึง พูดตามแบบแผนไม่พลิกแพลงให้เหมาะกับโอกาส

กลีบตาละปัตร

หมายถึง กลับไปในทางตรงกันข้าม

สำนวนเกาหลีและสำนวนไทยที่ยกมากล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นองค์ประกอบต่างๆ ของศาสนา คือมี วัด พระสงฆ์ พระพุทธรูป มีการศึกษาทำบุญ มีการเทศน์สั่งสอน ใน ประเทศไทยเวลาที่พระสงฆ์สวดมนต์ในพิธีต่าง ๆ จะถือตาละปัตรไว้ด้านหน้า

สำนวนเกาหลี ทำงานดี กินข้าวดี

สำนวนไทย ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

สำนวน "ทำงานดี กินข้าวดี" และ "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีและชาวไทยมีการนับถือพุทธศาสนา เพราะสำนวนดังกล่าวแสดงให้เห็นความคิดความเชื่อซึ่งมีที่มาจากคำสอนในพุทธศาสนา ที่เชื่อว่าคนที่ทำสิ่งดีแล้วจะได้รับผลตอบแทนที่ดี

สำนวนไทย เวียนว่ายตายเกิด

หมายถึง วนเวียนอยู่เรื่อยไป

บุญทำกรรมแต่ง

หมายถึง เป็นไปตามโชคชะตา ตามบุญตามกรรมที่ทำมา

ปิดทองหลังพระ

หมายถึง ทำความดีแต่คนไม่เห็น

สำนวนไทยที่ว่า "เวียนว่ายตายเกิด" และ "บุญทำกรรมแต่ง" ก็มีที่มาจากคำสอนทางศาสนาพุทธ ที่เชื่อว่า คนเราตายไปแล้วจะต้องมาเกิดชาติใหม่วนเวียนใช้กรรมกันไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะหมด เกิดมาเป็นอย่างไร มีฐานะอย่างไร เป็นผลมาจากบุญหรือบาป ที่ทำกันไว้ในชาติก่อนหากใครต้องการให้เกิดในชาติหน้าแล้วชีวิตมีความสุข ก็ต้องทำความดี ถือศีลปฏิบัติตนตามคำสอนในพุทธศาสนา คำสอนในเรื่องการถือศีล ปรากฏในสำนวนที่ว่า "ถือศีลเอาหน้าภาวนากันตาย"

สำนวนที่ว่า "ปิดทองหลังพระ" ก็แสดงให้เห็นความเชื่อที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากพุทธศาสนา เรื่องของผลบุญเช่นกัน โดยคิดว่าการใช้แผ่นทองคำบาง ๆ ปิดไปที่องค์พระพุทธรูป เพื่อเป็นการแสดงความเคารพนับถือและเชื่อว่าทองคำเป็นของมีค่าเมื่อนำไปปิดองค์พระพุทธรูปแล้วจะเป็นสิริมงคลต่อตัวและทำให้เกิดผลดีต่อการดำรงชีวิต ซึ่งอาจได้รับผลบุญไม่ชาตินี้ก็ชาติหน้า

สำนวนไทย ได้เกาะชายผ้าเหลือง

หมายถึง ได้กุศลจากลูกบวช

บวชเสียผ้าเหลือง ลีกเป็ลื่องผ้าลาย

หมายถึง เป็นคนทำอะไรไม่ได้

สำนวนไทยที่ว่า "บวชเสียผ้าเหลือง ลีกเป็ลื่องผ้าลาย" และ "ได้เกาะชายผ้าเหลือง" เป็นสำนวนที่สะท้อนให้เห็นถึงเครื่องนุ่งห่มของพระสงฆ์ในพุทธศาสนาที่ใช้สีเหลืองเป็นสีของเครื่องนุ่งห่ม และการได้บวชเป็นพระสงฆ์ถือว่าได้บุญกุศลมาก ซึ่งพ่อแม่ที่มีลูกผู้ชายได้บวชเป็นพระสงฆ์ก็จะได้รับผลบุญนั้นด้วย

สำนวนเกาหลี

쥬레가

쥬구슬

차드운다

jeolega jeodgukeul chadneunda

ไปที่วัด

น้ำปลา

หา

ไปที่วัดหาน้ำปลา

หมายถึง หาสิ่งของในที่ไม่มีของนั้น

สำนวนเกาหลีดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ในพุทธศาสนาของประเทศเกาหลีนั้นไม่รับประทานเนื้อสัตว์ จึงไม่รับประทานน้ำปลาซึ่งทำจากปลา การจะไปหาน้ำปลาในวัดจึงหาไม่ได้

สำนวนเกาหลี แม่สามีตายแล้วห้องในเป็นของลูกสะใภ้

หมายถึง คนที่มีอำนาจเสียชีวิตแล้ว คนที่มีอำนาจรองลงมา

เป็นใหญ่แทน

สำนวนเกาหลีที่ว่า "แม่สามีตายแล้วห้องในเป็นของลูกสะใภ้" แสดงให้เห็นขนบธรรมเนียมของชาวเกาหลีที่ยกย่องแม่สามีให้เป็นใหญ่ในบ้าน คอยดูแลรับผิดชอบงานในบ้าน เมื่อแม่สามีเสียชีวิต คนที่มีอำนาจรองลงมาก็จะเป็นลูกสะใภ้ที่จะต้องรับผิดชอบดูแลงานในบ้านต่อไป

สำนวนไทย ไม้นอกกอ

หมายถึง ประพฤติผิดจากวงศ์ตระกูล

สำนวนไทย "ไม้นอกกอ" แสดงให้เห็นวัฒนธรรมในการเลี้ยงดูลูกของชาวไทยที่ต้องการให้อยู่ในระเบียบวินัย ประพฤติตนตามขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ผู้ใหญ่สั่งสอน หากเด็กคนใดประพฤติดนินทาจากที่ผู้ใหญ่ปฏิบัติกันมา ก็จะถูกลงโทษ และถูกเรียกว่าเป็นไม้นอกกอ ซึ่งไม่เหมือนกับบรรพบุรุษ

สำนวนไทย ชื้อผ้าโกลตรุษ

หมายถึง ชื้อของเมื่อมีผู้ต้องการมาก ได้ของแพง

สำนวนที่ขยี้มากล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าชาวไทยมีเทศกาลงานตรุษ ซึ่งเป็นประเพณีที่ชาวไทยทั่วไปจะต้องไปทำบุญที่วัด และวัดก็จะจัดให้มีการแสดง การละเล่นต่างๆ ให้ผู้คนที่ไปทำบุญได้เที่ยวสนุกเพลิดเพลิน ชาวบ้านที่ไปเที่ยวงานก็จะแต่งตัวให้สวยงาม จึงต้องไปหาซื้อเสื้อผ้ามาแต่งกันเต็มทีใครมีอะไรก็จะแต่งมาอวดกันในงาน การขนทรายเข้าวัดก็เป็นประเพณีการทำบุญอย่างหนึ่งในเทศกาลวันสำคัญทางศาสนา

สำนวนเกาหลี 도연네 당나귀 저 켜깃다
 doryeonnimeun dangnagwiga je kyeogida
 คุณชาย ลา ตัวเอง ฐานะ
 ลาเป็นพาหนะเหมาะกับฐานะของคุณชาย

หมายถึง การเลือกใช้สิ่งของต้องเหมาะสมกับฐานะ

ของบุคคล

สำนวนดังกล่าวแสดงให้เห็นการใช้ลาเป็นสัตว์พาหนะสำหรับเดินทาง ซึ่งเหมาะกับภูมิประเทศที่เป็นภูเขา แต่ในประเทศเกาหลีลาเป็นสัตว์ที่มีราคาแพงผู้ที่จะใช้ลาเป็นพาหนะได้จะต้องมีฐานะดีแต่เดิมมีข้อห้ามไม่ให้คนธรรมดาใช้

ทัศนะเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ

ทัศนะที่เกี่ยวกับคนและครอบครัว สำนวนไทยและสำนวนเกาหลี
แสดงทัศนะเกี่ยวกับคนและครอบครัวไว้ดังนี้

สำนวนเกาหลี เลี้ยงลูกรักต้องดี

สำนวนไทย รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี

สำนวนเกาหลีที่ว่า "เลี้ยงลูกรักต้องดี" เหมือนกับสำนวนไทย "รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี" ซึ่งแสดงทัศนะตรงกันว่า การเลี้ยงลูกถ้าจะให้ดีได้วิธีหนึ่งก็คือการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด และมีการลงโทษหากลูกประพฤติตนไม่ดี

สำนวนไทย ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก

หมายถึง ยังเด็กสอนง่าย โตแล้วสอนยาก

ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น

หมายถึง ลูกย่อมเหมือนพ่อแม่

สำนวนไทยที่ว่า "ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น" แสดงทัศนะของคนไทยที่มองเด็กว่า ย่อมจะเหมือนหรือคล้ายคลึงพ่อแม่ หรือผู้ที่เลี้ยงดู อาจจะเป็นรูปร่างหน้าตา และพฤติกรรมของเด็ก และเด็กเปรียบเหมือนไม้อ่อนที่สามารถดัดให้ตรงได้ คือสั่งสอนให้ดีได้

สำนวนเกาหลี 쉴 째 4/2 뽕

cheod ddaleun segan midcheon

ลูกสาวคนแรก สมบัติในบ้าน

ลูกสาวคนแรกเป็นสมบัติในบ้าน

หมายถึง ลูกสาวคนแรกจะเป็นผู้ที่มีประโยชน์มากเพราะ

ช่วยงานบ้าน

나애달리 고와야 사위도 고운다
 naeddali kowaya sawido koreunda
 ลูกสาวฉัน ดี ลูกเขย เลือก
 ลูกสาวฉันดีเลือกลูกเขยได้

หมายถึง ถ้ามีลูกสาวดีจะทำให้มีโอกาสได้เลือกลูกเขยที่จะ
 ช่วยยกฐานะของตนเอง

สำนวนเกาหลีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า แม้คนชาวเกาหลีจะไม่ชอบมีลูกสาวมากแต่ก็
 ยังมีทัศนคติที่ดีกับลูกสาวคนแรกที่สามารถช่วยเหลืองานบ้านได้ และถ้าลูกสาวได้แต่งงาน
 กับผู้ชายที่มีฐานะดีด้วยแล้วก็ยิ่งทำให้ครอบครัวรักใคร่ลูกสาวมากขึ้น เพราะจะช่วยให้ฐานะ
 ของตนเองดีขึ้น เป็นที่ยกย่องมากขึ้นด้วย

สำนวนเกาหลี 마이네우리 누얼게อ 씨오미 도엔다
 myeoneuri neulgeo sieomi doenda
 ลูกสะใภ้ แก่ แม่สามี เป็น
 ลูกสะใภ้เมื่อแก่เป็นแม่สามี

หมายถึง คนที่เคยเป็นผู้อยู่ได้บังคับของคนอื่นเมื่อมีโอกาสก็
 จะแสดงความเป็นใหญ่

예 사위 밍비 안아도 한 마이네우리 밍바
 yeol sawi mibji anado han myeoneuri mibda
 ลีบ ลูกเขย น่าเกลียด ไม่ หนึ่ง ลูกสะใภ้ น่าเกลียด
 ลูกเขยลีบคนไม่น่าเกลียด ลูกสะใภ้คนเดียวที่น่าเกลียด

หมายถึง บุคคลในสังคมมักจะชอบลูกเขยแต่ไม่ชอบลูกสะใภ้

สำนวนเกาหลีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าในสังคมชาวเกาหลีจะชอบลูกเขยมากกว่า
 ลูกสะใภ้ซึ่งลูกสะใภ้จะต้องอยู่ในการดูแลของครอบครัวสามี โดยเฉพาะแม่สามีซึ่งเป็นใหญ่
 ในบ้านมักจะแสดงอำนาจกับลูกสะใภ้ เมื่อแม่สามีตายและลูกสะใภ้มาอยู่ในฐานะเป็นแม่สามี
 บ้างก็จะแสดงอำนาจเช่นเดียวกัน บางครั้งอาจจะมากกว่าแม่สามีของตนเอง

สำนวนเกาหลี 여자 는 사흘만 ㄷ ㄷ ㄷ ㄷ 여자 가
yeojaneun saheulman an ddaerimyeon yeowuga

ผู้หญิง สามวัน ไม่ ตี สุนัขจิ้งจอก

ㄷ ㄷ

doenda

เป็น

ไม่ตีผู้หญิงสามวันเป็นสุนัขจิ้งจอก

หมายถึง ผู้หญิงมีความซื่อสัตย์น้อย

สำนวนเกาหลี 여자 ㅁ ㅁ ㅁ ㅁ ㅁ ㅁ ㅁ ㅁ 여자 가
yeojaeui akdameneun onyuweoledo seoriga

ผู้หญิง ความแค้น เดือน ๕ เดือน ๖ หมอก

ㅁ ㅁ

onda

มา(ลง)

ความแค้นของผู้หญิงเหมือนหมอกลงเดือน ๕ เดือน ๖

หมายถึง ความโกรธแค้นของผู้หญิงนั้นมีอิทธิพลที่อาจก่อให้เกิด

เกิดอันตรายได้มาก

สำนวนเกาหลีดังกล่าวแสดงให้เห็นทัศนะของชาวเกาหลีที่มีต่อผู้หญิงว่า เป็นคนไม่ซื่อสัตย์ต้องคอยควบคุมอยู่ตลอดเวลาไม่เช่นนั้นแล้วจะทำความเดือดร้อนใจได้ แต่ในการควบคุมดูแลผู้หญิงด้วยกำลังนั้น ผู้ชายก็ยังมีความเกรงกลัวต่ออารมณ์ของผู้หญิงเช่นกัน เพราะสำนวนที่ว่า "ความแค้นของผู้หญิงเหมือนหมอกลงเดือน ๕ เดือน ๖ " ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบที่ตรงกันข้าม คือในประเทศเกาหลีในช่วงเดือน ๕ เดือน ๖ ดังกล่าวจะมีอากาศร้อนไม่มีหมอกลง แต่ถ้าผู้หญิงเกิดความโกรธแค้นขึ้นมาสามารถทำให้ผู้ชายรู้สึกหนาว

เหมือนมีหมอกลง คือเกิดความรู้สึกหวาดกลัวได้เช่นกัน

สำนวนเกาหลี ให้โรคแล้ว ให้กินยา

สำนวนไทย ตบหัวแล้ว ลูบหลัง

สำนวนเกาหลีที่ว่า "ให้โรคแล้ว ให้กินยา" แสดงให้เห็นถึงทัศนะของคนเกาหลีที่ไม่ชอบการกระทำที่ตรงกันข้าม คือทำร้ายแล้วกลับมาทำดีในภายหลัง ซึ่งตรงกับสำนวนไทยที่กล่าวว่า "ตบหัวแล้ว ลูบหลัง" ซึ่งเป็นทัศนะที่ตรงกัน เกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อพฤติกรรมของคน

สำนวนเกาหลี 입 술에 침이 나지

ib sule chimina bareuji

ทาน้ำลาย ริมฝีปากซี

สำนวนเกาหลีที่กล่าวว่า "ทาน้ำลาย ริมฝีปากซี" แสดงให้เห็นทัศนะของชาวเกาหลีที่ไม่ชอบคนพูดจาโกหก หลอกลวง

ทัศนะเกี่ยวกับสัตว์ ทัศนะของชาวเกาหลีและชาวไทยที่มีต่อสัตว์ชนิด

ต่าง ๆ ดังนี้

สำนวนเกาหลี 노루를 피하니 뽕이 나다

norureul phihani beomi naonda

หนีกวางปะเลื่อ

나 배 먹고는 개가 배 똥 치고 문다

nae bab meogeun kaega bal dwichugeul munda

หมากินข้าวของฉันกัดเท้าฉัน

สำนวนไทย สัตว์หน้าซน

ลูกเลื่อลูกจระเข้

หมายถึง ไม่ให้ไว้ใจ

สำนวนเกาหลีที่ว่า "หนีกวางปะเลื่อ" และสำนวนไทย "ลูกเลื่อลูกจระเข้"

แสดงให้เห็นทัศนะที่มีต่อสัตว์ต่าง ๆ เช่น กวาง เสือ จระเข้ โดยเห็นว่ากวางเป็นสัตว์ที่ไม่หน้ากลัวเท่ากับ เสือ หรือ จระเข้ ส่วนสำนวนเกาหลี "หมากินข้าวของฉันกัดเท้าฉัน" แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีรักสัตว์สุนัขและนำมาเลี้ยงเป็นสัตว์เลี้ยงในบ้านเช่นเดียวกันชาวไทย โดยมองว่าสุนัขเป็นสัตว์ที่น่ารักเลี้ยงดูง่ายและซื่อสัตย์ ซึ่งมีน้อยมากที่สุนัขจะกัดเจ้าของที่เลี้ยงดูมันมา แต่สำนวนไทยกลับสอนไม่ให้ไว้วางใจสัตว์ทุกชนิด

ทัศนะเกี่ยวกับสิ่งของ

สำนวนเกาหลี	금도	무엇고	사다고	한다
	keumdo	moreugo	ssadago	handa

ทอง ไม่รู้จัก ถูก(ราคา) ว่า

ไม่รู้จักทองแล้วว่าราคาถูก

หมายถึง คนที่ไม่รู้เรื่องสิ่งใดแต่อยากเข้าร่วมกิจกรรมด้วย

สำนวนไทย	มีเงินมีทองนั้นพูดได้ มีไม้มีไร่ปลูกเรือนงาม
----------	--

ทาสในเรือนเบี้ย

ข้าได้ดีเหมือนสังกะสีปนนาก ผู้ดีตกยากเหมือนนากปนทอง

สำนวนเกาหลี และสำนวนไทยที่ยกมากล่าวแสดงให้เห็นว่า เงิน และทองเป็นสิ่งที่ผู้มีราคาแพง ใครมีเงินมีทองสามารถใช้ซื้ออะไรได้ง่าย ผู้คนนิยมยกย่อง และมีการนำสิ่งของเหล่านี้มาเปรียบเทียบกับคนในฐานะต่าง ๆ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาสำนวนเกาหลีและสำนวนไทยครั้งนี้ เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไป เปรียบเทียบความหมายของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทยที่มีความคล้ายคลึงกันและเหมือนกัน และศึกษาเปรียบเทียบที่มาของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย ผลของการศึกษาจะทำให้ทราบถึงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ตลอดจนความเป็นอยู่ของชนชาติเกาหลีและชนชาติไทยซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทย ทั้งของชาวเกาหลีและของชาวไทย รวมทั้งเป็นแนวทางในการศึกษาลักษณะของสำนวนของชาติต่าง ๆ อีกด้วย

ในการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนเกาหลีและสำนวนไทยครั้งนี้ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ลักษณะทั่วไปของสำนวนเกาหลี สำนวนเกาหลีจะมีจำนวนคำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป ถึง ๑๗ คำ สำนวนส่วนใหญ่จะมี ๔ คำ สำนวนเกาหลีที่มีจำนวนคำ ๑๓ คำ ๑๔ คำ ๑๕ คำ และ ๑๖ คำ ไม่ปรากฏในเอกสารที่นำมาศึกษา ในด้านการแบ่งวรรค สำนวนของเกาหลีจะมีการแบ่งวรรคเป็น ๒ วรรค ๓ วรรค และ ๕ วรรค ส่วนมากจะแบ่งเป็น ๒ วรรค การแบ่งวรรคจะแบ่งตามลักษณะของประโยค

การใช้คำในสำนวนเกาหลี คำที่เป็นสัมผัสคล้องจองในสำนวนเกาหลีจะไม่เน้นสัมผัส แต่จะเป็นการใช้คำซ้ำ เพื่อให้เกิดความไพเราะ ลักษณะการซ้ำคำแบ่งเป็น ๓ แบบ คือ ซ้ำคำทั้งคำ ซ้ำคำบางส่วน และซ้ำคำเชื่อม การซ้ำคำทั้งคำจะมีทั้งซ้ำคำทั้งคำในวรรคเดียวกัน และซ้ำคำทั้งคำระหว่างวรรค ซึ่งคำที่ซ้ำอาจอยู่ชิดกัน หรือมีคำอื่นคั่นก็ได้ การซ้ำคำบางคำจะมีลักษณะต่างกับการซ้ำคำทั้งคำ คือการซ้ำคำบางคำในวรรคเดียวกันไม่พบในสำนวนเกาหลี ส่วนการซ้ำคำบางคำระหว่างวรรค คำที่ซ้ำอาจอยู่ชิดกัน หรือมีคำอื่นคั่นก็ได้ การซ้ำคำเชื่อมจะมีการซ้ำคำเชื่อมที่อยู่ในวรรคเดียวกัน และซ้ำคำเชื่อมระหว่าง

วรรค ซึ่งอาจจะอยู่ชิดกัน หรือมีคำอื่นคั่นก็ได้ คำซ้ำในสำนวนเกาหลีจะอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน ในแต่ละสำนวนอาจพบการใช้คำในหลายลักษณะ คือมีทั้งการซ้ำคำทั้งคำ ซ้ำคำบางส่วน ซ้ำคำเชื่อม ซึ่งอยู่ชิดกัน มีคำอื่นคั่น หรือซ้ำคำมากกว่า ๒ คำขึ้นไป

การใช้คำที่มีความหมายในสำนวนเกาหลี แบ่งเป็น ๒ ลักษณะคือ การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และการใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน เพื่อให้เข้าใจความหมายของสำนวนชัดเจนขึ้น

ลักษณะทั่วไปของสำนวนไทย ลักษณะของสำนวนไทยจะมีจำนวนคำตั้งแต่ ๑ คำ ถึง ๑๘ คำ ส่วนใหญ่จะเป็นวลี หรือประโยคสั้น ๆ การแบ่งวรรคของสำนวนไทย จะแบ่งวรรคในสำนวนที่มีคำตั้งแต่ ๖ คำขึ้นไปถึง ๑๘ คำ แบ่งเป็น ๒ วรรค ๓ วรรค และ ๔ วรรค ส่วนใหญ่จะแบ่งเป็น ๒ วรรค จำนวนคำในแต่ละวรรคมีทั้งที่เท่ากัน และไม่เท่ากัน การแบ่งวรรคจะเพื่อประโยชน์ทางความไพเราะของเสียงและสัมผัส

ลักษณะสัมผัสของสำนวนไทย จะแบ่งเป็นสัมผัสสระ และสัมผัสพยัญชนะ สัมผัสสระแบ่งเป็นสัมผัสในวรรคเดียวกัน และสัมผัสระหว่างวรรค สัมผัสสระในวรรคเดียวกันจะมีทั้งสัมผัสที่อยู่ชิดกัน และมีคำคั่น ซึ่งอาจเป็นสัมผัสที่อยู่ต้นวรรค กลางวรรค หรือท้ายของวรรคเดียวกัน ส่วนสัมผัสสระระหว่างวรรคจะมี สองลักษณะเช่นเดียวกัน คือ คำสุดท้ายของวรรคแรก สัมผัสกับคำที่ ๑ หรือ ๒ หรือ ๓ หรือ ๔ ของวรรคถัดไป อีกลักษณะหนึ่ง คือ คำสุดท้ายของแต่ละวรรคจะสัมผัสกัน ลักษณะสัมผัสพยัญชนะในสำนวนไทยแบ่งได้เป็นสัมผัสพยัญชนะในวรรคเดียวกัน และสัมผัสพยัญชนะระหว่างวรรคสัมผัสพยัญชนะในวรรคเดียวกันนี้อาจเป็นสัมผัสที่อยู่ต้นสำนวน กลางสำนวน หรือท้ายสำนวนก็ได้ และคำที่สัมผัสอาจอยู่ชิดกัน หรือมีคำอื่นคั่น ส่วนสัมผัสพยัญชนะระหว่างวรรคแบ่งเป็น ๒ ลักษณะคือ คำที่สัมผัสอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน หรืออยู่ต่างตำแหน่งกัน มีการใช้พยัญชนะเป็นคู่ ๆ หรือพยัญชนะที่มีเสียงคล้ายกันสัมผัสเรียงกันไป ในสำนวนไทยบางสำนวนจะมีทั้งสัมผัสสระ และสัมผัสพยัญชนะใน

วรรคเดียวกันและระหว่างวรรค

การใช้คำในสำนวนไทยพบว่า มีการใช้คำซ้ำในวรรคเดียวกันและระหว่างวรรค การซ้ำคำในวรรคเดียวกันอาจอยู่ชิดกัน หรือมีคำอื่นมาคั่นคำเดียว หรือหลายคำก็ได้ นอกจากนี้อาจจะซ้ำคำซึ่งอยู่ต้นวรรค และท้ายวรรค การซ้ำคำระหว่างวรรคจะมีทั้งการซ้ำคำที่อยู่ในตำแหน่งเดียวกัน และตำแหน่งต่างกัน หรืออาจเป็นการซ้ำคำที่ต้นวรรคของแต่ละวรรค นอกจากนี้มีการใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน และคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เพื่อให้เข้าใจความหมายชัดเจนขึ้น

การเปรียบเทียบความหมายของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย จากการเปรียบเทียบสำนวนเกาหลีและสำนวนไทยจากเอกสารที่นำมาศึกษาพบว่า สำนวนเกาหลีและสำนวนไทยที่มีความเหมือน และคล้ายคลึงกันนั้นมีทั้งสิ้น ๖๑ สำนวน แบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

๑. สำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนกับสำนวนไทย และสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกัน
๒. สำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย และสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกันบางประการ
๓. สำนวนเกาหลีที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย และสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกัน

การศึกษาเปรียบเทียบที่มาของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย จากการศึกษาพบว่า ที่มาของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย แบ่งเป็นประเภทใหญ่ได้ ๕ ประเภท ดังนี้

๑. มีที่มาจากธรรมชาติ
๒. มีที่มาจากพืชผักผลไม้

๓. มีที่มาจากสัตว์

๔. มีที่มาจากการกระทำ ความประพฤติ การปฏิบัติตนและการกินอยู่

ของคน

๕. มีที่มาจากของกินของใช้

๖. มีที่มาจากแบบแผนประเพณีและวัฒนธรรม

๗. มีที่มาจากศาสนา

๘. มีที่มาจากนิทาน ตำนาน วรรณคดี หรือประวัติศาสตร์

๙. มีที่มาจากการละเล่น กีฬาหรือการแข่งขัน

ส่วนงานเกาหลีและส่วนคนไทยที่นำมาศึกษาได้แสดงให้เห็นสภาพสังคมและวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ศาสนา และความรู้สึคนึกคิด ทัศนคติของชาวเกาหลีและชาวไทยที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ดังให้เห็นว่ามีทั้งที่เหมือนกัน คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชนชาติ การเรียนรู้วัฒนธรรมของกันและกันเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทยของชาวเกาหลี และชาวไทย และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเปรียบเทียบภาษาของชนชาติอื่นในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะ น่าจะมีการศึกษาเปรียบเทียบส่วนเกาหลีกับส่วนไทยในลักษณะอื่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กินทัก ซอย. พจนานุกรมสำนวนเกาหลี. 한국 속담 사전 [hankuk soktam sajeon]

พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มุนฮวา, ๒๕๓๓.

คำสำนวนคำเข้าคู่. กรุงเทพฯ : บริษัทเคสิดไทย, ม.ป.ป.

จางซุน บัก. การวิเคราะห์เปรียบเทียบสำนวนเกาหลีกับสำนวนญี่ปุ่น. 한·일 속담의 비교연구

[hanil soktameui pikyo yeonku]. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. บุษาน :

มหาวิทยาลัยดงอา, ๒๕๓๐. อัดสำเนา.

จิราภรณ์ ภทรานุกัทร. ถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑. อัดสำเนา.

จูยอง จอง. ได้ประโยคจากอักษร ได้ภาษาจากการพูด. 글씨와 글쑥고 말 속의 말쑥다

[keulsoke keul idko malsoke malidta]. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์ฮักฮิล, ๒๕๓๐.

เจือ สตะเวทิน. พจนานุกรมสำนวนไทย. กรุงเทพฯ : สุทธิสารการพิมพ์, ๒๕๑๖.

ฉิน หยงหลิน. สำนวนจีนและสำนวนไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ. วิทยานิพนธ์ อ.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๖. อัดสำเนา.

ดงซึล บัก. การอธิบายความหมายของสำนวน. 속담 의미 풀이 [soktam

euimiphuli] กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดงวอน, ม.ป.ป.

ระปะนีย์ นาครทรรพ. ภาษา-พาสาร์ ก-ค ๑๐๐ สำนวน. กรุงเทพฯ :

กรุงเทพการพิมพ์, ๒๕๑๕.

_____. ภาษา-พาสาร์ ๒๐๐ สำนวน. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๒๓.

ประเทือง คล้ายสุบรรณ. สำนวนไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๑๖. กรุงเทพฯ : บริษัทเคสดีไทย, ๒๕๓๒.

พรทิพย์ พุกผาสุข. "คลังคำไวพจน์," ภาษาและวรรณคดีไทย. ๑(๘) : ๘๖ ; เมษายน ๒๕๒๗.

เพ็ญแข วัจนสุนทร. คำนิยมในสำนวนไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทิพย์, ๒๕๒๕.

ราชบัณฑิตยสถาน. ภาษิต คำพังเพย สำนวนไทยประเภทต่าง ๆ ใน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุ, ๑๕๓๕.

ลำดวน(นามแฝง). คติธรรม-คำคม คำพังเพย สุภาษิตโบราณ. กรุงเทพฯ : อำนวยสาส์น, ๒๕๒๔.

วานิช จรุงกิจอนันต์. ถกสำนวนไทย เล่ม ๑. กรุงเทพฯ : บุรพาสาส์น, ๒๕๒๘.

วันเนา ยูเด็น. สนุกกับภาษาไทย. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๒๑.

วิจิตรมรรตรา, ขุน. สำนวนไทยเล่ม ๑ เล่ม ๒. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, ๒๕๒๒.

Tae Hung Ha" Maxims and Proverbs of Old Korea. Ninth Print.

Seoul : Yonsei University Press, 1987.

ภาคผนวก

สัทอักษรที่ใช้ถอดเสียงภาษาเกาหลี

การถอดเสียงคำภาษาเกาหลีในงานวิจัยครั้งนี้ใช้ตามระบบของ Guidelines for the Romanization of Korean ซึ่งเป็นสัทอักษรที่ใช้เป็นทางการในประเทศเกาหลีดังต่อไปนี้

๑. สัทอักษรแทนเสียงพยัญชนะ ๑๙ เสียง

<u>พยัญชนะเกาหลี</u>	<u>สัทอักษร</u>
ㄱ	[k,g]
ㄲ	[kk]
ㄴ	[n]
ㄷ	[t,d]
ㄸ	[tt]
ㄹ	[r,l]
ㅁ	[m]
ㅂ	[p,b]
ㅃ	[pp]
ㅅ	[s]
ㅆ	[ss]
ㅇ	[ng]
ㅈ	[j]
ㅊ	[tch]
ㅋ	[ch]
ㆁ	[kh]
ㅅ	[th]

พยัญชนะเกาหลี่

ㅍ

ㅎ

สัทอักษร

[ph]

[h]

๒. สัทอักษรแทนเสียงสระ ๒๑ เสียง๒.๑ สัทอักษรแทนเสียงสระเดี่ยว ๙ เสียงสระเกาหลี่

ㅏ

ㅑ

ㅓ

ㅕ

ㅡ

ㅣ

ㅗ

ㅛ

ㅜ

สัทอักษร

[a]

[eo, o]

[o]

[u]

[eu, ึ]

[i]

[e]

[ae]

[oe]

๒.๒ สัทอักษรแทนเสียงสระผสม ๑๒ เสียงสระเกาหลี่

ㅑ

ㅓ

ㅕ

สัทอักษร

[ya]

[yeo, y๑]

[yo]

<u>สระเกาหลี</u>	<u>สัทอักษร</u>
ㅠ	[yu]
ㅟ	[ye]
ㅢ	[yae]
ㅤ	[wae]
ㅞ	[we]
ㅟ	[wi]
ㅡ	[eui, ʌi]
ㅏ	[wa]
ㅑ	[weo, wo]

สัทอักษรดังกล่าวข้างต้นใช้แทนเสียงต่าง ๆ ดังนี้

๑. เสียงพยัญชนะ

๑.๑ เสียงพยัญชนะต้น ๑๘ เสียง

<u>พยัญชนะ (สัทอักษร)</u>	<u>ตัวอย่าง</u>	<u>ความหมาย</u>
ㄱ [k]	강 [kang]	แม่น้ำ
ㄱ [kk]	까치 [kka-chi]	นกขุนทอง
ㄴ [n]	노래 [no-rae]	เพลง
ㄷ [t]	달 [tal]	พระจันทร์

พยัญชนะ (ลัทธิอักษร)ตัวอย่างความหมาย

ㄷ [tt]

타이 [ttai-ki]

สตอเบอร์รี่

ㄹ [r]

루마니아 [Rumania]

ประเทศรุมานี

ㅁ [m]

모래 [mo-rae]

ทราย

ㅍ [p]

바람 [pa-ram]

ลม

ㅃ [pp]

빵 [ppang]

ขนมปัง

ㅅ [s]

산 [san]

ภูเขา

ㅆ [ss]

쌀 [ssal]

ข้าว

ㅈ [j]

집 [jib]

บ้าน

ㅊ [tch]

짜수 [tchak-su]

เลขคู่

ㅌ [ch]

차 [cha]

รถ

ㅋ [kh]

코 [kho]

จมูก

<u>พยัญชนะ (ลัทอักษร)</u>	<u>ตัวอย่าง</u>	<u>ความหมาย</u>
ㅈ [th]	태양 [thae-yang]	พระอาทิตย์
ㅊ [ph]	팔 [phal]	แขน
ㅅ [h]	학생 [hak-saeng]	นักเรียน

๑.๒ เสียงพยัญชนะสะกด

<u>พยัญชนะ (ลัทอักษร)</u>	<u>ตัวอย่าง</u>	<u>ความหมาย</u>
ㄱ [k]	학생 [hak-saeng]	นักเรียน
ㄴ [n]	낙시 [nak-si]	เบ็ด
ㄷ [d]	산 [san]	ภูเขา
ㄹ [l]	견타 [keod-ta]	เดิน
ㅁ [m]	달 [tal]	พระจันทร์
ㅂ [b]	꿈 [kom]	หมี
ㅅ [s]	집 [jib]	บ้าน

<u>พยัญชนะ (สัทอักษร)</u>	<u>ตัวอย่าง</u>	<u>ความหมาย</u>
ㄴ [d]	옷 [od]	เสื้อผ้า
ㅌ [d]	갔다 [kad-ta]	ไปแล้ว
ㅇ [ng]	강 [kang]	แม่น้ำ
ㄷ [d]	꽃 [kkod]	ดอกไม้
ㅅ [d]	같다 [kad-ta]	เหมือนกัน
ㅂ [b]	앞 [ab]	ข้างหน้า
ㅈ [d]	죽다 [jod-ta]	ดี

๒. เสียงสระ

๒.๑ สัทอักษรแทนเสียงสระเดี่ยว

<u>พยัญชนะ (สัทอักษร)</u>	<u>ตัวอย่าง</u>	<u>ความหมาย</u>
ㅏ [a]	강 [kang]	แม่น้ำ
ㅑ [eo]	서울 [seo-ul]	กรุงโซล

<u>พยัญชนะ (ลัทอักษร)</u>	<u>ตัวอย่าง</u>	<u>ความหมาย</u>
ㄴ [o]	노래 [no-rae]	เพลง
ㄷ [u]	구름 [ku-reum]	เมฆ
ㅡ [eu]	그림 [keu-rim]	ภาพวาด
ㅣ [i]	집 [jib]	บ้าน
ㅅ [e]	베개 [be-kae]	หมอน
ㅏ [ae]	새하 [sae-hae]	ปีใหม่
ㅓ [oe]	외교 [oe-kyo]	การทูต

๒.๒ ลัทอักษรแทนเสียงสระผสม

<u>พยัญชนะ (ลัทอักษร)</u>	<u>ตัวอย่าง</u>	<u>ความหมาย</u>
ㅑ [ya]	약 [yak]	ยา
ㅓ [yeo]	겨울 [kyeo-ul]	ฤดูหนาว
ㅕ [yo]	표 [phyo]	ตัว

<u>พยัญชนะ (ลัทอักษร)</u>	<u>ตัวอย่าง</u>	<u>ความหมาย</u>
ㅠ [yu]	키모 [kyu-mo]	ขนาด
ㅟ [ye]	예산 [ye-san]	งบประมาณ
ㅙ [yae]	야 [yae]	หนู (สรรพนามใช้เรียกคน)
ㅞ [wae]	왜 [wae]	ทำไม
ㅜ [we]	케토 [kwe-to]	รางรถไฟ
ㅣ [wi]	위키 [wi-ki]	วิกิตถกาล
ㅡ [eui]	의사 [eui-sa]	หมอ
ㅏ [wa]	과일 [kwa-il]	ผลไม้
ㅜ [weo]	원투 [kweon-thu]	การต่อมวย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ

นายชุนชิล ควน

เกิดวันที่

๗ มีนาคม ๒๕๐๗

สถานที่เกิด

เมืองบุชาน ประเทศเกาหลี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

สถานเอกอัครราชทูตเกาหลีประจำประเทศไทย ถนนรัชดาภิเษก
เขตห้วยขวาง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ผู้ช่วยทูตฝ่ายบริหาร

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

สถานเอกอัครราชทูตเกาหลีประจำประเทศไทย ถนนรัชดาภิเษก
เขตห้วยขวาง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๓๐ B.A. (วิชาเอกภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัย
บุชาน ประเทศเกาหลี

พ.ศ. ๒๕๓๖ กศ.ม. (วิชาเอกภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ประเทศไทย

สำนวนเกาหลีและสำนวนไทย : การศึกษาเปรียบเทียบ

บทคัดย่อ
ของ
ชุนซิล กวน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย
มีนาคม ๒๕๓๗

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบสำนวนเกาหลีและสำนวนไทยโดยรวบรวมข้อมูลจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ทั้งของไทยและของเกาหลี โดยใช้วิธีเปรียบเทียบและพรรณนาวิเคราะห์ ทั้งนี้เพื่อให้เห็นลักษณะทั่วไป ความหมาย ที่มาของสำนวน และสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ศาสนา ความคิดและทัศนคติที่ปรากฏให้เห็นในสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย อันแสดงให้เห็นลักษณะที่เหมือนกัน คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน

ผลการศึกษาสำนวนเกาหลีและสำนวนไทยปรากฏว่า ลักษณะทั่วไปของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย มีทั้งที่เหมือนกัน คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน คือจะมีจำนวนคำเหมือนและใกล้เคียงกัน การแบ่งวรรคสำนวนเกาหลีแบ่งตามลักษณะประโยค ส่วนสำนวนไทยแบ่งเพื่อประโยชน์ด้านจังหวะและสัมผัส การใช้คำสัมผัสคล้องจอง สำนวนไทยจะเน้นด้านการใช้คำสัมผัสคล้องจอง ส่วนสำนวนเกาหลีจะเป็นการใช้คำซ้ำ มีทั้งซ้ำคำทั้งคำ ซ้ำคำบางส่วน และซ้ำคำเชื่อม ซึ่งสำนวนไทยไม่มีการใช้คำเชื่อม ลักษณะการเลือกใช้คำที่มีความหมาย ในสำนวนเกาหลีและสำนวนไทยจะเหมือนกันคือจะเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และความหมายตรงข้ามกันทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสำนวนได้ชัดเจนขึ้น

ผลการเปรียบเทียบความหมายของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย สามารถแบ่งประเภทของสำนวนที่นำมาเปรียบเทียบได้เป็น ๓ ประเภท คือ ประเภทที่มีความหมายเหมือนกันและสิ่งที่นำมาเปรียบก็เหมือนกัน ประเภทที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันแต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกันบางประการ และประเภทที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันแต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกัน

ที่มาของสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย มีที่มาจากด้านต่าง ๆ เหมือนกันและคล้ายคลึงกัน คือมาจากธรรมชาติ พืชผักผลไม้ สัตว์ พฤติกรรมของมนุษย์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม นิทาน วรรณคดี ประวัติศาสตร์ ศาสนา ความเชื่อ การละเล่น การกีฬาและการแข่งขัน ผลการศึกษาทำให้เข้าใจถึงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางสังคม และวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ความรู้สึกนึกคิด และทัศนคติของชนชาติเจ้าของสำนวนได้เป็นอย่างดี อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทยและภาษาเกาหลี สามารถสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชนชาติได้ และเป็นแนวทางในการศึกษา สำนวนภาษาของชาติอื่นต่อไป

KOREAN AND THAI IDIOMATIC EXPRESSION : A COMPARATIVE STUDY

AN ABSTRACT

BY

SUN-CHIL KWON

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Thai
at Srinakharinwirot University

March 1994

In this thesis, the writer aims to do a comparative study between Korean Idiomatic expressions, and Thai Idiomatic expressions. The data studied are collected from books, documents, and Thai students, including the writer himself. Comparison and descriptive analysis is used to bring out both the similarities and the differences between Korean and Thai Idiomatic expressions in aspects of geography, climate, tradition, beliefs religion and points of view.

The study reveals both similarities and differences in general characteristics of Korean and Thai Idiomatic expressions. The similarities are the numbers of words, choice of words and meanings. The differences are the pattern used that is Thai idiomatic expressions have shyness pattern where as Korean idiomatic expressions have reduplicatives of words and conjunctions.

The comparison between Korean Idiomatic expressions and Thai Idiomatic expressions can be divided into 3 categories, i.e the ones of which the meanings are the same or similar to Thai Idiomatic expression and the objects used for comparison are also the same, the ones of which the meanings are the same or similar to Thai Idiomatic expression but the objects used for comparison are not exactly the same, and the ones of which the meaning are the same are similar to the Idiomatic expressions but the objects used for comparisons are different.

Both Korean Idiomatic expressions and Thai Idiomatic expressions come from the same sources i.e. nature, plants, animals, human behaviour, culture, tradition, tales, literature, history, religion, believes, plays, sports and games. The study of both expressions contributes to an understanding of natural environment and cultures of that society as well as believes and points of views of the people of both countries. This thesis will be useful for the studies of Thai language and Korean language, encourage a harmonious relationship among the people of two countries and be a direction for further studies of the idiomatic expressions of other countries